

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, február 24-én.

55. szám.

Zola elítélve.

A történet lapjain örökre föl lesz jegyezve ama bátor férfiú tette, ki nem hallgatván másra, mint lelkiismerete szavára, latba vetette nagy személyiségének súlyát, kockára tette világraszóló hírnevét és népszerűségét egy hatalmas nemzet véleménye ellenében egy szegény emberért, aki, az ő meggyőződése szerint, ártatlanul szenved a fogság minden keservét a világtenger egyik sivár szigetén. Zola Emil, kit a francia akadémia nem akart fölvenni a halhatatlanok sorába, százszorosán halhatatlanná lett az erkölcsi eszményért küzdő nagy gondolkodók sorában. Amit nem tudott megtenni hatalmas, kiméretlen prózája, azt megtette feket nem ismerő, határtalan lelkesedése. A költészetben eretnek volt; de az igazság szeretetében igazhitű. Mert az igazság nem költészet, hanem valóság.

Küzdelmében megbukott; visszautasították, elítélték törekvését, megbüntették őt magát. És most ő, ki merészen kivonta a ferney-i bölcsnek dicső kardját, mely vissza tudta állítani Calas, Sirven és Lally becsületét, saját lelkében le-sújtva gondolkodhatik párisi palotájának csöndes rejtekében afölött, hogy az igazság tényleg valóság-e, hogy nem csak költészet-e azon a földön, ahol egy tábornok állítása többet nyom egy írónak kétheti bizonyításánál.

Talán nem is voltak kétségei poré-nek kimenetele iránt: talán megértette és helyesen értelmezte a köznép fölzu-

dulását, midőn naponkint kerülőutakon hajtattott haza a Palais de justice komor palotájából: ezt engedi sejtetni ritka fényű védbeszéde, mely egyes részeiben már úgy hangzott, mint bucsuvétel a szabadságtól.

De ha sejtette is, hogy neki a tárgyalás termének ajtaja a fogházra nyílik, lelke egy perczig sem csüggedett, bátorsága egy pillanatra sem hanyatlott; mikor a megfigyeléshez szokott ember éleslátásával odamondta az esküdteknek, hogy „ők is tévedhetnek“, még egyszer összeszedte háborgó szívének minden fölindulását és egy európaszerte bámullatott keltett, ékesszóló peroratióban égnek kiáltotta rendíthetetlen meggyőződését. Még egyszer megesküdött hitére; aztán az emberek ítéletére bizta sorsát.

Magatartása az egész ügyben magasztos és tiszteletet parancsoló volt. Ezt elismerték még azok is, kik aktióját bü-nösnek és károsnak mondták. Az utca zavaros tömege Zola minden emberére ráfogta, hogy meg van vesztegetve. Csak Zolára nem. Ha a vízbe dobták volna, aminthogy fenyegették, önzetlensége föl-uszott volna a Szajna hullámain, mint Páris büszke czimerének ódon gályája: „Fluctuat nec mergitur.“

Amit Zola tett, az tiszta lélekből föl-törő nemes cselekedet volt. Ezt a szenvedé-lyében ittas Franciaország félreismerheti; de a nyugodt lélekkel ítélő Európa fölül-bírálja a vádoló nemzetet és lelkesedéssel üdvözli azt, kit a mai ítélet sujtott.

Bezárják. És el kell ismernünk, hogy mégis csak genialis nemzet ez a fran-

czia. Más nemzetnek nem sikerül börtö-neit ily foglyokkal népesítenie.

Minket, kik nyugodtan és hidegvér-rel néztük a történőket és nem lelkesít a francia tábornokok diadala, csak az az egy kérdés foglalkoztathat, hogy a párisi hazaáruló tiszték ügye ez ítélettel be van-e végleg fejezve?

E kérdésre nem mernénk határozot-tan felelni. Tény az, hogy Franciaor-szágnak és különösen Párisnak nagy szüksége van a belső békére. A francia népnek társadalmi osztályai és politikai pártjai keserves küzdelemben bántalmazták egymást négy héten át; félbenhagy-ták minden munkájukat; nyilvános ügyeik vesztegettek; saját panaszuk szerint még iparuk és kereskedelmük is meg-akadt. Helyre kell tehát állítaniok a köznapi rendet a nyílt és magá-nos élet minden terén. És a milyen gyakorlati nép a francia, mikor ész-nél van: most, mikor a szenvedélyek nyugalomra térnek, meg fogja találni az eszközöket, melyek közéletét rendes medrébe terelhetik. De azért az Ördög-sziget foglyának ügye aligha lesz ezzel teljesen befejezve. A republica emberei igen keserves tapasztalatokat tettek az utóbbi napokban; a nagy tulsuly által, melyet a hadsereg gyakorol az országban, veszélyeztetve érzik már is a kormány-formát; és ez őket arra fogja ösztönözni, hogy a köztársaságot oly bástyákkal vegyék körül, melyek azt megvédeni képesek minden belső támadás ellen is. Ki fogják vivni azt, hogy a ka-tona a köztársaság alapjait védje, de ne

Papok az iskolában.

Az iskola az ember első Golgothája. Tud-va-eleg kegyetlen, szürke intézmény az is-kola és költészeté künn él a falakon kívül; őszszel, mikor a gyermek fázósan beül a pa-dokba, az ablakon át még látszanak a szomorú mályvarózsák és májusban, mikor a gyermek még mindig benn ül az osztály padjaiban, az ablakon át már látszik az orgonavirág s a mézédés akác. Vénülő szíveimben nem is ismerem én másnak az iskolát: egy poros nagy teremben buta gyermekek közt kell ül-nöm és nem szabad kimennem a mályvák, az édes akácok közé, mert ime, mellékesen egy pap is ül köztünk, egy feketekanávász-reve-rendás pap. És Zeusz, ki alakot változtatott Lédáért es Európáért, itt is mithoszi játékokat az: a kathedrán minden órában megvál-toztatja a kanavász-reverendás papot. Egy-szer ugyanis kövér és pirosarcu a pap és ötödik Lászlóról beszél, tompán köhécselve; azután hirtelen élessé, rikácsolóvá lesz a hangja, akkor már vörös és szikár a pap és az ásvá-nyok csudás színeit magyarazza. Egy óra mulva aztán már kiesiny és szöke a pap és a táblára hetüket rajzol: A—B-t, mely kettő együtt szo-kott lenni, mint Numával a Pompilius . . . S

én ülök a tulsó padban, így sóhajtván: — Ó, Zeusz, ó, felhőmozgató Zeusz, hamar változ-tasd át harmadszor is a papot! Mert akkor nemsokára ki szabad mennem a mályvarózsák, az édes akácok közé.

Eszembe jut most, mivel a normál-ember minden esztendőben kétszer emlékezik az is-kolára: ugyanis nyáron, mikor az érettségi vizsgálatok folynak és Erdődi Béla főigazgató ur, a geografus, bírálja a magyar dolgozatokat (Hm, ez majd olyan, mintha Serpa Pinto elég-telent adott volna a tizennyolcz éves Cervantes spanyol dolgozataira.); továbbá télen, mikor a közoktatásügyi miniszter költségvetése tárgyal-tatik. Az első alkalommal szokás, hogy az írók alkalmi tárczákat irnak az iskoláról és ekkor én és kartársaim nyakra-főre hazudozunk: hogy ő, a kedves fehér cisztercita atyák; ő, a ked-ves kékselymes prémontreiek; ő, a kedves pia-risták, minoriták és a többiek, mily drága jó dolog volt náluk iskolába járni . . . A másik alkalommal azonban szokás, hogy a képviselőházban igazat mondanak a nemzet atyjai és szigoruan megbírálják az iskolákat. Az első dolog nem nagy hiba, mert egy álta-lános hipokritaságból ered: az írón-kívül tudniillik minden más ember is életfogytáig azzal a képmutatással szokott élni, hogy ő

szeretettel emlékezik vissza az iskolára. A második dologban nagyobb a hiba, mert nem mindig bírálják meg minden bírálni valót. Annál jobban meglepett az, hogy tegnapelőtt, vagy mikor, a Wlassics budgetje lévén soron, fölállt valamelyik néppárti képviselő ur (azt hiszem, főtisztelendő Juriss Mihály), és így panaszzkodott:

— A közoktatásügyi kormány nincs meg-elégedve a papi iskolákkal!

Ó, főtisztelendő Juriss Mihály, még elkö-vetkezik az az idő, hogy én önt megcsókolom ezért a nyilatkozatáért! . . . De hát a kor-mány igazán nincs megelégedve a papi isko-lákkal? A kormány csakugyan észrevette, hogy a tanítóklérus jórészt egy kedélytelen tömeg, mely a sziv világából nem ismer egye-bet a taroknál és a savanyuvizes borocskánál? A kormány valóban elégtételt ad nekem azért, amit tizennyolcz év előtt szenvedtem papi is-kolákban? . . . Álom ez, vagy valóság ez, kedves Juriss Mihály? . . .

. . . Ó, Juriss Mihály, nem csudálatos ezen kárörömöm. Amit durvaságban és igaz-ságtalanságban ez élettől kaptam, annak mind a szerzetes-tanárok voltak a szállítói, e sa-vanyu aglegények, kiknek okából még a ha-rangszót sem szívelhetem férfikoromban. Mivel

támadja. És erre éppen a lefolyt pörök fogják nekik az alkalmat szolgáltatni.

A végigküzdött harcok alapján egy nagy igazságnak kell eltemetve lenni. Egy-egy ember érdekében tervezett csel-szövények nem boríthatnak ily magasra csapó lángokba egy nagy országot. Az ily küzdelmek végső okainak fontosabbnak kell lenniök egy elégedetlen csoport machinációjánál. Ha tehát e nagy fölkavárodásnak mélyében valóban egy igazság rejlik, az onnan fölkérezdik; ki is fog törni és meggyőzvé a kedélyeket, diadalt fog ülni a közelismerés napfényében.

E kitörés színhelye pedig a parlament lesz. Egy gyöngye, megfélemlített kormány fog ott szemben állni az elvet védő erős emberek egész táborával, kik számon fogják kérni a kormány embereitől ezek saját jobb meggyőződését, melyet egy csoport magasállású ember követeléseivel szemben, talán éppen a béke megóvása érdekében, elhallgattattak.

E nagy leszámolás fogja a békét és rendet végleg helyreállítani.

Kinek fog ez dicsőségében és állásába kerülni, azzal a leszámolás ama napján senki sem fog törődni.

Mikor az államforma van kérdésben, melyhez Franciaország két tartomány és öt milliárd árán jutott, akkor egyes emberek nem számíthatnak.

A köztársaság megvédelmezte magát Mac-Mahon ellen és Boulanger ellen, kik szintén katonák voltak. Még fogja magát védelmezni azok ellen is, kik most támadják alapjait.

És mikor ez megtörtént, világossá lesz az is, hogy Zola Emil nem vonta magára a kimért nagy büntetést hiába, hanem csak a szerepét töltötte be, melyet a nemzetek sorsának rendíthetetlen logikája rá rőtt. Még fogják ismerni, hogy ő, az író, csak avatott hangoztatója volt az igének, melyről az apostol bizonyítja, hogy „kezdetben volt”, és mely ez esetben így hangzik:

Az igazságot lehet fojtogatni; de nem lehet megfojtani.

ha megkondul e poétikus zene, hiába akarok én csöndes falusi alkonyatra gondolni és sötétedő báránylegekre, a Schiller vén hangszere szívemnek másról mesél. Hangja nekem keresztülre egy komor püspöki városban, hol mindig szürke, mocsári köd van az utcákon, hol a papok folyosóin rettentő festmények láthatók és a síró kis fiukat oda viszik latinul tanulni. Oda viszik őket, kocsira rakják őket, előkerítik őket a kertből, az édesanyjuk georginái mellől. Nyers papok elé, akik már nem tudják, hogy ők is csak félnék kis fiuk voltak hajdan.

Az igazgató ur — kedves Juriss Mihály — az egy sápadt arcú aszkéta volt, aki haragudott az egész világra, mert nagy volt a mája. Most ott ül ő a faragott kanonoki stalumokon és én bizonyíthatom, hogy igen jól emlékeznek rá a tanítványai. Ha idővel sikerül még neki pápai praelátussá lenni, avagy választott biduai püspökké, akkor sem fogom elfelejteni, hogy az első tanári konferencia után mit mondott nekem az osztály előtt:

— Futó János, te egyszer jelesre felelsz, egyszer meg szekundára, tehát te sem hideg nem vagy, sem pedig meleg nem vagy. A szentírásban pedig írva van, hogy aki sem hideg, sem meleg, az kidobatik!...

Hallják, uraim, az igazgató engem ki

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése lesz.

A pénzügyi bizottság ülése. A képviselőház pénzügyi bizottsága pénteken, e hónap 26-án délután öt órákor ülést tart. Ebben az ülésben veszi tárgyalás alá a magyar királyi postatakarékpénztár kamatozó betét-maximumának és tartalékalapjának felemeléséről, továbbá a Magyar Keleti Tengerhajózási Részvény-Társasággal kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

A lap-statórium. A *Politische Correspondenz* egy budapesti levél alakjában csillapítgatja a fővárosi sajtót, hogy a „lap-statórium” egyáltalán ne aggaszsa. A kormánynak, ugymond, a jelenlegi helyzetben sokkal nagyobb a felelőssége, semhogy a sajtótörvényt, az eddigi lanya praxis szerint, továbbra is alkalmazni lehetne. Idáig ha az inkriminált cikk szerzőjét utól is érte a törvény keze, a vétkes sajtóterméket ezért minden állami kedvezmény igénybevételével terjeszthette. Attól nem kell tartani, hogy az ügyészség most konfiskálni fog minden ellenzéki és kormányellenes sajtóterméket, mert hiszen szemben találja magát azzal a kötelezettséggel, hogy panaszt kell emelnie és a lefoglalást az esküdtek színe előtt igazolni is kell. Az esküdtekben meg lehet bízni, hogy ha az inkriminált cikkben csak bírálat leand, a vádlottat föl fogják menteni és csak akkor fogják kimondani a vétkést, ha tulajdonképeni szociálista vétségekről, mint osztálygyűlöletre való izgatásról és hasonló deliktumokról lesz szó. Az ügyészség óvakodni fog, hogy kompromittálja magát azzal, hogy vádirányait ismételtelen elutasítja. A fővárosi sajtó állásfoglalása az igazságügyminiszter rendelete ellen nem adja hü képét a közvéleménynek, amely a szociálista sajtó ellen még jóval élesebb rendszabályokat követelt. Az az ideges félelem, amelyvel a sajtószabadság veszélyeztetésétől tartanak, ép oly alaptalan, mint az a pánik, amelyet a szociálista mozgalmak keltettek.

A protestánsok és a kongrua-javaslat. A református és ágostai hitvallású protestáns felekezetek vezetőfőfői tudvalevőleg értekezletet tartottak a kultuszminiszter által a napokban benyújtott kongrua-javaslat tárgyában. Az értekezleten Tisza Kálmán báró Prónay Dezsőt ajánlotta elnöknek, a többség azonban arra való tekintettel, hogy már a bizottság első ülésekor, a zsinati tárgyalások idején is Tisza Kálmán vezette a tárgyalást, azt kívánta, hogy most is Tisza Kálmán elnököljön. Miután

többen a javaslat ellen szólaltak fel, az ágostai hitvallású evangélikus egyház részéről azt az indítványt terjesztették elő, hogy a kongrua-javaslatot vessék el, mert az 1848. XX. törvényzikknek egyáltalán nem felel meg. Erre Tisza Kálmán kijelentette, hogy közös határozatról nem lehet szó, mert ő és hitsorsosai már ellenkező értelemben határoztak s illetve állapodtak meg. Tisza Kálmán körvonalozta is az álláspontját. A felekezetének vezetőfőfői azért nem kívánják megakadályozni a javaslatnak törvényerőre való emelkedését, mert ha nem felel is meg teljesen a követelményeknek, mégis nem vitatható el, hogy a mai állapotok lényeges javítását célozza.

Rendkívüli házaómentesség. Lukács László pénzügyminiszter ma beterjesztette a képviselőházba jelentését a Pozsony, Szombathely, Zágráb és Eszék városok részére engedélyezett rendkívüli házaómentesség tárgyában. Az eme városokban engedélyezett házaómentesség az 1896. XXIII. törvényzikk 5. szakaszán alapul és e szerint az említett városokban az 1905-ig felépített, legalább egyemeletes házak újabb három évi adómentességet kapnak.

A kultusz-tárca.

A képviselőház ülése.

A tárca kettős jellegéhez képest a tisztelt Ház ma vallási és oktatási vitákba bocsátkozott. Nem az oktatási viták voltak az érdekesebbek, mert jóformán csak a testi nevelésről folyt a szó s ez nagyobb hallgatóságot nem tudott lekötöni. Ellenben a vallási viták nagyon pikánsak voltak s ez mindig tetszik. Nem szabad azonban arra gondolni, hogy amolyan nagyszabású valláskérdések voltak szőnyegem. Távolról sem. Csak egy kis vallási türelmetlenség mutatkozott, amely hirtelen tört ki egyrészt Thaly Kálmánból, másrészt a néppárt néhány katonájából.

Nagyon érdekes jelenetek voltak. Thaly Kálmán például megtámadta a néppártot, hogy mindig csak vallásos nevelést sürget, holott a nemzeti nevelés a fő.

— Mi is azt gondoljuk! — szól közbe Rakovszky István.

— De sohsem emlegetik, felelt Thaly. Pedig hogy a vallásos nevelés, mit ér a nemzeti jelleg nélkül, azt szépen illusztrálják a szászok és a többi nemzetiség.

— Futoncz! — így hívott engem, Futó Jánost.

A „Pap”-ból Paponczot csinált, a kövér kis Müllernél azonban szakított a rendszerrel és azt egyszerűen csak lajhárnak nevezte el. Kitérő ember volt a latin tanár.

Az ásványtan professzora — kedves Juriss Mihály — az fekete papaszemet hordott és én őt különösen szeretném Wlassics miniszternek bemutatni. Mert ha még él, érdemes volna őt letenni a Ház asztalára, bizonyosságul annak, hogy a kormány nem lehet megelégedve a papi iskolákkal. Ez az ember élő megtestesülése az igazságtalanságnak, mivel már a természet is igazságtalan volt akkor, midőn oly visszataszító fejet helyezett egy szerzetes-professzor alakjára. De ennél még sokkal nagyobb igazságtalanságot követelt el velem az „Asbest” című fejezetnél.

Ugyanis az asbestről tanultunk és az ásványtan tanára behozott egy kis skatulya asbestet, tollfinomságu hosszú szálat, melyeket padról-padra mutogatott. Homályos téli délután volt és az asbest-szálat a világosság felé kellett tartani, mire a tanár ur odaért a mi padunkhoz; előttem pedig fölállt Kovács P. ista, aki széles, nagy fiu volt és így én az asbestből semmit sem láttam.

akart dobni azért, mert egyszer szekundát kaptam a földiratból! És folytatólag még mosolygott is ő az ötletének és erre természetesen hangosan nevetett az osztályfőnök és erre természetesen hangosan nevetett az egész osztály és természetesen legjobban nevetett az első eminens: a Kádár Sándor. (Most a lelkipásztorok és a keresztény morál tanára a püspöki theológián.)

Továbbá a latin tanár — kedves Juriss Mihály — az egy görbehátú majom volt, akit soha többé nem akarok látni, mert két esztendeig néztem az arcába és ez egy egész hosszú életre elegendő. Különböznéllett reá is a derék páter Eberhard Corbinianus epítáfiuma:

Von den Gelehrten war er keiner,
Aber von den Geschwinden einer.

Mert tíz perc alatt a leghosszabb misét is elvégezte. Ezen az előnyös tulajdonságán sokat rontott az, hogy a gyerekeket egészen különös módon sértegette: csufneveket adott nekik. S mivel a latin nyelvet csak véletlenül tanította, gondja volt rá, hogy ne felejtse el a tulajdonképeni szakmáját sem, a természetrajzot; a csufneveket tehát a növény- és állatvilág köréből válogatta, szorosán ügyelve arra, hogy ki-kinek a nevét is lehetőleg nevetségessé tegye a csufnév.

Rakovszky megharagudott a megjegyzésért.

— Illusztrálja Bethlen Gábor is.

— Hohó (kiáltott megsebezve Thaly), Bethlen Gábor királyom volt, fölséges uram és megverte a németet. (Ez Thaly szemében a legnagyobb érdem.)

— De a pogányt is ő hozta a magyarokra. — szolt mérgesen Rakovszky.

Ezt már nem tűrhette Thaly és lángoló arccal fordult Rakovszky ellen:

— A szabadságért harcolt és a magyar király szobrot állít neki. Ezt jegyezze meg magának Rakovszky ur.

... De más csetepaték is estek kálvinisták és katolikusok közt, a hallgatóság nagy gaudiumára, mert e csetepatékon kívül alig akadt mulatsága a képviselőháznak. Csak az öreg Madarász gondoskodott még néhány derült pillanatról, amikor fájdalmasan emlegette, hogy micsoda tengerek száma szorításával kinezik meg az ártatlan iskolás nebulókat. Még egy öreg képviselő is megtévedne a sok szám labirintusában. Hát mire engedi a kis ártatlanokat így megkinezni a — *közüktatási kormánytag ur?*

(Az öreg ur erősen megnyomta ezt az új szót, amelylyel a *miniszter* kifejezést megmagyarosította. Ha a multkori *országjár* nem tetszett, itt van helyébe a *kormánytag*.)

Egyébként a kultusz-tárcza tárgyalását még ma sem fejezték be, mert az ülés végére két interpelláció is maradt. Ezek közül a Ház nagyobb figyelemmel a gróf Andrássy Sándorét hallgatta az agrárszociálistámszról. A fiatal gróf, aki ezzel az interpellációval mutatkozott be először a törvényhozásnak, az ő rövid és tapintatos beszédét élénk helyeslések közt mondhatta el.

A képviselőház ülése.

A három napos szünet után a képviselők nem igen siettek a törvényhozás termébe. A karzatok is néptelenek voltak. Az ülés elején Lukács László pénzügyminiszter terjesztett be törvényjavaslatot Szombathely, Eszék, Pozsony és Zágráb kivételes házadamentességéről, aztán a jegyző jelentette, hogy az ülés végére Molnár János és gróf Andrássy Sándor jegyezték be interpellációkat.

Folytatták a kultusz-tárcza költségvetésének tárgyalását.

— Ereszsz, hadd lássak! — sugtam a Kovács Pistának és félrehuztam egy kissé a balvállát.

A tanár ur becsapta az asbest-skatulyáját és rámrivallt rettentően:

— Futó János, te igazán egy romlott gazficzkó vagy! Kilöklek, hogy a lábad sem éri a földet!...

Hallják, uraim, romlott gazficzkó voltam, mert az asbestet akartam látni.

Nincs bizony hála ezekben a sorokban, de ezekben a profeszszoraimnak nem is vagyok hálára kötelezve, főtisztelendő Juriss Mihály! Mert azon számos alkalmakat kivéve, midőn durvák voltak és sirva fakasztottak, nem emlékszem, hogy csak egyszer is foglalkoztak volna velem különösen. Feleltem nekik, ők beírtak valamit a könyvecskéjükbe, adtak továbbá egy állandó ülést a padban, ezért fizettem aztán tizennyolcz forint tandíjt minden esztendőben. Az ügylet tehát le van bonyolítva, nem tartozunk egymásnak semmivel sem; a védtelen, sápadó gyermek régi fájdalmaiért úgy sem tudnának kárpótolni engem. De azért mégis örömmel veszem tudomásul, hogy a kormány nincs megalégedve a papi iskolákkal. Igaza van a kormánynak, kedves Juriss Mihály.

P—p D—L.

A testi nevelésről.

A középiskolák igazgatása tételénél Mócsy Antal válaszolt a közoktatásügyi miniszternek arra a fejtegetésére, mely szerint nem szükséges a katolikus alapokból főtartott gimnáziumokhoz odatenni ezt a jelzőt: katolikus, elég, ha ezzel a szóval minősítik: királyi. Kéri a minisztert, hogy a katolikus jelzőt tétesse oda ez iskolákhoz.

Wlassics Gyula miniszter erre azt válaszolta, hogy e kérést nem teljesítheti, mert a királyi jelző által a katolikus jelleg nem érintetik.

A tételt elfogadták.

A *tornatanítás* tételénél Papp Samu hosszabban fejtegeti, mennyire szükséges az iskolákban a testi nevelés fokozottabb gondozása, különösen az iskolai játékok meghonosítása. Az ugrás, mászás, lapdajáték igen alkalmasak a testi nevelésre, sőt még a jellem szilárdítására is. Még nagyobb gondot kell fordítani a leányok testi ápolására. A megerőltetett szellemi foglalkozás mindenestre ártalmas a nőknek. Nem helyeselheti azt a nevelési rendszert, amely mindenkép tudósokat és hivatalnokokat akar nevelni a nőkből. A nők agysulya kisebb, mint a férfiaké, természetes tehát, hogy a szellemi foglalkozás sokkal kisebb mértékben való a nőknek, mint a férfiaknak. A testi nevelés hasznát és szükségét a teóriában nálunk mindenki elismeri, sőt szép szavakban hirdetni is szokták, de megvalósításától bizony igen-igen távol állunk. Alig van valami játszótérünk s ezért sürgeti, hogy a fővárosban és a vidéki városokban a játszótérek fölállítása érdekében tegyenek valamit. London városa másfél millió forintot költött tavaly arra, hogy kisasajátítások által a játszótéreket szaporítsa.

Madarász József a maga részéről is figyelmébe ajánlotta a közoktatási kormánytag urnak Papp Samu fejtegetéseit. Tapasztalatból tudja, hogy ifjaink mennyire tul vannak terhelve a tanulóssal. Ezt eddig nem említette meg, mert fia a középiskolába járt s nem akart annak a gyanujába esni, hogy a maga gyermeke érdekében szólal föl. Most már elmondhatja, hogy mily képtelen dolgokkal terhelik a szegény iskolás fiut. A harmadik-negyedik osztályban történt meg fiával, hogy ilyen számadási példát adtak föl neki: Szoroztassék meg százezermillió tudj' Isten hány tizezer stb. valami tömémenten millióval. Háromszor is végig szorozta ezt a sok számot a fiu, maga is segített, míg helyes eredményt tudtak elérni. El is ment a tanárokhoz, megkérdezni: ugyan minek terhelik a gyerekeket azzal a rettenetesen sok, istentelen tudományval? Ők azt mondták, a közoktatási kormánytag ur rendeli így. Nos, hát ő most arra kéri a kormánytag: urat: rendeljen már mást. (Élénk helyeslés.)

Major Ferencz nem szeretné, ha az erömüvi gyakorlatokat tulságba vinnék az iskolákban, mert ez a szellemi munka rovására menne. Fölhivja a minisztert, legyen gondja arra, hogy a tornát ne tanítsák egészségtelen teremben.

Hock János: Csenevész ez a mai generációnk s hogy a rá váró nehéz föladatok teljesítésére képes legyen, testének neveléséről is gondoskodnunk kell. Szellemi föladatát összehangzásba kell hozni, testi erejével. A testi nevelés már az elemi iskolákban el van hibázva s ez annál nagyobb hiba, mert mind nagyobb válik a túlterhelés veszedelme. A helyes tanítás példájára ott van a mintagimnázium, amelyben az ifju a tanulásra való öt órát munkával tölti, de ez alatt magává is teszi az előadott dolgot. Más iskolákban erre másik öt órára van szüksége a tanulónak.

Az élők a vitát berekeszti.

Wlassics Gyula miniszter örvend a szép eszmecserének, de részben fölösleges volt, mert őt nem kell még meggyőzni, ő át van hatva annak fontosságától, hogy a testi nevelést helyes alapokra fektessük. A miniszteriumban hozzáértő jeles erők dolgoznak most a tornatanítás reformján s lehetőleg hamar meg is fog az valósulni.

A tételt ezután szavazás nélkül elfogadták.

Csetepaték.

Az *iskolai felügyelők* tételénél Mócsy Antal a szigorubb vallási és erkölcsi fölügyeletet sürgette. Kérte a minisztert: figyelmeztesse az iskolák felügyelőit, hogy tapintatlan föllépésükkel,

amelyre nem egy esetet tud, a tanítók tekintélyét ne rontsák.

Thaly Kálmán azt kívánja, hogy az iskolai fölügyelők ügyeljenek arra is, hogy a tanítás hazafias legyen, hogy jó hazafiakat is neveljünk.

Rakovszky István: Mi is azt akarjuk!

Thaly Kálmán: De nem emlegetik. Pedig az erdélyi szászok példája bizonyítja, hogy a vallásos nevelés egymaga nem elégséges.

Rakovszky István: Hát Bethlen Gábor!

Thaly Kálmán: Bethlen Gábor királyom volt, fölséges uram és megverte a németet!

Rakovszky István: A törököt hozta ránk!

Thaly Kálmán: A szabadságért harcolt és fölséges urunk szobrot állít neki; ezt jegyezze meg a képviselő ur!

A tételt elfogadják.

A *tanítóképzők* tételénél Mócsy Antal viszatért erre az összetűzésre s megütődéssel konstataulta, hogy Thaly fölszólalásának az volt az iránya, hogy itt vádként hangoztassa, hogy a katolikusoknál külön is kell a hazafiságot hangsúlyozni.

Thaly Kálmán: Dehogy! Ne tessék itt felekezeti vitát csinálni!

Mócsy Antal: Kimaradhatott ez a fölszólalásomból...

Rakovszky István: Fölösleges a hazafiságot külön említeni!

Mócsy Antal: ... de akárhányszor a néppárton a vallásos oktatásról szólnak, vegyék ugy, hogy ezzel a hazafiságról is szólnak. Mert a vallásos érzület ápolásával együtt jár a hazaszeretet fejlesztése.

Thaly Kálmán visszautasítja Mócsynak azt a fölfogását, mintha őt felekezeti érzület vezette volna és hogy a katolikus iskolák hazafisága ellen külön is kifogást akart volna emelni. Ámde, ha Mócsy a beszédéből kifejejtette a hazafiságot, ez nem szolgáltathat okot a megnyugvásra.

Mócsy Antal erre azt feleli, hogy ezen a téren nem akar Thalytól tanulni.

A tételt elfogadták.

Élnök öt percze felfüggeszti az ülést.

A *néptanítók* tételénél Páder Rezső a községek iskolaadójának beszédese körül fönforgó fél-szegségekről beszél. Majd szóvá teszi a tanítók nyugdíj-intézetét, melylyel szemben nagy a tanítók bizalmatlansága s olvasott nem egy gyanusító közleményt e nyugdíjintézet pénzének kezeléséről. E bizalmatlanság és gyanusítás elhárítására kéri, hogy tegyek közzé a számadásokat.

Wlassics Gyula miniszter: Minden évben be-terjesztem!

Páder: Nem láttam! Határozati javaslatot nyujt be, amelyben utasittatni kívánja a kormányt, hogy a tanítók nyugdíjának rendezéséről és fizetésének emeléséről intézkedjék.

Madarász József kevesli ezt a határozati javaslatot, mert nincs benne határozott összeg, mind-azáltal megszavazza,

Wlassics Gyula miniszter azonban kijelenti, hogy a közoktatásügy állapotáról évi jelentést adott ki.

Szöts Pál: Ki is van tűzve a napirendre.

Wlassics Gyula hangsúlyozza azt is, hogy a tanítók fizetése az 500 forintig fokozatosan fölemel-tetik. Miképp képzeli azt Páder, hogy a kormány adjon be javaslatot a tanítók fizetésének 600 forin-tig való föemelése iránt, mikor a felekezeti iskola-főtartók az eddigi minimális fizetést sem adják meg. Szigorú rendeletet küldött a közgazgatási bi-zottságokhoz: puhatolják ki, mely néptanítók nem kapják meg a törvényben megállapított minimális fizetést.

A tételt megszavazták.

A vitát holnap folytatják.

Két interpelláció.

Következnek az interpellációk.

Molnár János elmondja, hogy Csacszán a ka-tholikus kör színelőadást akart tartani, de a szol-gabíró ezt megtiltotta azzal a megokolással, hogy Csacszán járvány van. Két kápián személyesen kérte a főszolgabíró, adná meg az engedélyt a színelő-adás megtartására. Nem adta meg, azzal a meg-okolással, hogy a színelőadást öt nyelven akarják

megtartani. Ez még sem járja. A főszolgabíró erre még az iskolákat is bezárta. Mióta van tiltva Magyarországon, hogy egy tisztán tót ajku községben tót nyelven adhassanak elő szindarabot?

Kubinyi György: Hazaárulás.

Molnár János: Hát az nem hazaárulás, hogy az ország szívében német előadásokat tartanak? Ki fizeti meg az elmaradt mulatság költségeit? Senki.

Polonyi Géza: Gróf Zichy Nándor.

Molnár János: Kérde a helygymnászt, mit tett miudezek ellen? A katolikusok türelmének fonalára már szakadozóban van, és ha igazságunkban csak a kiirtás tendenciájával találkozunk a kormány részéről: folytatni fogjuk napról-napra interpellációinkat.

Perczel Dezső miniszter a mai interpellációra és a multkorira azt válaszolja, hogy Csaczan a járásorvos 13-án reggel bejelentette, hogy a községben a roncsoló toroklob föllépett a gyermekek közt; ezért tiltotta meg a főszolgabíró a katolikus kör mulatságát. Ez nem a katolikuság ellen való kormányzati irányzat. Hiszen az izraelita öngyógyulást is akart mulatságot rendezni: annak sem adtak engedélyt. A liberális mulatság február 12-én volt s a járványt az orvos 13-án jelentette be. Ha járvány nem lett volna: megengedte volna a színelőadást. Tagadja, hogy Molnár a katolikusok érdekében szólhatna. (Tetszés a kormányparton.)

Molnár János: Sajátságosnak tartja, hogy valahányszor a néppárt megjelenik Trencsénben: mindannyiszor terem ott valami járvány. (Nagy nevetés a kormányparton.) Ne nevéssenek: kormányparti járvány. Nem veszi tudomásul a választ.

A többség tudomásul veszi.

Gróf Andrássy Sándor: Tudomása van arról, hogy Zemplénben az agrárszocializmus tisztán az agitátorok műve. Ugy Szabolcsban, mint Zemplénben a legdühösebb szocialisták nem a szegények, hanem a földbirtokos gazdák. Némelyik helyen a szegényt be sem veszik szocialistának, ezzel a szóval: eddig sem volt földetek, nem lesz ezután sem. Sok azért szocialista, mert ott akar lenni a földosztásnál. A szónok maga járt a vidéken. Az izgatás így történik: megjelenik az izgató éjjel, vagy nappal s néhány jelszó kimondása után elszórja az iratokat. Egy hét múlva újra megjelenik az izgató: akkor már hosszabb beszédet mond, megalakítja a szocialista-kört s fölesketi őket. Ezután jön a svindlítés: alminiszterek szerepeltetése és a király akaratára való hivatkozás. A nép azt hiszi, hogy a rablőháborúra való ösztönzés a király akaratából történik. Szükséges, hogy a budapesti szocialista részvénytársaságot feloszlassák, a közigazgatás a vidéken ellenőrizze a szocialistákat s harmadszor a szocialista sajtó ellen kell valamit tenni, szigorú intézkedést alkalmazni. A szónoknak nem tetszik a kormány előleges cenzurája: de a forradalmi sajtó ellen rendkívül érelyes rendszabályokat kell fogantatni. Álljon föl az igazságügyminiszter és nyilatkozzék s vegye tudomásul a vidékről jövő hangokat. Kérdése ez: miképp akarja a kormány a törvény és rend ellen való izgatást megakadályozni? (Élénk helyeslés.)

Az interpellációt kiadják a miniszternek.

Az elnök még jelenti, hogy a hólnapi ülésben báró Bánffy Dezső miniszterelnök válaszolni fog Várossy Gyula interpellációjára a negyvennyolczas honvédek ügyében, Lukács László pénzügyminiszter pedig, Guiller Gyula interpellációjára a szolnoki dohánybevéltés körül előfordult rendtelenségek ügyében — aztán az ülést berekeszti.

KÜLFÖLD.

A kínai kölcsön. Londonból telegrafálják: A kínai kölcsön ügyében Angolország és Németország között megállapodás jött létre az iránt, hogy a kibocsátást mindkét állam pénzügyi körei együttesen fogják végezni. Oroszországnak a „Times”-ben közzölt nyilatkozata, mely szerint az orosz hajók tovább fognak Port-Arturban maradni, mint ahogy azt eleinte tervezték, most már olybá tűnik fel, hogy Oroszország a kölcsön megkötésére ezzel az ellenrendszabállyal szándékozik felelni Német- és Angolországnak.

Zolát elítélték.

(Távirati tudósítás.)

A mai tárgyalás iránt óriási érdeklődés mutatkozott. Mindenki tudta, hogy az esküdt-bíróság ma meghozza az ítéletét. A törvényszéki palota körül, természetesen a rendőri kordonon kívül, rengeteg néptömeg hullámozott, amely azonban nem tüntetett, hanem feltűnően csendesen viselte magát.

Benn a tárgyaló teremben ember ember hátán tolongott. Különösen sok hölgy volt jelen. A tanuk padján ott ült ma Piquard ezredes is, polgári ruhában.

Óriási derűtséget keltett egy szerecsen, akinek bár nem volt belépő jegye, mindenképen benn akart maradni a tárgyaló teremben s hogy erre némi jogot szerezzen magának, folyton azt kiáltozta:

— Én szeretem Zolát, a szabadsághóst. A teremőrök azonban nem méltányolták ezt a szeretetet s kivezették a szerencsétlen szerecsent.

Zola 11 óra 45 perczkor érkezett meg az igazságügyi palota elé. Utjában semmiféle zavaró incidens sem történt.

A bíróság fél 1 órakor jelent meg a teremben, ahol óriási zajjal tárgyalta a közönség a ma meghozandó ítélet lehetőségeit.

Az elnök mindjárt a tárgyalás elején azt kérdezte Laboritól, hogy meddig óhajt beszélni.

Labori erre azt felelte, hogy még 3—4 óra hosszat. Az elnök felszólítja Laborit, hogy folytassa védőbeszédét.

Labori tovább beszél.

A tárgyalás 12 óra 15 perczkor kezdődött. Az óriási közönség nagyon hangosan társalgott.

Miután csend lett, Labori megkezdte védőbeszédét folytatását:

Azon fáradoztam — ugymond — hogy a homályt, amely az ügyet fedi, felderítsem. Ki akartam tüntetni a hazugságokat önök előtt és a tanuk vallomásait, melyeket önök is hallottak, igaz világosságba akartam helyezni.

Nem szükséges, hogy azoknak az iratoknak, melyekről Pellieux tábornok beszélt, nagyobb fontosságot tulajdonítsunk, mint a többieknek. Pellieux tábornok azt hitte, hogy azzal az irattal, amelyben ez áll:

— Ne mondja senkinek, hogy összeköttetésben állottunk ezzel a zsidóval . . .

világosságot fog vetni az ügyre. Ez — folytatja Labori — a legszomorubb mozzanata a pernek, mert azt hitték, hogy, hála e morális bizonyítéknak, a pört valódi jellegéből kivethetjük.

Labori azt állítja, hogy az illető jegyzék e szavakat tartalmazta: „Ezzel a zsidósággal” . . . és nem azt, hogy „Ezzel a zsidóval” . . . és azt hiszi, hogy az egy kénkedéssel megbízott alantás ügynöktől származik, aki — miután megszerezte egy nagykövetségi attaché névjegyet — az egészet a hadügyminiszteriumhoz juttatta.

Labori kijelenti, hogy legkevésbé sem kételkedik a vezérkar jóhiszeműségében, de követeli tőle a nyomozás folytatását, hogy az irat hamis voltát megállapíthassák. Ha a bizonyító irat meggyőző lett volna, akkor megmutatták volna Piquard ezredesnek, hogy a további nyomozásoktól visszatartsák.

Ami Pellieux tábornokot illeti, az ő jóhiszeműségét félrevezették. Ha a kormányon levők az iratot nem mutatták meg, akkor ez nem abból az okból történt, mert — mint mondják, háborúra vezethetne, hanem azért, mert magukat nevétségessé tették volna. (Mozgás.)

Labori azután a bordereau kérdését fejtegeti, melynek eredete őt nyugtalanítja és Mercier tábornoknak szemére veti, hogy, ha Dreyfus bűnösségéről meg volt győződve, miért nem tüntette el inkább államérből, semhogy eljátszassa azt a komédiát a haditörvényszék előtt.

Labori ragaszkodik ahhoz, hogy a bordereau írása Esterházyé. Tagadja, hogy Dreyfus irását lepauszálták; mert ha ez az eset forgott volna fenn, akkor Dreyfus azonnal Esterházyra háritotta volna a gyanút.

A védő ezután a szakértők jelentéseit tárgyalja és különböző eseteket sorol fel, ahol a szakértők tévedtek.

Labori azt állítja, hogy immár be van bizonyítva, hogy a haditörvényszékkel egy vagy több titkos iratot közöltek. Emlékezetbe idézi azt, hogy Méline miniszterelnök Jaures interpellációjára alkalmával megtagadta, hogy a Dreyfus-ügyben nyilatkozzék, amiből azt következteti, hogy a kormánynak valami titkolni valója volt. (Lárma.) Abban a körülményben, hogy Mercier tábornok vonakodott a titkos iratról beszélni, vallomás van. Be van bizonyítva, hogy Mercier tábornok a bíraktól az ítélet minden törvényesség félretolásával erőszakolta ki. Azt hiszem, — mondja Labori — hogy az ország, ha tudatára jut az ügy komolyságának, nem tehet egyebet, mint hogy az ellen az erkölcs nevében föllázadjon és tiltakozzék. Ezt tette Zola is.

A védő ezután a Dreyfus-család fájdalmait ecseteli és dicséri Dreyfus nejeinek bátorságát és önmegtagadását. Idézi Dreyfusnak 1897. szeptember havában kelt levelét, amelyben ártatlanságát érelyesebben hangsúlyoztatja, mint valaha és kifejezi azt a reményét, hogy rehabilitálni fogják. (A hallgatóság mélyen meg van indulva. Több asszony sir.)

Labori mély csendben, a hallgatóság megindultsága mellett folytatja beszédét és tagadja, hogy Dreyfust a jelentéstétel végett külföldre küldött francia tisztnek, nevezetesen Degouy denuncziálta volna és hozzáteszi, hogy Degouy fivére kijelentette neki, hogy ily denuncziációban nem hisz. (Hosszantartó mozgás.)

Rámutat ezután a védő az igazságszolgáltatás különböző tévedéseire, majd rátér ezután Piquard ezredes magatartására és dicséri annak hidegvérét és fegyvelierzetét, midőn Pellieux tábornok kicsinylő módon csak úgy beszélt róla: „ez az ur.” (Tetszés.) Bármi történjék is, — mondja Labori — Piquard ezredes, nem mondom, hogy rehabilitálva, de mindenestre megnöve kerül ki ebből a pörből. (Hosszantartó mozgás.)

Ezután a védő a csőposta-levél felfedezéséről szól, amelyből világosan kitűnik, hogy összeköttetés állott fönn egy nagykövetséggel, és amely fölkeltette Piquard figyelmét. Ha Piquard ezredes — ugymond Labori — Leblois ügyvédnek Esterházy ellen táplált gyanujáról szól, ezt azért tette, mert kényszerítve volt rá, hogy megmagyarázza azokat a támadásokat, amelyek szakadatlanul folytak ellene, mióta Tuniszban volt.

Erre az ülést rövid időre megszakították.

Szünet után Labori a termet zsufolásig megtöltő nagy hallgatóság előtt folytatja beszédét. Igazolja a házkutatásokat, amelyeket Esterházy Piquard rendeletére tartottak és rámutatott arra, hogy Esterházy vonakodott felvilágosítást adni. Labori kijelenti, hogy Piquard ezredes, midőn Lauth őrnagytól azt kívánta, hogy a csőposta-levelekre üttesse rá a postabélyegzőt, egyáltalán nem akart hamisítást elkövetni, hanem csak bizonyos hitelességet akart adni annak az iratnak. (Élénk tiltakozás.)

Az elnök a terem kiürítésével fenyegetőzik. Labori hozzáteszi, hogy Piquard tábornok levélváltása bizonyítja, hogy Piquard feljebbvalói hozzájárulásával járt el. Ha lettek volna bizonyítékai Dreyfus bűnösségének, akkor Gonze azt parancsolta volna Piquard-nak, hogy viselkedjék nyugodtan. A kormány nem cselekedett helyesen, hogy nem initiálta a Dreyfus-per revízióját. Vagy tagadnia kellett volna, hogy a haditörvényszék elé titkos iratot terjesztettek, vagy pedig liberálisan el kellett volna ismernie. De egyikhez sem volt bátorsága és előnyt adott a kézmosás politikájának.

Piquard csakhamar kellemetlen lett; elküldték Tunisba. A tripolisi határra küldték volna, ha Leclerc tábornok közbe nem lépett volna. Labori tiltakozik az ellen, mintha ő Esterházy-pert akarna.

Scheurer-Kestner dicsérete után Labori visszatért Dreyfusra és azt mondja, hogy annak belépé-

sére a vezérkarba a zsidók ellenségei kancsal szemmel néztek. Ami a 120. számú viznyomású sajtót illeti, az 1889. óta ismeretes, úgy, hogy Dreyfus azt nem árulhatta el.

A főügyész (félbeszakítja): Ennek a dologhoz semmi köze!

Labori élénken tiltakozik és hozzát teszi, hogy a tábortüzerésig valamennyi tisztje megveszi a lövészetit kézikönyvet, azt tehát gyalogos tiszt is ismerhette. Bizonyíték nélkül letartóztattak egy ártatlan embert, aki, ha zsidó is, árulást nem követett el, mert oly boldog volt, hogy Franciaországot a vezérkar irodájában szolgálhatta. A bordereaut nem Dreyfus írta, mert tekintélyes emberek, akiket tanuként hallgattak ki, azt vallották, hogy a bordereau Esterházytól való. Labori behatóan foglalkozik ezután a szakértők véleményével és azután átad az esküdteknek néhány Esterházy-féle levelet megtekintés végett. Esterházy — ugymond — azt állította, hogy írását pauszították s úgy csinálták a bordereaut, míg Dreyfus, bár az írásához való hasonlóság kihozta a sodrából, nem gondolt rá, hogy valakit gyanúsítson, aki írását utánozta. Vonják le ebből a következtetést, esküdt uraim! ugymond Labori. (Tartós mozgás.)

A védő emlékeztet arra, hogy Esterházy el volt adósodva, hogy milyen gyanus magatartást tanúsított és kérdi, kik lehetnek ennek az embernek a protektorai. Felelmi azután a Paulin de Morell és Rochefort közötti viszonyt és azt mondja: Milyen nevetséges mese az, hogy egy egész korrespondencia van a kormány birtokában, amelyet a német császár és Dreyfus váltottak. Ez nevetséges! Így kiált fel Labori.

Beszédének további folyamán megjegyzi Labori, hogy lehetetlen volt igazságosságot követelni attól a haditörvényszéktől, amely Esterházy felett ítélt.

Ekkor előállott egy ember: **Zola**. Egész szívére és egész hátorágára szükség volt, hogy ezt merészelve. (Zaj.) Zola tiltakozott, mert az egész közhatalom azon volt, hogy a világosságot elfojtsa. Ne mondják önök, esküdt uraim, hogy a hadsereg becsületéről van szó. Ne engedjék magukat sem megfélemlíteni, sem félrevezetni. Beszéltek háborus hírekről, amelyek nem léteznek. Ne féljenek, van még bennünk erkölcsi erő. Becsületes emberek szívével vivják — ugymond Labori — a győzelmes csatákat. Gondolják meg jól, hogy Zola Franciaország becsülete. Éljen a hadsereg! Éljen a köztársaság! Éljen Franciaország! azaz: Éljen a jog! Éljen az örök ideál! (Zajos tetszés. Fityülés. Felkiáltások: Éljen a hadsereg! Le a zsidókkal!)

Clémenceau védőbeszéde.

Nagy figyelem közepett emelkedik fel helyéről **Clémenceau**, a volt képviselő. Egyesíteni akarja szavait Labori és Zola szavaival a jog és az igazság érdekében. A Dreyfus-per revíziójának be kell következnie, mert az ítéletet törvénytelen alapon hozták. (Zaj.)

Ha csak egy embert sujt is, azzal mégis az egész nemzetet sujtja.

Clémenceau Sandher ezredesnek a zsidók ellen való előítéletéről szól, emlékeztet Lalance egykori képviselő vallomására és azután megtámadja Esterházyt.

Clémenceau kifejezést ad a hadsereg iránt való tiszteletének és megjegyzi, hogy magában a hadseregben támadt kétség Dreyfus bűnössége iránt. Különben is nem a hadseregről, hanem egy jogi kérdéstről van szó. Kell — ugymond — hogy megmutassák nekünk azt az iratot, amelynek alapján Dreyfust elítélték. (Tartós mozgás.) Clémenceau panaszkodik azokról a viszályokról és csillapulásra inti a kedélyeket. Clémenceau így végzi: Zola felmentése nagy dolog lesz; végre majd elrendelik a revíziót, Zola elítéltetése azonban folytonossá teszi azt a bajt, amelyben sialódunk. Kell, hogy az esküdtek távol tartsák tőlünk a vallási harcokat. (Tetszés. Mozgás)

Miután Clémenceau beszédét elmondta, a főügyész tartotta meg replikáját.

Válasz és viszonyválasz.

A főügyész replikájában rámutatott Zola amaz inszinuációjára, hogy az esküdteknek kiadták a parancsot, hogy itéljék 6t el. Azokkal a szidalmakkal, amelyek itt a hadsereg ellen elhangzottak, legjobb a hadsereg dicséretét szembeállítani. (Tetszés, láрма, különböző felkiáltások.)

Labori föláll, hogy válaszoljon. (Közbekiáltások: „Elég!”) Tiltakozik az ellen, hogy Van Cassel azt állítja, hogy ő (Labori) megsértette a hadsereget és azt mondja, hogy Zolát nem fogják elítélni, mert Zola az igazságért és igazságosságért küzdött. (Hosszantartó láрма.)

Az esküdtek visszavonulnak, hogy meghozzák verdikjüket.

A verdikt.

A bíróság a következő két kérdést intézte az esküdtekhez:

1. Vétkes-e **Perreux** az „Aurore“ felelős szerkesztője abban, hogy Zola inkriminált cikének közlése által az Esterházy ügyében itélkezett második haditörvényszéket becsületében rágalmazta?

2. Bűnrészes-e **Emile Zola** ebben a bűntettben?

Ezekhez a kérdésekhez a törvényszék elnöke pár szóval rövid felvilágosítással szolgált az esküdteknek arról, hogy az ő belátásukra van az bizva, hogy vajjon kívánnak-e enyhítő körülményeket tekintetbe venni.

Félhét órákor visszavonult az esküdtszék és rövid negyedórás tanácskozás után már meg is hozta verdiktjét.

Hogy ez alatt a rövid idő alatt micsoda képet nyújtott a tárgyalóterem, az leírhatatlan. Mindenki csak arról beszélt, hogy mennyire fogják itélni Zolát. Arról szó sem volt, hogy fel is menthetik.

Általános volt az a nézet, hogy az esküdtek csak rövid ideig fognak tanácskozni, sőt föbben még azt is mondták, hogy nem is fognak még csak egynegyed óráig sem tanácskozni.

Az az óriási izgatottság, amely ez idő alatt az egész teremben uralkodott, még növekedett, amikor az esküdtek újra beléptek a terembe. Egyszerre elnémult minden és halotti csend támadt.

Ekkor előlép egy öregebb, igénytelen kis ember az esküdtek közül és mint az esküdtek feje, azzal kezdi a verdiktet:

— *Sur mon ame et ma conscience...* (Lelkemre és lelkiismeretemre mondom) *a jury úgy a Perreux, mint a Zola vétkeességéről tett kérdésekre igen-nel felel.*

Az enyhítő körülményekről az esküdtek említést se tettek. Ezen körülmény egymaga kizárja azt, hogy a törvényszék az ítélet hozatalánál bármilyen enyhítő körülményt tekintetbe vehessen.

Zola egész nyugodtan fogadta az ítéletet. A teremben levő nők mind odasiettek hozzá és nagy ovációban részesítették, *átölelték és megcsókolták. Zola felesége sirva borult férje nyakába és sokáig nem lehetett őket elválasztani.*

A verdikt kihirdetése után a terem közönsége óriási kiabálást vitt véghez és Zolát ököllel fenyegette.

Zola ezt látva, így kiáltott fel:

— *Hiszen ezek valóságos kannibálok.*

Ekkor a törvényszék visszavonult ítélet-hozatal végett.

Az ítélet.

A törvényszék csakhamar visszaérkezett s az elnök halotti csöndben kihirdette az ítéletet, mely a büntető törvény 42-ik szakaszára van alapítva s a

melynek értelmében a törvényszék Zolát **a legsúlyosabb büntetésre, egy évi fogházra és 3000 frank pénzbüntetésre ítélte.**

Az „Aurore“ szerkesztőjére, **Perreuxra** a törvényszék **négy hónapi fogságot és 3000 frank pénzbírságot mért.**

A „kannibálok.“

Az ítélet kihirdetése után a hallgatóság egy része *Vive l'armée*-s *A bas Zola!*-kiáltásokban tört ki.

Zola azonnal bejelentette a semmi-ségi panaszt az ítélet ellen.

Barátai pedig a mesterhez siettek s megölelték és megcsókolták őt.

Zola nyugodtan fogadta a rokonszenvek ezeket a nyivánulásait.

Labori megvető pillantással mérte végig a tárgyaló terem közönségét, amely fanatikus dühvel orditozott s kikisérte Zolát a teremből.

Több ezer ember várt a törvényszéki palota előtt arra, hogy az ítéletet megtudja. Mikor a katonák lejöttek a lépcsőn, a tömeg unisono azt kiáltotta:

Vive l'armée!

Mort aux juifs!

A bas Zola!

Pellieux tábornokot hatalmas ovációval fogadták. A tömeg körülvette, úgy hogy alig juthatott kocsijához. Végre gárdisták csináltak neki utat. Derouléde-t hasonlóképen nagy örömmel fogadta a nép.

Legélénkebb volt a Dauphin-tér. A „Veszzen Zola!“ kiáltásokat tulharsogja a kiáltás: „Éljen a hadsereg!“ Mikor **Gonze** tábornok kijön a palotából, egetverő éljenzés támad. Kalapokat lobogtatva egyre azt kiabálja a tömeg: „Éljen a hadsereg!“ Más kiáltás nem hallatszik, mert mindenki csak arra gondol, hogy a nemzeti védelem felelős fejét megtisztelő kitüntetésben részesítse. A palota teremt, melyek zsufolásig telvék hirlapirókkal és más hallgatósággal, csak nagynehezen, ujjab órség ki-rendelésével lehet kiüríteni. Az utcákon szokatlan élénk az élet. Az újságelárusítók kezéből valósággal kitépik a lapokat. A hidákat rendőrség tartja megszállva, nehogy még többben tóduljanak a törvénykezési palotához.

„Éljen a hadsereg!“ „Veszzen Zola!“ „Halál reá!“ kiáltások hangzanak össze-vissza. Mikor az ítélet tudomására jutott, kissé lecsillapult a tömeg.

A Pont-Neuf-ön a tömeg és a rendőrség között verekedés támadt. A rendőrség ugyanis az itt várakozókat szét akarta oszlatni, akik azonban nem engedelmességek. Mikor az ítéletet meghallották, a lelkesedésnek nem volt se hossza se vége.

A Seine-Quai-n hatalmas embertömeg volt felállítva, amely folyton azt kiabálta:

„Éljen a hadsereg!“

Bravo a birák!

Az öröm valósággal hypnotizálta az embereket. 8 óra felé a rendőrség elkergette a rakpartról a tömeget.

Zola hazamenetele nagyon későre maradt, aminek az a magyarázata, hogy az a rendőrbiztos, akit megbiztak azzal, hogy hazakísérje, az ítélet kihirdetése után jelentkezett főnökénél és azt mondta, hogy **nem vállalhatja el a felelősséget azért, hogy Zola épen fog haza jutni**, ha csak jót nem állnak neki, hogy az utcákon teljes rend uralkodik. Zola emiatt késő estig várt a törvényszéki épületben.

A palotát ezalatt nagyszámu rendőr őrizte. Mikor pedig Zola kocsiába ült, **minden oldalról**

Iovasrendőrök vették körül és a fegyveres kísérettel száguldtak tova Zola lovai a koromsötétségben. miközben még mindig hallhatta egyes embercsoportoknak, akik türelmesen vártak rá, a lármás szitkolódását.

Zola sejtése.

Zola barátai előtt úgy nyilatkozott, hogy várta ezt az ítéletet.

Egy bécsi újságírónak a következőket mondotta:

— Engem bezárhatnak, de az igazságot nem lehet a föld alá elásni. Egyébként úgyis még a semmitűszékhez fordulok.

Zola felesége még a tárgyalási teremben következőleg nyilatkozott:

— Férjem valóban csalódott volna várokozásában, ha fel találják menteni vagy pedig olyan enyhítő körülményeket vettek volna figyelembe, amelyek erejénél fogva a büntetéstől megszabadulhatott volna. — Férjem legfőbb gondja az most, hogy vajjon lesz-e neki a fogságában elég alacsony asztala, mert csak alacsony asztalon tud írni. Fogsága idejére már meg is állapította munkaprogramját.

Ujabb leleplezések.

Brüsszel, február 23.

A „Soir“ egy **Panizzardi** őrnaggyal folytatott beszélgetést közöl, amelynek folyamán az őrnagy azt mondotta, hogy a német, olasz és orosz diplomácia ismeri a bordereau igazi szerzőjét. Ez egy olyan francia tiszt, akit Franciaországban kémiszolgálatra használtak, de aki Franciaországot elárulta egy idegen hatalomnak. Ha a francia kormány a Dreyfus-pör revízióját végleg megtagadná, a diplomácia nyilvánosságra hozza a valódi bűnöst, mert nem bírják tovább tűrni, hogy miatta egy ártatlan szenvedjen. A „Soir“ szerint ez a tiszt csak Esterházy lehet.

TÁVIRATOK.

Ferdinand és Milán.

Bécs, február 23. A **bolgár fejedelem** hazautaztában Belgrádban **Milán** exkirálylyal találkozni fog.

Az új jelölt.

Konstantinápoly, február 23. A legutóbbi minisztertanács, melyet a Jildizpalotában a szultán személyes elnöklése alatt tartottak, elhatározta, hogy a porta a krétai kormányzói székre a volt egyiptomi miniszterelnököt, **Nubár pasát** fogja a nagyhatalmaknak javaslatba hozni. Nubár pasa tudvalevőleg örmény származású és még ma is örmény vallású. Két évvel ezelőtt a nagyhatalmak az akkor tervezett Örményország élére fő kormányzóul Nubár pasát hozták javaslatba, amiért is a szultán és miniszterei bizton hiszik, hogy a nagyhatalmak most Nubár krétai kormányzóul is elfogadják. Hivatalos lépés ez irányban a porta részéről még nem történt.

Lármázó képviselők.

Ország, február 23. A tartománygyűlés mai ülésén **Posch** indítványának tárgyalásánál, mely azt célozza, hogy változtassák meg a **birodalmi iskolai törvényt** **Stajerszág**ra nézve az **iskola kötelezettség tartama** tekintetében, **Kaltenegger** képviselő emel szót. (Nagy láрма, különböző kőbékialások.)

Mint hogy a láрма egyre tart, a **tartomány-önök felfüggeszti az ülést.**

Szűnet után **Kaltenegger**, a német konzervatív és szlovén képviselők jelenlétében, elmondja beszédét. A többi képviselő csak a beszéd elhangzása után tért vissza a tereembe.

Posch indítványának tárgyalásánál, a **Hagenhofer** indítványát, amely felhívja a kormányt, hogy a birodalmi tanács elé törvényjavaslatot ter-

jesszen a birodalmi népiskolai törvény megfelelő megváltoztatása iránt, névszerinti szavazás útján **28 szavazattal 16 ellenében elvetették.** Ezután egyhangulag elfogadta a Ház azt a bizottsági indítványt, mely szerint a tartományi bizottság utasítandó, hogy a **Posch** indítványában jelzett gazdasági és didaktikai bajok tekintetbe vételével a jövő ülészekben jelentést, esetleg indítványokat terjeszzen elő.

Kodolitsch indítványt terjeszt elő a magyar határ és Radkersburg közt építendő vasutvonal ügyében.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Orosz tüntetés.

Berlin, február 23. A „Tagblatt“-nak egy konstantinápolyi távirata szerint a **Bairam-ünnepe** alkalmával tartott tisztelegéseknél az **orosz nagykövet hiányzott**, míg a német nagykövetség tagjai teljes számban megjelentek. Ezt a különös esetet természetesen mindenféle a legkülönbözőbb módon kommentálják.

A protestánsokról szóló törvény.

Zágráb, február 23. (A tartománygyűlés ülése.) Napirenden van a protestánsokról szóló törvényjavaslat tárgyalása. **Bresztensky** egyházi és állampolgári okokból nem fogadja el a törvényjavaslatot és ellenindítványt terjeszt elő. A **bán** hosszabb beszédben megczáfolja előtte szóló fejtegetéseit és hangsúlyozza, hogy a törvényjavaslat megfelel a tényleges viszonyoknak. Még **Smiciklás** képviselő szól történelmi szempontból a törvényjavaslat ellen, mire az ülés véget ért. A legközelebbi ülés holnap lesz.

HIREK.

A király a műcsarnokban.

A király ma délután két órakor a városligeti új műcsarnokban megtekintette a Verescsagin-kiállítást. Délelőtt ő Felsége résztvett a Szent Zsigmond-kápolnában tartott ünnepi istentiszteleten, ahol **Ferencz Salvator** főhercege és felesége **Mária Valéria** főhercegné asszony is megjelent. Mire után dolgozószobájába vonult vissza a király és délután kihajtott a Verescsagin-kiállításba.

Itt fogadására megjelentek **Wlassics** miniszter, az országos képzőművészeti társulat elnöksége és választmánya részéről: gróf **Andrássy** Tivadar elnök, báró **Harkányi** Frigyes alelnök, **Benkő** Kálmán igazgató, **Telepy** Károly műtárol, dr. **Ambróvics** Dezső titkár, továbbá gróf **Andrássy** Aladár, **Berzeviczy** Albert, gróf **Bánffy** György, **Rohonczy** György altábornagy, **Miklós** Ödön kormánybiztos és sok festő, szobrász.

A király herceg **Dietrichstein** szárnysegéddel érkezett a műcsarnokba. **Wlassics** miniszter és gróf **Andrássy** Tivadar rövid üdvözlése után Verescsaginhoz lépett és francziául így szólt hozzá:

— Ön színt változtatott, amióta utóljára láttam.

A király ezzel a mesternek ősz szakállára célzott, mely bizony még fekete volt, amikor a király néhány év előtt látta Verescsagint. Ezután a király az első teremben megnézte a mesternek régibb képeiről fölvetett fényképeit. Ezek a képek Verescsagin híres csataképei és a király, a képek megsemmisítése közben, így szólt Verescsaginhoz:

— Ön nagy merészséggel festette meg a háboru horzalmait.

Verescsagin így felelt:

— Felség, én ezeket a horzalmakat személyes tapasztalatból ismerem. Elvégre is kölni vízzel nem lehet háborut sem csinálni, sem festeni.

— Ebben igaza van! jegyezte meg jókedvűen a király.

A király igen érdeklődött a művészek indiai és palesztinai képei iránt, amelyekről Verescsagin bő magyarázatokkal szolgált. A második teremben a király először is a Napoleon ágyát és kocsiját megörökítő festményeket nézte meg. Mikor megpillantotta Moszkva látóképét, így szólt:

— Ah, hisz ez a Krenl!

Sorra nézte ő Felsége Verescsagin kisebb festményeit, tanulmányképeit s csak ezután tekintette meg a Napoleon-csiklust.

A király hosszan elmerülve nézte I. Napoleon alakját s azt kérdezte, hogy hiteles kútforrások alapján készült-e a ruházata, mire a mester elmondta, hogy történelmi kútfőket használt s szemtanuk elbeszélésére is támaszkodott. Ő Felsége hosszan szemlélte az égő Moszkva képét. Verescsagin így szólt:

— Felség, ez azért ily hü, mert „szerencsém“ volt egy égő orosz várost látni, amelynek égése közben én a helyszínén festettem e képet.

— Ez lehetetlen! — kiáltott föl nevetve a király.

Verescsagin azonban ismételte állítását.

Érdeklődéssel nézte ő Felsége a havas tájképeket s Napoleon téli hadjáratának szomorú epizódjait, miközben **Wlassics** minisztertől elkérte a kiállítás katalógusát.

A kiállítás megtekintése után a király így szólt:

— Ön valóban óriási munkát végzett.

— Felség, én nem iszom, nem dohányzom, társaságba nem járok, csak festek, — felelte rá Verescsagin.

Mikor pedig háromnegyed háromkor elbucszott, ezt mondta a mesternek:

— Köszönöm önnek. Kiállítása valóban érdekes.

Ezzel bucsut intett a megjelenteknek s a közönség eljenzése közben elhajtott.

E hónap végével új előfizetés nyílik az „Országos Hírlap“-ra. Felkérjük tehát már most azokat a tiszteit előfizetőinket, kiknek előfizetése e hónap végével lejár, hogy ezt idejekorán megújítsák, nehogy a lap pontos szétküldése körül hiba történhessen. Mutatványszámokat kívánatra szívesen küldünk. Most belépő új előfizetőinknek kívánság ára szívesen megküldjük **MIKSZÁTH KÁLMÁN** politikai és társadalmi tréfás rajza:

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

eddig megjelent folytatásait, amelyből külön-nyomatot készítettünk számukra.

Az „Országos Hírlap“ előfizetési ára:

egész évre: 14 frt, negyedévre: 3 frt 50 kr.

félévre: 7 frt, egy hónapra: 1 frt 20 kr.

Az „Országos Hírlap“ kiadóhivatala.

— Személyi hírek. **Ferencz Salvator** főherceg feleségével, **Mária Valéria** főhercegné asszonnyal ma este kilenc órakor Budapestről Wallseebe utazott. A főhercegi pár kíséretében volt **Bombelles** grófnő udvarhölgy és báró **Lederer** százados főudvarmester. — **Lajos Győző** főherceg tegnap kíséretével visszautazott Bécsbe.

— **Gróf Széchenyi István egy ismeretlen levele.** A Magyar Tudományos Akadémia Széchenyi muzeuma a minap a következő, gróf **Wartensleben** Károlyhoz intézett érdekes levéllel gyarapodott, amelyet **Széchenyi** 1827. április 18-án írt:

„Nagy tiszteletre méltó Barátom! Bátorkodtam ezennel rövideden tudtadra adni azt, ami a Casino eránt, — melynek felállítására te is oly szíves voltál, hogy egy Actiára magadat alá irtad, — egész máig napig tétetett és mit volna szükséges ezen tárgyra nézve továbbá tenni?”

164 Actiára már vagyon aláírás, és lehet reményleni, hogy még 36 Actiára Aláírók fognak találkozni és így 200 actiák, melyeknek ebbéli száma azonban is a Casino felállítására meg állapított, el fognak kelni.

Mint hogy azon idő, melyben az Ország Gyűlésének vége lesz, már meg vagyon határozva, tehát a pénz lassanként incassáltatik.

Pesten, ahonnan én egynéhány napok előtt érkeztem meg ide, már fel vagyon véve egy lakás folyó 827-iki apr. 24-től 828-iki apr. 24-ig 800 frtért Conv. pénzben. A legszükségesebb mobilák úgy az elkerülhetetlenül meg kívántató házi eszközök meg vannak rendelve, melyek 1200 finál Conv. pénzben nem igen fognak többé kerülni. Maga a Casino május közepéig annyira el fog készülni, hogy abba akkor kiki bő mehet.

Mind ezek a te hozzájárulásod nélkül történtek meg; én és több Barátaim kénytelenítettünk magunk hatalmunkból munkálkodni, mert nem is vala lehető az Ország Gyűlése sokféle tárgyainak folyamata miatt

gyakran össze jönni értekezni és mind azon különböző gondolatokat és Plánumokat, melyek az efféle új Intézetek felállításánál kifejlődni szoktak, egy kívánságba és egy akaratba egyesíteni.

Egy mulató hely tehát, mellyben minden Paléozottabb Pesten lévő tartózkodása ideje alatt vagy ottan leendő átutazása alkalmosságával magát kellemetesen mulathatja, felállított, de sem azon mód eránt, mely szerint ennek fenntartatni kelletik, sem ennek gazdaságbeli, vagy más el rendelésére nézve semmi sincs jövendőre nézve úgy megállapítva, hogy az változást ne szenvedhetne, mind azt, ami eddig ezen Tárgyra nézve történt, úgy kell tekinteni, mint provisorie tett rendelkezéseket, és mindenik Actionáriusnak természetesen szabadságában áll, arról rendelést tenni, hogy az ő ide adott pénze mely módon fordíttasson a czélnak elérésére.

Kérlek azért bizodalmassan, ne terheltsél a leg közelebb reánk jövő, Junius elején Pesten személyesen meg jelenni, hol az akkor tartandó Pályafuttatások tekintete is becses jelenlétedet kívánatosá teszi. Azon Actionáriusok, kik akkor Pesten jelen lesznek, mind azt, ami a Casinót érdekli, magok el-határozhatják.

Azon Actionáriusok, akik akadályoztatnának a most érdeklött időre Pesten személyesen meg jelenni, természetesen a többi jelen levő Actionáriusok vég-méseihez fogják magokat alkalmaztatni.

Ki egyébbterét szívességében ajánlott tisztelettel maradok Te néked szíves barátod, Pozsonyban, Ápr. 18-án, 827. gr. Széchenyi István s. k.*

— A Szalavszky-Rakovszky affaire. A becsületbírósg ma is tárgyal és — ma se döntött. Tegnap már egész bizonyosnak látszott, hogy ma este befejezik a tárgyalást s kihirdetik az ítéletet. Szalavszky Gyula részéről sorra czáfolták az ellene felhozott vádakot s mára alig maradt néhány, az előzőkhöz képest könnyebb természetű kérdés megoldatlanul. Rakovszky István segédei azonban ma este egészen váratlanul új akadályokat gördítettek az ítélelhozatal elé s a tegnap megczáfolt vádak egy részével újra előhozakodtak. A becsületbírósg hetedfél órától egynegyed tizig tárgyal, de határozathozatal nélkül oszlott szét s holnap este kilencz órakor ül össze ismét a nemzeti kasszinóban.

— Wlassics részvéte. Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter Lietzen-Mayer Sándor özvegyéhez a következő levelet intézte:

Nagyságos asszony!

Nagynevű férjének halálával a magyar képművészetnek oly csillaga hullott le, amely közel negyven évig sugározta ránk tiszta fényét s világszerzte hitet és bizalmat keltett a magyar szellemnek teremtő géniusza iránt.

A legnehezebb időkben s távol szülő hazájától sem szűnt meg ő magyar művész lenni s legszebb örömeit képezte, midőn oly alkotásokkal boldogíthatta nemzetét, mint aminő „Magyarországi Szent Erzsébet” és „Hunyadi Mátyás”.

Mint a müncheni képművészeti akadémiának kiváló tanára, lelkes utmutatója volt a művészi pályára törekvő ifjúságnak s így az idegenben élő növendék művészeink is magyar lelkű mestertől nyerték ismereteik alapját és működésüknek nemes irányát.

Engedje meg tehát Nagyságos Asszony, hogy gyászából részt kérjek a magyar képművészet számára is, mely minden időkig büszkeséggel tekint vissza Lietzen-Mayer Sándor fényes pályafutására és kegyelettel őrzi meg a boldogultnak emlékezetét.

Fogadja stb.

Budapest, 1898. február hó 22.

Wlassics.

— Ottoskát hazahozták. Ottoska Gézá, aki, mint annak idején megírtuk, 26.000 forint el-sikkasztása után megszökött, Kopenhágából két ottani detektív tegnapelőtt *Budapestre hozta*. A vonatnál a rendőrség egy tisztviselője várta a letartóztatott sikkasztót, akit a főkapitányságra kísértek, onnan pedig a budapesti büntető törvényszék fogházába, ahol a vizsgálóbíró azonnal megkezdte a kihallgatást. Ottoskát nagyon megtörte az izgalom s annyira kimerült, hogy alig tud a lábán állani.

— A névmagyarosítás ellen. A nagy-szebeni Tribunának nagyon fáj a névmagyarosításra való ama törekvés, amely most a társadalom minden rétegében megnyilatkozik. Hevesen kikel e mozgalom ellen és megtámadja a

belügyminisztert, mert állítólag elrendelte, hogy a vármegyei tisztviselők is megmagyarosítsák a nevüket. Az oláhoklakta vármegyékben, a Tribuna szerint az *oláh bizottsági tagok mindenütt interpellálni fognak a névmagyarosítás tárgyában*. A szász képviselők a képviselőházban terjesztenek elő interpellációkat ugyanebben az ügyben.

— Országos radikális demokrata-párt. A demokrata körben ma este népes értekezet volt, amelyben a főváros mindegyik kerületének kiválóbb demokratái részt vettek. Dr. Vázsonyi Vilmos nyitotta meg az ülést. Vázolta az utóbbi napoknak a munkásmozgalmakkal kapcsolatos eseményeit, fejtegette a gyűjtésekre, a népgyűlésekre és a sajtóra vonatkozó legújabb rendszabályokat s konstataálta, hogy a sajtó megrendszabályozása teljesen magán viseli a preventív cenzura jellegét. Ma már nem lehetnek más újságok, mint pusztán hatóságilag engedélyezett hírlapok. A bajon segíteni nem valami könnyű, a pillanatnyi idő alatt való orvoslás pedig teljes lehetetlenség. A biztos segítségnek egyetlen módja van: egy országos radikális demokrata-párt szervezése. Sima Ferencz szólt ezután. Csatlakozik az új párthoz, ez kell a magyarnak, mivelhogy az ellenzéki pártok nem teszik meg kötelességeiket. Gans Hugó frankfurti újságíró azt mondotta, hogy Magyarországon a föld-birtokosok diktatúrája uralkodik, ennek pedig csak az országos radikális demokrata-párt vethetné végét. Dr. Pollacsék Sándor és Palágyi Lajos szóllottak még, majd dr. Vázsonyi Vilmos határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint az értekezet tiltakozik az újabban kibocsátott rendelkezések ellen, mert ez a rendi Magyarország reaktiválását jelenti s közös akarral akciót indít az országos radikális demokrata-párt megalakítására, szervezésére, amit a jelenltek *el is fogadtak*. (A pártalakítás nagyon helyes. Közeledvén a tavasz, most már hosszabbak a napok; tehát ráérnek!)

— Girardi magyar állampolgár. Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy Girardi, a bécsi ünnepelt színész, magyar állampolgárságot foglamosodott. A belügyminiszterium most értesítette, hogy folyamodását kedvezően intézték el. Girardi tudvalevőleg elválván Odilon asszonytól, nőül vesz egy magyar hölgyet.

— A Gozdsu-alapítvány. Lapunk leg-utóbbi számában egy könyvomatós tudósító alapján említést tettünk a Gozdsu-alapítvány kamatainak szétoztásáról. Az alapítványra vonatkozólag ma legilletékesebb helyről a következő felvilágosításokat kaptuk:

Néhai Gozdsu Manó, ki hirneves budapesti ügyvéd volt, az alkotmányos aera beállításával pedig országgyűlési képviselő, majd főispán és végül kuriai bíró, mint jó hazafi volt országszerzte ismeretes; 1879-ben halt meg s végrendeletében a görög-keleti vallásu szegény román nemzetiségű ifjak részére alapítványt tett, mely halálakor alig 300.000 forintból állott; jelenleg azonban már fél millióra nőtt s melyből rendszeren a hazi tanintézeteknél tanuló fiatalok ösztöndíjban részesülnek. Csak kivételesen, a vallás-és közoktatási miniszterium beleegyezésével lehet ily ösztöndíjasoknak magasabb tanfolyamokat külföldön is végezni. Az ösztöndíjban való részesedés feltételei: magyar honosság, jó iskolai bizonyítvány, szegénységi bizonyítvány oly értelemben, hogy a szülők nem képesek a folyamodónak iskoláztatási költségeit fedezni, sem ennek erre elégséges saját vagyona nincs és hogy görög-keleti vallásu román. Az alapítványt a görög-keleti román érsek és két püspökből, egy hat világi tagból álló képviselősg kezeli, kik a közéletben ismert hazafias irányu férfiak. Az ösztöndíjakat csak a nyugtának az illető tanintézet igazgatója, egyeteméknél az illető dékán ellenjegyzése mellett szolgáltatják ki. Arról tehát, hogy az alapító agitáczióális czélokot tartott volna szem előtt, vagy hogy az alapítványi képviselősg ily czélokra törne, szó sem lehet. Az alapítvány kezeléséről különben a vallás- és közoktatási miniszteriumnak, kihez az évi számadásokat is felügyeleti jogának gyakorolhatása végett mindig betérjesztük, tudomása van.

Az alapítványt ez idő szerint a szebeni érsek, Metian és Popea püspökök, Szerb György, Gall József, Puscariu nyugalmazott

kuriai bíró, Berlogia kuriai bíró, Pognár Dénes táblai bíró és Kozma Péter kezeli. Tehát egy sem irredentista.

— Rabló rendőr. A zombolyai csendőrség — mint levelezőnk írja — jó fogást csinált tegnap. Nagy csalóbandát sikerült elfognia, melynek vezére Gradl György zombolyai rendőr volt. Grbanusits János kikindai korcsmáros, Rámai János mokriní gazda, Janosev Mihály csenei szobafestő úgy csapták be áldozataikat, hogy valódi pénzért hamis pénzt ígértek és persze, a pénzt elvitték, de se hamisat, se valódit nem adtak érte, a rendőrség pedig nem tehetett semmit, mert a károsok, restelve a dolgot, maguk is tagadtak. A napokban azonban hurokra került az egész banda. Jegdits Omer szerb-koreszturi gazdag paraszttal hosszú alkudozás után abban egyeztek meg, hogy 1250 forintért kap tőlük 5000 forint hamis pénzt. Jegditsét ingerelte a sok haszon, de azért az 1250 forintot nem akarta előbb odaadni, míg az 5000 forintot meg nem kapja. A csalók azzal hitegették ugyanis, hogy a hamis pénz a postán érkezik utánvétell; adja ide az 1250 forintot, hogy kiválthassák. Midőn Jegditsel nem tudtak zöldágra vergődni, ígérgetések becsalták egy korcsmába. Ott színleges veszekedést kezdtek maguk közt, majd Jegditset bosszantották, hogy nincs is 1250 forintja. Jegdits erre megmutatta a pénzt, de e pillanatban Janosev türszentéssel adott jelt az ajtó mögé bujtatott Gradl rendőrnek; Gradl berohant s mialatt Janosev kiragadta a megijedt Jegdits kezéből a pénzt, Gradl egy nagy kővel úgy fejbe sujtotta Jegditsét, hogy ez azonnal összerogyott. Mikor magához tért, feljelentette a dolgot a rendőrségnek és ma már az egész banda a zombolyai járásbírósg előtt mindent bevallott. A pénz megkerült, 100 forint Gradl rendőrnél volt, a többi Janosevnel.

— A külföldi diákok ellen. Berlinből sürgönyzik: A porosz közoktatásügyi miniszter igazán különös rendeletével a technika nagy látogatottságát akarja korlátozni. A rendelet kimondja, hogy április 1-jétől kezdve külföldiek sem mint rendes, sem mint rendkívüli hallgatók a műegyetem gépészmérnöki fakultásába fel nem vehetők. Ez a megrendszabályozás főleg az oroszok és lengyelek ellen irányul, akik közül néhányat pár hónappal ezelőtt kiutasítottak a műegyetemről nihilista üzemek miatt. A technika 2000 hallgató számára készült, ezidei hallgatóinak száma pedig 3207, akik közül 1434-en hallgatják a gépészmérnöki osztályon az előadásokat. Ez utóbbiak közt 214 külföldi van.

— Hamvazás. A főváros katolikus templomaiban a szokásos szertartások közt ünnepelték meg ma hamvazó szerda ünnepét. Reggel kilenczkor volt az ünnepi istentisztelet, utána hamuszentelés s a hívők meghamvazása. Az ájtatos hívők nagyszámmal tolongtak az oltár előtt, hogy hamvazásban részesüljenek. Az iskolásfiúk és leányok pedig tanáraik vezetése alatt vonultak a templomokba, ahol meghamvazták őket. Némely templomban olyan nagy volt a közönség, hogy a hamvazás délig el-tartott.

— A jubileumi emlékérmek. Szegedről táviratozzák, hogy a 46. hadkiegészítő kerület parancsnoksága, a közös hadügyminiszter rendeletéből. fölkérte a városi hatóságot, hogy április 1-ig írja össze a hadseregben szolgáltak közül azokat, akik 6 Felsége ötvenéves jubileumi emlékérmének viselésére jogosítva lesznek. Ilyen érmekeket a következők kapnak:

1. azok, akik a hadi érem birtokában vannak;
2. az egyéves önkéntesek, akit egy, esetleg két évi szolgálat után nem lettek hadapródok, illetőleg tisztek;
3. a rangfokozatba nem osztott katonai hávidíjasok és a legénység közül azok, akik 1868. évi december ötödike előtt nyolcz évet és utána három évig tényleg szolgáltak.

A honvédségre és csendőrségre nézve ugyanez áll.

— Az örült tette. Borzalmas esetről ad hírt nagyszalontai levelezőnk. Egy, a kórházból kikerült örült megölte a feleségét s kicsibe mult, hogy le nem mészárolta az egész családját. A részletek a következők: Kádár Imre 37 éves, földmives, nagyszalontai lakos, régi elmebaja miatt már két

izben volt a biharmegyei kórházban s legutóbb, január 3-án édesanyja csaknem erőszakkal, ügyvédi közbenlépéssel kihozta onnan. A tébolyodott a feleségét, *Bereczki Zsuzsánát* és négy kis fiúgyermekét mindig azzal fenyegette otthon, hogy őket az Istennek áldozza. E hónap 21-én este 9 óra tájt kitört rajta a dühöngés. Feleségét ütötte, fojtogatta. A kis fiúk sirva bujtak dühöngő apjuk elől az ágy alá, az asszony pedig a szomszéd *Bereczki Sándor* házába menekült. Az örült férj ide is követte, ahol *Bereczki* az asszonyt védelmébe veendő, bírokra kelt az örülttel. Kádár addig szorongatta és ütötte *Bereczkit*, amíg ez a teljes kimerültségtől elaléltan rogyott a földre. Ekkor az örült a feleségét *hajánál fogva átvonszolta a saját házába, ott az ajtót reá zárta, előkereste a nagy fávágó fejszét s az ajtót belülről ismét bezárta.* Ebben a pillanatban érkeztek meg *Bajo Lajos* és *Kenéz Ferencz* rendőrök. Amíg ezek az ajtó betörésével fáradoztak, odabenn igen heves, de rövid dulakodás fejlődött ki az életeért küzdő asszony és az örült férj között, pár pillanat múlva a férj így kiáltott fel:

— Megigérttem az Istennek, hogy neki megáldozlak benneteket!

Szavait vérfagyasztó sikoltás követte. A következő perczben a rendőröknek sikerült az ajtót betörni. A hatósági emberek saját életük kockázatásával megfékeztek a dühöngő embert, aki már akkor *legnagyobbik fiát vonzolta elő az ágy alól és mind a négyet megölte volna*, ha idejekorán segély nem érkezik. A rendőrök megkötötték a dühöngő embert s csak azután vehették szemügyre az asszonyt. Az asszony *ott feküdt a földön, nagy vértócsában*, jobb füle felett a *koponyája mély fejszecsapástól behasítva annyira, hogy az agyvelő is kilocscsant.* Az orvos is megérkezett s ápolás alá vette a szerencsétlen nőt, aki, bár borzasztó sebei vannak, *még mindig életben van*; eszméletre hozni azonban nem sikerült. Életben maradásához *semmi remény* nincs. Kádárt a rendőrök nyomban bevitték a városházára, ahol annyira magához tért, hogy borzasztó cselekményére világosan visszaemlékezett. Azóta folytonosan sir és rimánkodik egy pisztolyért, hogy magát agyonlőhesse. A szerencsétlen embert tegnap este átadták a királyi járásbírósnak.

— *Rabló cigányleányok.* *Hajdu-Hadházon* a csendőrség három fiatal cigányleányt tartóztatott le. Mint debreczeni levelezőnk írja, a három cigányleány: *Horvát Juli*, *Mari* és *Ilka*, 17—16 és 15 évesek, *Hajdu-Hadházon* estefelé bevetődtek *Nasi Gáborné* házába, miután előbb megtudták, hogy férfi nincs a házban. A háziasszonyt ketten leteperették, míg a harmadik feltörte a tyukólat és a baromfiakat, lábukat megkötözve, kosárba dobálta. A zajra előjöttek a szomszédok és kiszabadították *Nasi Gábornét*. A cigányleányok görcsös botot suhogtattak maguk körül, hogy távollartsák támadóikat, de végre is egyenkint ártalmatlanná tették őket és a kezüket hátrakötve, a csendőrséghez kísérték őket.

— *Munkások és rendőrök harca.* *Modicából* azt táviratozzák, hogy tegnap mintegy 1000 mezei munkás meg akarta ostromolni a sindaco házát, hogy *kiszabadítsanak két munkást, akiket ott fogva tartottak.* A rendőrség kénytelen volt fegyverét használni. *Két ember halva maradt a helyszínén.* A tüntetésben résztvevőket letartóztatták. A praefectus megérkezett *Modicába*, ahol a rend ismét helyre állt.

— *A gazdag molnár tragédiája.* *Aradról* táviratozzák: *Csillag János* ujfalu molnár ma felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka az, hogy sokat veszített a kártyán. A gazdag molnár ugyanis *Perjámoson* kártyázott és a nagy veszteség annyira elkéséltette, hogy hazament és felakasztotta magát. Öt árva síratja.

— *Enyem, tied, övé.* Két gyerek került tegnap a rendőrség fogházába. Az egyik *Forster István* 16 éves kőműves, a másik *Zeller Antal* 15 éves betűszedő-inas. Kerestek egy leányt a *Hunyady-utca* 43. száma alatt. Nem találták otthon, de azért bementek a lakásba minden előzetes engedelem nélkül. Az ajtóval ugyan némi ellenke-

zésbe kerültek, mivel be volt zárva, de ők túltették ezen magukat. Oda bent azután kutatni kezdtek nyitott és csukott ládákban egyaránt, s néhány ékszerdarabot a zsebükbe csuszattak. Éppen menni akartak, mikor a leány hazaért és lármát csapott. Elfogták őket s így kerültek a rendőrség fogházába. — Az Ujépületnél *Hartel Antal*, *Zwickl József* és *Kémijás Ferencz* munkások munkástársaik ruhái tekintetében feledkeztek meg az enyém, tied, övé között való különbségről. Ezek is fogságba kerültek.

— *A bűnyűgy nyilvántartás reformja.* Nemrégben megirtuk, hogy a fővárosi rendőrség bűnyűgy nyilvántartás és országos központi hivataláé bővül. Ez ügyben már megállapodás történt. A nyilvántartás reformja a jövő év január elsejével lép életbe. A hivatal szervezésével *Farkas* rendőrtanácsost, a bűnyűgy osztály főnökét bízták meg, aki a nyár folyamán külföldi tanulmányutra indul s különösen a párisi rendőrség mintaszerű nyilvántartási hivatalának szervezetét fogja tanulmányozni.

— *Esküvőről a háfalba.* *Hapák* Gusztáv csanádpalotai kereskedő szenvedélyesen beleszeretett *Ékes József* bormérő *Gizella* nevű leányába. A fiatal ember sokat udvarolgatott a 17 éves szép lánynak, anélkül, hogy a jövőre nézve nyilatkozott volna előtte, míg végre a mult hónapban egy fiatal iparos megkérte a szép leány kezét, akihez a szülők oda is adták. Hétfőn volt a szép *Gizi* lakodalmja, amelyen a régi udvarló is megjelent. Reggelig mulatott s csak az ideáljával táncolt. Egyszerre csak eltűnt. Keresték, kutatták, míg végre a faszinben akadtak rá, amint a gerendán lógott — halva. Egy csomó levelet találtak nála; köztük egy az ideáljához volt címezve. Abban arra kéri a fiatal asszonyt, hogy gondoljon rá, kísérje a sirhoz a koporsóját s hogy énekelje sokszor, minden nap az ő nótáját: „Két gyöngye volt a falunak, két virága.”

— *Vasuti baleset.* A nyugati pályaudvarra érkező bécsi gyorsvonatra, amely rendszeren 1 óra 50 perczkor érkezik Budapestre, ma délután hasztalan várakozott a közönség. A vonat óráig késlett és mindenki vasuti szerencsétlenséget sejtett. A késés oka a következő volt: Délelőtt fél tizenegy órakor a 257. számú tehervonat tizenkét kocsija *Göd* és *Dunakesz* között ismeretlen okokból kisiklott. A tehervonatok ezért nem közlekedhettek és a személyvonatokon érkező közönség csak átszállással folytathatta az utját. A pályalesten csekély a kár s a tehervonaton senkise sem sérült meg. A vonat helyreállításán teljes erővel dolgoztak, úgy, hogy az esti órákban a vonatok már szabadon közlekedhettek. A vizsgálatot a kisiklás okának kiderítése végett megindították.

— *Tűz Szent-Györgyön.* Nagy tűz volt ma éjjel a pozsony megyei Szentgyörgy városkában. Két nagyobb ház égett le melléképületeivel együtt. A mentésben a tűzoltókon kívül önfeláldozó munkát fejtett ki az ott állomásozó huszárezred legénysége is. A tüzet gyújtogató okozta, akit még az éj folyamán sikerült elcsipni.

— *Öngyilkos joghallgató.* *Burghard* József joghallgató ma éjjel 11 órakor a *Damjanics-utca* 25. szám alatt levő lakásán szíven lötte magát s meghalt. Két levél volt a zsebében; az egyik az édesanyjának, a másik egy kis leánynak szól.

— *Kecskeméti-utca 13. szám* alatt van *Beimel Lajos* bankháza, a magy. kir. szab. osztályorsjegyek főelárusító helye, ahol az utolsó húzáshoz, mely márczius 9-től április 6-ig tart, szerencseszámok kaphatók.

Bérczi ur.

— Zsarolás Császka érsek ellen. —

A Zrínyi-utcai palotából egymásután szivárognak ki a botrányosnál-botrányosabb hírek, amelyek igazán megingathatják a főváros polgárságának a magyar királyi államrendőrség iránt való bizalmát. Megsértik a személyes szabadságot, zaklatják a tisztességes polgárokat, a nyomozatok vezetését olyan emberre bízzák, aki ellen a diffamáló vádak egész halmazát emelték röpíratban és egyes napilapok hasábjain, anélkül, hogy a királyi főügyészség útján sajtópert indítottak volna. A helyett, hogy a

fegyelmi eljárás befejeztéig felfüggesztenék állásától, reá bízzák a legkényesebb bűnperekben való nyomozatok teljesítését és az a rendőrkapitány, aki a fegyelmi eljárás során kihallgatott *Tauszki* Miksával történt szembesítésekönközve kéri *Tauszkit*, hogy „tekintsen gyermekeire és ne vádolja őt”, az a rendőrkapitány folytatja a szabálytalanságok sorozatát, az önkényeskedést. Odáig jutottunk, hogy Budapestről ma már mint egy *rendőrállam* fővárosáról beszélnek, mert a nyomozatot vezető közegek egynémelyike törvénytelen, erőszakos eszközökhöz nyul és a nyomozás sikere érdekében nem riad vissza a legszemérmertlenebb „stilkiktől” sem.

Távol áll tőlünk az a szándék, hogy mi a fővárosi rendőrséget diszkreditáljuk; sőt el kell ismernünk, hogy van a főkapitányságnál több derék, buzgó tisztviselő, akik megállják a helyüket minden tekintetben; *Rudnay* Béla főkapitány buzgóságát sem vonjuk kétségbe, de féltjük a főváros lakosainak személybiztonságát; tartunk attól, hogy egy, következményeiben mélyreható, áldatlan rendszer honosodik meg a rendőrség körében, ha nem emeljük fel tiltakozó szavunkat mindannyiszor, a hányszor rendőrségi tulkapásokról veszünk hírt.

Ebből az okból tesszük szavá az alábbi esetet is, — úgy, amint azt ma délben dr. *Pollák* Illés ügyvéd *Latkóczy* Imre államtitkárnak elmondotta.

A rendőrséget most egy zsarolási bűnper foglalkoztatja. *Császka* György kalocsai érsek a panaszos, akit anonym levelekkel akartak megzsarolni. Az érsek egy ilyen levelet átadott a főkapitányságnak, mely *Bérczi* Bélát bizta meg a nyomozat vezetésével. *Bérczi* tegnapelőtt este detektivet küldött egy *amerikai illetőségű*, feltűnően szép és nagy műveltségű leány lakására és reggeli kilencz órára maga elé idéztette. Mikor a detektív benyitott lakásába, betegen találta a leányt, aki rimánkodott, hogy halaszszák el kihallgatását, mire a detektív elővezetettessel fenyegetőzött.

Másnap reggel kilencz órakor benyitott *Bérczi* szobájába. A rendőrkapitány egyfolytában *hét órán keresztül vallatta* a védtelen leányt, kikérdezte magánéletének összes titkait, még azt is tudni akarta, hogy mióta részesíti kegyeiben T . . . grófot, aki most Németországban tartózkodik, majd hirtelen előmutatta az anonym levelet:

— Ezt maga írta! . . . Ne tagadja!

— De kérem. Azt sem tudom, hogy miről van szó.

— Hallgasson! *Alávaló teremtés!* Vegyen tollat a kezébe, üljön le és írjon.

A gyanúsított leány reszkető kezekkel írta, amit a rendőrkapitány tollba diktált.

— Maga most megváltoztatja az írását! Én rajtam ki nem fog. Irjon rendszeren!

— Kérem! Ne tessék velem ilyen hangon beszélni.

— Ismeri *Császka* érseket?

— Még a híret sem hallottam.

— Jól van. Csak tagadjon. Maga bánja meg a következményeket.

És ez így ment *reggeli kilencz órától délután négy óráig*, noha a megkínzott leány ellen elfogadható gyanúk egyáltalán nem mérült fel. Négy órakor egy magasabb rangú tisztviselő elé kísértette, akinek az volt az első kérdése, hogy

— Hol van most T . . . gróf?

— Németországban.

— A szabadkőművesek között, ugy-e? Az az ember atheista.

A leány a betegségtől és az izgatottságtól kimerülten hagyta el a főkapitányság épületét és amerikai illetőségű lévén, egyenesen *Gerster* Lajoshoz, az amerikai Egyesült Államok konzulához sietett. Elpanaszolta a történeteket, előadta, hogy a panaszos érseket nem is ismeri és kérte a konzult, hogy tegye meg haladéktalanul a megtorló lépéseket.

A konzul azzal küldte el, hogy ő a rendőrség erőszakoskodásával szemben mitsem tehet, mert hát itt Budapesten nagyon rosszak a viszonyok. (!)

Ilyen előzmények után kereste fel a leány dr. *Pollák* Illés ügyvédet és sirva panaszolta el a jeles kriminalista előtt, hogy noha teljesen ártatlan, hét órán át valóságos kínzáson ment keresztül, sőt lakásán házkutatást is tartottak.

Pollák Illés ügyvéd ma délben *Latkóczy* Imre államtitkárnál járt és úgy a megzaklatott védtelen nő, mint a főváros polgárságának személybiztonsága érdekében orvoslást kért. Az államtitkár megígérte, hogy vizsgálat tárgyává teszi az esetet. Megjegyezzük, hogy a panaszos nő képviseletében *Pollák* Illés ügyvéd a bécsi amerikai nagykövetet is meg fogja keresni, hogy intézkedjék Bérczi rendőrkapitány törvénytelen eljárásának megtorlása iránt.

Megadminisztrált szociálizmus.

A szociálizmus és a vele összefüggő mozgalmak belekerültek az állami és a megyei adminisztrációknak öröklő malmába. Ez a legbiztosabb módja az egész kérdés elposványosodásának. Az adott esetben az adminisztrációknak lassan forgó kerekerei jótékony munkát fognak végezni. Csendesen megőrlik az elbontott földosztók szörnyen aktuális kívánságait s szép idő fog elmúlni, mire a liszt elvállik a korpától. Ez alatt aztán történhetik valami, még okos dolog is.

A csendes állapotokról szóló jelentések a következők:

Szociálisták Hajdu-Sámsonban.

Közvetlenül Debreczen mellett van ez a kis falu, alig egy óra járásra. Istenfélő, jámbor református nép lakja, mely híres a józanságáról. És ebből a faluból — mint debreczeni levelezőnk írja — ma négy ködműnös polgár járult *Ráso* hajdu-megyei alispán elé azzal a kérelemmel, engedje meg nekik, hogy szociálista gyűlést tarthassanak. Az alispán felvilágosította őket, ha bajuk van, egymás között úgy sem intézhetik el, hanem forduljanak a megyéhez, amely másik két falu bajlódó népét is több ezer forinttal megmentette. Az alispán meggyőző beszédének az lett a hatása, hogy a ködműnösök deputációja elhatározta, hogy instaneciával járul a tekintetes vármegye színe elé, amelyben elősorolva bajukat, kéri azoknak az orvoslását. Kijelentették egyúttal, hogy most már nem ülnek föl a szociálista agitátoroknak és így a gyűlést sem kívánják megtartani.

Békésmegyéből.

Békésmegye több községéből tömegesen aláírás gyűjtjenek *Pogány* Jánosnak, az elfogott szociálista vezérnek szabadon bocsátása érdekében. Balogh Samu vizsgálóbíró egyre folytatja ellene a vizsgálatot és a legterhelőbb adatok sülnek ki *Pogány* Jánosra. Várkonyinak minden megyében egy főbizalmi férfia volt, Békésmegyében ezt a szerepet *Pogány* töltötte be. A vármegye keleti felét, amelynek központja Orosháza, a szociáldemokraták uralkják. *Pogány* korrespondált a többi szociálista körökkel s kijelentette, hogy elvtársnak csak azt ismeri el, aki az ő schémája szerint szerződik. Izgatott arra is, hogy ha az uraságok nem állanak kötelek, hát „perzseljék fel őket.” *Pogány* izgatásainak lehet betudni, hogy a sárréti Wenckheim, Blankenstein, Lambergrófi uradalmak idegen területről szerződtek az arató munkásokat, vagy részben várakozási álláspontot

foglaltak el, ha talán a munkások tulzolt követeléseikből engednek.

Szarvason a mezőgazdasági bizottság vegyes értekezletre hívta a munkásokat és munkaadókat, de a megegyezés nem sikerült.

Hogy milyen kapós a *Földmivelő*, erről békesi levelezőnk tájékoztat. Békésre ugyanis 300 példány jár ebből a lapból s csomagban kapják. A szociálisták vasárnap délután a posta elé állanak s ott a szociálista vezér átvéven a csomagot, kiosztja az előfizetők között. A minap azonban a csomag eltévelyedett s a szociálisták a szokott vasárnapi szellemi táplálék nélkül maradtak. Nem akarták azonban sehogysem elhinni, hogy tévedés forog fenn, hanem azt hitte el egy-két véresebb száju, hogy szándékosan vonják el tőlük az „ulyságot”. Sebők Lajos póstamesternek már-már kellemetlen helyzete lett, amidőn az az ötlete támadt, hogy bizalmi embereket hívott be s kikutatták, hogy a lapjuk nincs eldugva. Így nyugodtak aztán meg.

A békesmegyei gazdasági egyesület az új törvényt népiesen magyarázó iratottszáz ezer példányban szándékozik szétszórni a munkások között.

Betiltott földmives kongresszus.

A független szociálisták tudvalevőleg március 6., 7., 8-ikára országos földmives kongresszust hívtak össze Török-Szent-Miklósról. A kongresszust az összehívók be is jelentették a szolgabírói hivatalnak s ez most hozta meg a végzést, amely szerint a kongresszus megtartását nem engedélyezi. A független szociálisták most husvételre a fővárosba akarnak kongresszust egybehívni.

A lefoglalt „Világszabadság.”

A szociáldemokrata párt „Világszabadság” című lapjának múlt heti számát — mint megírtuk — az ügyészség egy izgató cikk miatt lefoglalta a postán. Erre a szociáldemokrata párt most egy új kiadást adott ki a lapból s ma akarták azt a postán szétküldeni az előfizetőknek. A postaigazgatóság nyomban jelentést tett erről az ügyészségnek, mire dr. Sélly Barnabás királyi alügyész megjelent a postán s átvizsgálta a lapokat. Mivel azonban a „Világszabadság” az inkriminált cikket kihagyta s helyébe azt írta, hogy: „Biróilag lefoglalva!” — dr. Sélly a lap továbbítását megengedte s így a posta a lapot el is expedálta.

Fotografálás karhatalommal.

A rendőrség ma megteremtette a kínzások egy új fajtáját, a fájdalom nélkül való embergyötret. Ma délelőtt beidéztette a szociálista szakmógaalom vezetőinek egy részét s *Garlathy* rendőrkapitány tudatta velük, hogy le fogják őket fotografálni. Mindannyian tiltakoztak ez ellen, sőt többen kinyilatkoztatták, hogy csak az erőszaknak engednek. Ezeket azután, így dr. Goldner Adolfot és *Pollák* Bélát *Garlathy* kapitány parancsára megragadták a rendőrök s felvezették a padláson levő műterembe, hol a gép elé állították. A pártvezetőség tagjai közül ma lefényképezték *Gombosi* Bélát, *Czinder* Károlyt, *Zsigmond* Eleket, *Kalmár* Henriket, és *Bokányi* Dezsőt. Továbbá a múlt évi téglagyári sztrájk vezetőit: *Kubitz* Antalt és *Bernát* Kálmánt, ezenkívül *Pollák* Béla és *Szafra*nek István nyomdászokat, *Schreier* Béla asztalost, *Steiner* Jenő czipészt, *Wottiz* Jakab paszományost, *Kiss* Károly, *Somogyi* Béla, *Wankó* Károly hivatalnokokat, *Dietz* József esztergályost és dr. Goldner Adolf orvost.

Hasonló szomorú sors érte a híres Várkonyit is, akit sürgős meghívóval ma délelőtt 10 órára beidéztette *Garlathy* rendőrkapitány s tudatta vele a főkapitány végzését, amely elrendeli, hogy a belügyminiszter parancsára le kell őt fényképeztetni. Várkonyi tiltakozott az ellen, hogy őt a körözött gonoszítványok módjára lefényképezzék, de *Garlathy* kapitány semmibe se vette tiltakozását s kijelentette előtte, hogy felhatalmazása van arra is, hogy ellenszegülés esetén karhatalommal végeztesse el a fényképezést. Várkonyi belátta erre, hogy makacszkodása és ellenszegülése mit sem használ s alávetette magát a fényképezésnek, amit a rendőrség hivatalos fényképező, *Fischer*, végzett. Várkonyit előbb prémes télikabátban, majd télikabát nélkül en fage és en profil vette le. Mindegyik fel-

vételről több száz fényképet készítenek, amelyeknek nagy részét a belügyminiszteriumba küldik fel, ahonnan azokat a vidéki szolgabíróknak, csendőrségeknek s alispáni hivataloknak küldik el. A rendőrségnél visszamaradt fényképeket a nyilvántartásos a munkások felügyeletével megbízott ügyosztály alkalmazottai között osztják szét.

A többi szociálista vezérekre vonatkozólag hire járt, hogy a rendőrség a belügyminiszter utasítására ki fogja tiltani őket a fővárosból. Ezt az utasítást a rendőrség egyelőre nem hajta végre, hanem e helyett állandó rendőri felügyelet alá helyezte a szociálista vezéreket s csak esetről-esetre, ha veszedelmes államellenes agitációt észlel a rendőrség, akkor utasítja ki az illetőket. A rendőri felügyeletet *Aszalay* Antal detektív vezetése alatt több, külön e célra kirendelt detektív végzi.

Tóth Lajos rendőrkapitány ma kihirdette *Ruzicska* Manó előtt, kinél a napokban tartott házkutatás alkalmával egy 497 forintról szóló takarékpénztári könyvet találtak — az ítéletet, mely szerint 100 forinttal megbüntetett tiltott gyűjtés miatt, a 497 forintot pedig elkobozza. Ezen 497 forintot, mely leányának hozományát képezte, *Ruzicska* már évek előtt tette a takarékpénztárba, tehát az nem is származhatott tiltott gyűjtésből, mire *Ruzicska* figyelmeztette is *Tóth* kapitányt, ki azonban azt választotta, hogy a pénzt nem egyszerre tette be a takarékpénztárba, tehát gyűjtötte s miután mást nem találtak, ezt kobozta el. Munkáskörökben annál nagyobb az elkeseredés ez ítélet ellen, mert a rendőrségnek csak vizsgálatot szabad tartani, de az elkobzás kimondására csak a bíróság illetékes. Az elkobzás ellen pert fognak indítani a polgári törvényszéknél.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* *Tina di Lorenzo* és a kaszinó. A Nemzeti kaszinónak az a három tagja, aki a *Pázmándy* Dénes kizárására vonatkozó indítványt beadta, ma a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Az „Egyelértés” folyó hó 22-iki számában megjelent, *Pázmándy* Dénes urnak a Nemzeti kaszinóból való kirokesztésére czélzó indítványunkról közölt hire nem felel meg a valóságnak.

A Nemzeti kaszinó igazgatósága nem „adta vissza ezen indítványt a benyújtó tagoknak, mert a *Pázmándy*val szemben való eljárásra kellő alapot fenforogni nem lát”, hanem az alulírottak ezen indítványunkat visszavontuk azon indokból, mert *Pázmándy* Dénes ur azon hölgytől, akit megsértett, bocsánatot kért.

Budapesten, 1898. február 23-án.

Gróf Andrássy Tivadar s. k.

Gróf Keglevich István s. k.

Báró Üchritz Zsigmond s. k.

* A „Bohéme” bécsi premiére-je. A „Bohéme” ma esti bemutató előadását a *Leoncavallo* és *Mahler* igazgató közt előfordult incidens után természetesen a legnagyobb érdeklődéssel várták. Mint tudósítónk telefonozza, a nézőtér zsufolva volt. A dalmü jelentékeny hatást tett. *Leoncavallo* az első felvonás után kihívták vagy tiszszér és a második és harmadik után is többször meg kellett jelennie a lámpák előtt. De ez utóbbi felvonások effektusa azért kisebb volt az előzőnél. Az előadást különben praeludium előzte meg. Amikor *Mahler* a karmesteri szék felé közeledett, nagy tapsvihar üdvözölte, amelyet azonban egyesek püsszegéssel igyekeztek ellensúlyozni. *Mahler* erre gyors mozdulattal odaszókött a dirigenseményhez és a zenekárnak megadta a jelt a játékra és így hamarosan véget vetett a kellemetlen incidensnek.

* Parasztok a színpadon. Mialatt az ország számos vidékén földmivelőink bujják a szociálista iratokat, másutt ugyancsak egyszerű parasztlányok és parasztleányok nagyban tanulnak — szerepeket. Itt a muzsák közt pihennek a fegyverek. Levelezőink két ilyen paraszt előadásról is értesítenek. *Brassó* vármegye hét csángó falujának egyikében, *Türkösben* volt az egyik Jótékonyczéla adtak *Lukácsi* Sándornak „Isten keze” című népszínművét. A darabban szereplő műkedvelők egytől-egyik egy-

szerepű csángó legények és leányok voltak, akiket Deák Sándor, Türkös községének derék papja, tanított be a fészerepekre. A rokonszenves dilettánsok mind becsületesen megállották helyüket és a nagy számú közönség zajos tapsokkal adott kifejezést tetszésének. — Szolnoki levelezőnk írja, hogy az újkécskei műkedvelő társaság, amely tisztán földmivelő ifjakból és leányokból áll, előadta a „Falu rossza”-t. A színház zsufolva volt a város intelligens közönségével. A Finum Rózsi, Feledi Boris és Bátki Terci ábrázolói: Sánta Teréz, Zoboki Mariska és Jámori Etele kitűnők voltak. Gonosz Pistát Balogh Ferenc kécskei kántor — a társaság rendezője — játszotta nagyon ügyesen. Az előadás a Szolnok-megyei községi tanító-testület özvegyei és árvái javára 200 forintot jövedelmezett.

* A királydíjak. A Liszt Ferenc zeneművész-kör márczius 21-én hangversenyt rendez a n Royal termében. Ezen a hangversenyen a királydíjakkal kitüntetett pályaművek kerülnek előadásra. Közreműködnek a Hubay-Popper és a Grünfeld-Barger-féle négyesek, továbbá Juhász Aladár, Szendy Árpád és Horváth Atilla. Hangverseny után társasvacsora lesz, melyet táncz követ, esetleg tréfás előadásokkal.

* Gobbi Alajos ünneplése. A Liszt Ferenc zeneművész-kör márczius közepén banketet rendez Gobbi Alajos tanár tiszteletére, abból az alkalomból, hogy ő Felsője a Ferenc József-rend lovagkeresztjével kitüntette.

* „A talmi herczegnő.” Konti József operetteje eddig már tízszer került színre a Népszínházban zsufolt házak előtt. A holnapi tizenegyedik előadásnak lesz egy érdekessége is: Yvonne szerepét Bárdi Gabi fogja először énekelni. A Népszínház igazgatósága október 16-ától kezdve szerződtette Ötvös Stefániát, az országos színésziskola tehetséges drámai növendékét.

* Hangversenyek. Landi Kamilla hétfőn, e hónap 28-dikán, még egy dalestélyt ad a Vigadó nagytermében. — Bürger Zsigmond gondolkás hangversenye pénteken, 25-dikén, lesz ugyancsak a Vigadóban.

* Filharmoniai hangverseny. A jövő szerdai filharmoniai hangversenynek Mihalovich „Pán halála” című zenei költeményén kívül lesz még egy másik újdonsága. Ez Haydn-nak egy Budapesten még elő nem adott szimfóniája.

* Németh József szerződése. Ma hire járt, hogy Németh József, a népszínház komikus a Magyar színház kötelékébe lép és hogy az erre vonatkozó szerződést már alá is írta. Ugy halljuk, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert Németh ezután is a népszínház tagja marad.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* A Kisfaludy-társaság ülése. A Kisfaludy-társaság mai ülésén Gyulai Pál elnök szép beszédben emlékezett meg az elhunyt Sayons Edéről, akiben a társaság egyik jeles kultagját, nemzetünk pedig egyik legelkeesebb barátját veszítette el. Beöthy Zsolt főtitkár bejelentette, hogy a pesti első hazai takarékpénztár, mint minden évben, az idén is 200 forintnyi újabb alapítványt tett. A Zágoni Mikos Kelemen-emlékre a társaság kebelében 30 forint gyűlt egybe; ezt az összeget rendeltetési helyére küldötték. Ezután megkezdődtek a felolvasások. Dalmady Győző két költeményt mutatott be „A kivágot erdő” és „Csepel szigetén” czímen, amelyekért megtapsolták. Beöthy Zsolt felolvasta Berzeviczy Albert vendégnek egy érdekes tanulmányát „Római benyomások” czímen. Berzeviczy mindenekelőtt Róma mai szerepével foglalkozik. Azután áttér monumentális építkezéseire, amelyeknek egyike-másika élénken emlékeztet az ó-kor Rómájára. Ismerteti a muzeumokban látható szoborműveket, festményeket műemlékeket s összekötő kapcsot keres rajtuk az ó-kor és a jelenkor stílusa között. Végül Zichy Antal mutatta be Zichy Mihály vendégnek „Oroszországi rajzok” című dolgozatát, amely az orosz életből kiragad egy-egy jellemzőbb vonást, egy-egy festőbb tájképet. A felolvasásokat zajos tetszéssel fogadták.

FŐVÁROS.

(Incompatibilitás a közgyűlésen.) Nem minden napos dolog történt a mai délutáni közgyűlésen. Az elnök megvonta valakitől a szót incompatibilitás miatt. Nem azért érdekes ez az esemény, mert az incompatibilitás a fővárosnál a ritkaságok közé tartozik, hanem azért, mert ezt eddig nem igen szokták észrevenni. A magánzálogházak különféle visszaélései voltak napirenden. A tanács azt javasolta, hogy a közgyűlés tegyen lépéseket a kereskedelmi miniszternél aziránt, hogy a magánzálogházak a tárgyak kiváltásakor a felvett kamatokról elismervényt adjanak a feleknek.

Tompa Antal nem tartja megengedhetőnek, hogy az engedélyhez kötött és az engedélyhez nem kötött üzletek egy helyiségben legyenek. Dezsényi József azt indítványozta, hogy addig, amíg a magánzálogházak ügykezelésének a szabályozása meg nem történt, újabb magánzálogintézet nyitására engedélyt ne adjanak és hogy kérjék föl a kormányt, hogy a magánzálogházak megvizsgálását ugyanahhoz a bizottsághoz utasítsa, amely az állami intézeteket ellenőrzi.

Az elnök az ügyrendre hivatkozva, kijelentette, hogy Dezsényinek nincs joga ehhez a tárgyhoz hozzászólnia, mert ő az országos takarékpénztár és zálogkölcson-intézet felügyelő bizottsági tagja s így érdekelt fél.

Dezsényi József azt felelte, hogy őt teljesen önzellen s pártatlan okok indították a javaslata megtételére.

Az elnök fölolvasta a törvény ide vágó rendelkezését s Dersényi javaslatát nem bocsátotta szavazás alá.

A közgyűlés elfogadta a tanács előterjesztését, Tompa Antal észrevételével kiegészítve.

(A terézvárosi előljáróság.) A hatodik kerületi előljáróság vezetését Eszláry Sándor tanácsjegyzőre bízta s ezt a polgármester ma jelentette be a közgyűlésnek. A megbízás, legalább a jelentés szerint, ideiglenes, de valószínű, hogy csak névleg az, valójában Eszláry van kiszemelve a terézvárosi előljárói állásra. Hosszu ideig vezette az erzsébetvárosi előljáróság ügyeit, úgy a kerület lakossága, mint a köztörvényhatóság meg voltak vele elégedve s most azt hiszik, hogy a hatodik kerületben is bevállik. A polgármester Heltai Ferenc felszólalására bejelentette ezzel a kérdéssel kapcsolatban azt is, hogy Vesztroczy Istvánnak, a hatodik kerület felügyelt előljárójának a fegyelmi ügyében a vizsgálatot befejezték.

(A második kerületi választás.) Az igazolóválasztmány előtt ma hirdették ki a második kerületi községi választás eredményét. A köztörvényhatósági bizottság rendes tagjai lettek: Szabó M. Ferenc, Kollár Lajos, Eckermann Ede, Duma György, Petsits Márk, dr. Buday József, dr. Csorba Ferenc, Hámpel Sándor, Moldoványi Sándor és dr. Göcz József; póttagok: Kozma Gyula, Frommann István és Bauer József; a kerületi választmány új tagjai: dr. Weber Adolf, Laumann József, Lissák Ármin, Bauer József, Reinl József, Szabó Ignác, Szalay Győző, Szemler Mór, Mocskonyi Gyula, Weninger Mihály, Lindenbach István, Jencs Vilmos.

(A főváros a diák-congresszusnak.) A főváros a jövő hónapra összehítt országos diák congresszus támogatására 500 forint segédelmet ad. Halmos János polgármester ma délelőtt értesítette erről Herczegh Mihály-rectort és Komáromi Zoltán rendező bizottsági elnököt, hogy a pénz átvételéről intézkedjenek.

(Választások.) A közgyűlés ma délután a megüresedett tiszti orvosi állásra dr. Dévai Mór, a kijelölőválasztmányba Radocza Jánost, a közmunkák tanácsába pedig Quittner Zsigmondot választotta meg.

(A főváros a szabadságharc évfordulóján.) Kétszáz fővárosi bizottsági tag a szabadságharc évfordulójának megünneplésére névve határozati javaslatot terjesztett a köztörvényhatóság mai közgyűlésé elé. Utasítsa a közgyűlés a tanácsot és a polgármestert, szerezzenek a miniszterelnöktől infor-

mációt, hogy ünnepelhetné a főváros márczius tizenötödikét a törvényhozás két házával és a királylyal egyetértve a legméltóbb módon s erről a legközelebbi közgyűlésen tegyenek előterjesztést. Az indítványt kiadták a tanácsnak.

(Lawn-tennis a városligetben.) Az országos lawn-tennis-club a városligeti mesterséges jégpályát lawn-tennis-helynek kéri a fővárostól. Ma adták be a folyamodványt a tanácshoz, s valószínű, hogy a kérelmet a hatóság teljesíti is.

VIDÉK.

* (A szabadságharc jubileuma.) Pozsony város hazafias közönsége — mint levelezőnk táviratozza — a szabadságharc félszázados évfordulóját, márczius 15-én diszközgyűléssel ünnepli és emléktáblákkal jelöli meg az 1848-iki törvényhozás színterét; nevezetesen a királyi tábla épületét, hol az alsóház ülésezett és a primási palotát, hol a felsőház tanácskozott. Szónokok lesznek Neiszedler Károly képviselő és Gervay Nándor takarékpénztári igazgató, 48/49-iki honvédtisztek. Az ünnepélyen valamennyi egyesület részt vesz.

* (A harcsképtelenné tett autonomisták.) A Bilancia című fiumei lap mai számában nagy csapást mért az autonomisták közjogi harcra ellen. Ma ugyanis közölni kezdte a fiumei régi városi ülések jegyzőkönyveit. Száz évvel ezelőtt, mikor Fiume már husz éve Magyarországhoz tartozott, Fiumében az autonomia még ismeretlen fogalom volt. A városi tanács kizárólag belső közigazgatási ügyekkel foglalkozott, de ezekben is teljesen alá volt vetve a felsőbb hatóságoknak, amelyek beleegyezése nélkül a város egy krajczárt sem költethetett. A városi hivatalnokoktól az olasz nyelv ismeretét csak harmadsorban követelték. A Bilancia leleplezésszámba menő ismeretése — mint fiumei tudósítónk táviratozza — az autonomista körökben kinos feltűnést keltett, mert hiszen ezzel kicsavarták a kezükből az agitáció főszerzőit.

* (Tanítók országos gyűlése.) Az állami tanítók egyesülete — mint debreczeni levelezőnk jelenti — nagyérdemű gyűlést tartott, amelyre a választmányi tagok az ország különböző részeiből gyűltek össze. A tanítóképzés reformjáról Mező Dániel titkár terjesztette elő a pontokba foglalt javaslatot, melyben óhajtanónak véli, hogy a tanítók intelligenciája emelése érdekében a tanító-képezőbe csak érettségi vizsga után vétessenek fel a jelentkezők. Ebben az ügyben a határozathozatalt azonban más-korra halasztották. Az állami tanítók anyagi ügyeire nézve Kozma László elnök megbízott, hogy memorandumot intézzen Wlassics kultuszminiszterhez. Az állami tanítók névmagyarosítása ügyében Józsa Dániel bizatott meg előadóul. Szathmáry György elhunyt miniszteri tanácsos síremlékére 20 forintot szavazott meg a bizottság. Gyűlés után lakoma volt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Két nagykereskedő bűnpör. Szolnokon nagy port vert fel néhány évvel ezelőtt az a bűnpör, amelyet Reisz Dávid és Reisz Jakab odaváló nagykereskedők ellen indítottak. Két okirat körül forgott a bűnpör. Az egyik szerint vádlottak valami nagyobb ügylet megkötésekor 5000 forint előleget adtak volna Srángi Mihály kereskedőnek, aki ezután nemsokára öngyilkos lett. A másik szerint a vádlottak állítólag 7400 forintot adtak át az egyik szolnoki kávéházban Altschal Arthurnak, a mostani svéd főkonzulnak. Az okmányokon két tanu neve állott. Az egyik tanu, Binét Sándor időközben azt a meglepő vallomást tette a bíróság előtt, hogy a tanualáírást ő is, meg társa is utólagosan eszközölték, mert erre a Reisz testvérek által kényszerítve voltak. E vallomás alapján a két Reisz s a tanuk vizsgálati fogságba kerültek. Meg is tartották a végtárgyalást a szolnoki törvényszék előtt, amely azonban vádlottakat fölmentette. Az ügy a táblához került, amely az ítéletet föloldotta. A szolnoki törvényszék tehát újból ítelt s az ítélet megint fölmentő volt. A tábla megint föloldotta az ítéletet, minék folytán harmadikban tár-

gyalta az ügyet a szolnoki törvényszék. Az ügyész hámis tanúzásra való fölbujtás miatt szigorúan kérte megbüntetni a Reisz testvéreket, hanem a törvényszék most sem látott elegendő okot marasztaló ítéletre s a vádlottakat *fölszabta*. Így került most harmadikban a táblához az ügy. *Desseffy* bíró előadása mellett ma tárgyalta a hünpört az ítéltábla I. büntető tanácsa, mely *helybenhagyta* a szolnoki törvényszék ítéletét.

— A százezer forintos provizió. *Berl D.* és *Ollendorf* Mór bankárok tudvalevőleg csalás miatt jelentették fel *Morzsányi* Károlyt, *Spitzer* Gyulát és *Mandl* pénzügynököt azért, hogy közös egyetértéssel 100.000 forint proviziót harácsolnak ki tőlük, és a kuria megszüntette az ellenük folyamatba tett hünvádi eljárást. A milleniumi kiállítás e botrány-pöre azonban ezzel nem ért véget. A panaszosok perújítást kezdtek azon az alapon, hogy új bizonyítékokat fognak szolgáltatni a terheltek bűnössége mellett. Erre a törvényszék megbizta *Pascáriu* Gyula bíróval azzal, hogy járjon végére a dolognak és indítsa meg a második vizsgálatot. Ennek során *Berlek* egyrészt több, *Spitzertől* hozzájuk érkezett levelet mutattak be, másrészt két bécsi tanura hivatkoztak. A *Magyar Híradó* azt írja, hogy sem az új tanuvallomások, sem az írásbeli bizonyítékok nem váltak be s az új vizsgálat, mely ma befejezést nyert, alig derített fel valami újabb terhelő momentumot. Az aktákat *Pascáriu* bíró ma áttette a királyi ügyészséghez, mely legközelebb terjeszti indítványát a törvényszék elé.

— Alapítvány kezdő ügyvédeknek. *Vértessy* Sándor, a budapesti ítéltábla elnöke, közölni teszi, hogy a királyi tábla rendelkezése alatt álló *Jeszenák*-féle alapítványból 2 fiatal fiskális kaphat segítséget. Az adományozás két évre szól s személyenként évi 200 forintot fog kitenni. A segélyt egy római katolikus és egy evangélikus református vallású budapesti kezdő ügyvéd fogja elnyerni, akinek szegénysorsu voltát is igazolnia kell. A folyamodások a tábla íktató hivatalában ez évi márczius 15-éig nyújtandók be.

Az ügyvédi kar tekintélye.

Soós Kálmán törvényszéki bíró tegnap egy végtárgyaláson azt mondta a védői székben helyet foglaló *Dr. Dávid* ügyvédnek:

— *Ha ön az én eljárásomat kritizálja, kiutasítom!*

Ime, valóságos rendszerré válik a budapesti törvényszéknél az az incollegiális, nyers viselkedés, amelyet az ügyvédekkel szemben tanúsítanak. Ilyen hangon még akkor sem szabad az ügyvéddel beszélni, ha az rászolgált a rendreutastásra. Mert, eltekintve minden egyéb októl, a védőügyvédnek igenis joga van ahhoz, hogy a bíró eljárását kritizálja. A védelem tulajdonképpen nem egyéb, mint kritika. Kritikája a vizsgálatnak, a bizonyító eljárás adatainak, a vádbeszédnek és esetleg a hünperben eljáró bíró ténykedésének.

Azt a bíró, aki fél a kritikától, nem szabad az elnöki székbe ültetni, valamint azt sem, aki a védő jogait respektálni vagy nem tudja, vagy nem akarja. Az elnöki székben elhangozhatik egy-egy morál, mely a tanuhoz vagy a vádlotthoz van intézve a nagy közönségnek, a társadalomnak okulására; de *gorombaságnak*, indokolatlan, sértésnek sohasem szabad onnan elhangoznia. A jogszolgáltatás komolysága megköveteli, hogy a végtárgyalásokat vezető elnökök tekintélyt, presztízt adjanak annak az elnöki széknek, amelyben ő Felsége a király nevében hirdetik ki az ítéleteket. Tudatlan, ideges, tapintatlan és feladata magaslátán nem álló bírónak az elnöki székben helyet foglalnia nem szabad.

Ez az egyik megjegyzésünk. A másik az, hogy az ügyvéd, mint az igazságszolgáltatás egyik nélkülözhetetlen faktora, megkövetelheti legalább a „köteles” tiszteletet a bíróságtól. Nemcsak a jogászok, de a laikus közönség körében érthető fölháborodást szült az a gorombaság, amellyel *Soós* Kálmán ur nemcsak az ügyvédi kart, de a bírói kar tekintélyét is megsértette. Hová jutunk, ha a *Soós* Kálmán-féle rendszer meghonosodik? Önértetes ügyvéd inkább darabokra szakítja diplomáját, sem hogy védői minőségében kénytelen legyen eltérni azokat

sértéseket, amelyeket magánéletében megtorlatlanul senki fiától sem tűrne el. Hová jutunk, ha majd az ügyvédek is átlélik a tisztelet határait és nem a kamara útján, hanem önmagok vesznek előtételt? Hová jutunk, ha a jogkereső közönség az az elnöki székben nem hall egyebet szemenszedett gorombaságoknál?

Figyelemmel kísérte-e *Soós* Kálmán bíró ur a *Zola*-pör tárgyalását? *Labori* védő a tárgyalás hevében azt mondta, hogy inkább odahagyja a védői széket, sem hogy eltűnjön egy szájkosarat.

— Ugyan, beszéljen komolyan! jegyezte meg *Delagorgne* elnök.

Hogy fölpattant, hogy felháborodott erre a nyilatkozatra *Labori*! Pedig hát az az elnöki megjegyzés nem is volt olyan sértő.

— Comment! Vous dites maintenant, que je ne dis pas des choses serieuses? Vous m'injuriez! Maintenez-vous, que je ne dis pas des choses serieuses? . . .

(— Hogyan? Ön azt mondja, hogy nem beszél komolyan? Ez sértés? Fentartja-e azt, hogy nem komoly dolgokról beszél? . . .)

És az elnök szelid hangon körlelte az ügyvédet, hogy csak folytassa a tanukhoz intézendő kérdéseit.

Vagy talán a magyar ügyvédi kar nem áll azon a magaslaton, amelyre a francia ügyvédi kar emelkedett? . . . Lehet, hogy még nem érte el azt a színvonalat, mert hiszen ki van téve a *Soós* Kálmán-féle elnöki kirohanásoknak, de az az egy bizonyos, hogy a magyar ügyvédség legalább is egy niveau áll a bírói karral. Ha végigtekintünk azokon a jogi institutiókon, amelyek akár a közel múltban, akár régebben fölépültek, azok mind a magyar ügyvédség szorgalmának, tudásának és önzetlen, hazafias buzgalmanak gyümölcsei. A magyar ügyvédség — és nem a bírói kar — emelte az igazságszolgáltatást mai színvonalára. A magyar ügyvédség fejlesztte a jogot, növelte az általános jogérzetet és ellenőrzi az egész jogszolgáltatást.

Ennek a rendszernek tehát végét kell szakítani, és reméljük, hogy a büntető törvényszék vezetője meg is fogja tenni ebben az irányban a szükséges intézkedéseket. *Dr. Gutus.*

SPORT.

— A *Péchy* és *Üchtritz*-istálló. A *Milne*-istálló, hol *Péchy* Andor és báró *Üchtritz* Zsigmond lovai vannak trainingben Tatán, az idén 60 lovat küld a küzdelembe. Az istállónak a következő jockeyk és lovászfik fognak lovagolni: *Frank Sharpe*, *J. Schejbal*, *J. Laznik*, *Fr. Milne*, *J. Poole* és *Sponner*. Trainingben vannak az ismert lovak közül: *Ignác*, *Destillateur*, *Doria*, *Kárpát*, *Bogdány*, *Ginger*, *Agá*, *Sir Blasó*, *Cuttlestone*, *Rahu*, *Marchal*, *Mirkó*, *Spießburger*, az angol *Stewarton* és 26 jó származású kétéves.

— A *Reeves*-istálló derbylova. A *J. Reeves*-istálló derbykandidátusa előreláthatólag *Áruló* lesz. Báró *Königswarter* H. háromévese a télen át legjobban kifejlődött. Szózat, *Honfi*, *Komámasszony*, *Nur Neune*, *Virgoncz*, *Lárma* eltörpülnek a velők egy istállóban lévő sárga *Gaga*-mén mellett. Há reggelként az összes trainerék lovai megjelennek az alagi pályán, két ló válik ki az ide-oda galoppozó munkálkodó telvérekből: *Mindig* és *Áruló*. Előbbi már tavaly is úgy nézett ki, mint egy kifejlődött hároméves, de *Áruló*, mely két éves korában tömzsi lovacska volt, olyan hatalmas derbylová fejlődött, hogy az angol professzionátusok egyrésze őt tartja *Mindig* legveszedelmesebb ellenfelének az idei derbyben.

EGYESÜLETEK.

— A Béke-egyesület ülése. A Magyar Béke-egyesület választmánya ma *Jókai* Mór elnöklése alatt ülést tartott. Az elnök kegyelettel emlékezett meg *Dr. Mészáros* Károly elhunytáról és bejelentette, hogy *Neuschloss* Ödön és *Emmer* Kornél 100—100 koronával beléptek az alapítók sorába. A folyó év programja felett hosszabb vita indult meg. *Emmer* Kornél indítványára öttagu bizottságot küldtek ki a program megbeszélésére végett.

választmány egyhangulag elfogadta aztán a következő határozati javaslatot, amely ma a világ valamennyi békeegyesülete elé került:

Titkokozunk a háboru visszasságai és a végtelenségig fokozott fegyverkezések káros következményei ellen. Fogadjuk, hogy erélyesen küzdünk a nemzetközi erőszakoskodások ellen és a béke fenntartása mellett a nemzetek közt létesítendő jogegyenlőség alapján. A sajtónak nagy hatalmától és üdvös hivatásától áthatva, örömmel üdvözljük a „Hirlapirók nemzetközi békeszövetségét” és minden tagját és ígérjük, hogy a békére és az igazságságra irányuló törekvésekben minden erőnkkel fogjuk támogatni.

Jókai ezután bejelentette, hogy a mai világ-béke nap alkalmából az egyesület nevében üdvözlő táviratot intézett a bécsi testvéregyesülethez.

— Tudományos felolvasás. A Magyar Jogászegylet holnap, csütörtökön d. u. 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utca 10. sz. alatt) teljes ülést tart, melynek tárgya: *Dr. Márkus* Dezső előadása: a házasságon kívül született gyermek jogáról.

— A magyar vörös-kereszt-egylet új főkegyelme. A vörös-kereszt-egylet új főkegyelmelettel gyarapodott. Apatinban *Deák* Zsigmond kezdeményezésére 110 taggal alakult meg e humánus intézmény. Elnök *Declava* Béla királyi járásbíró és *Balázs* Vinczéné lett; jegyző: *Rózsa* Dezső és pénztáros: *Vitzmann* József. A központi igazgatóság a főkegyelmeletet a kötelékbe felvette és azt az alapszabályszerű jogokkal felruházta.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Andaházy Sándor rózsahegyíri járásbírói irnokot a Rózsahegyíri törvényszékhez irodatíztó, a kolozsvári ítéltábla elnöke *Thomandl* Ödön végzett joghallgatót a kolozsvári ítéltábla kerületébe ideiglenes minőségben segélydíjas joggyakornokká, a debreczeni ítéltábla elnöke, *Árvay* Géza debreczeni lakos végzett joghallgatót a debreczeni ítéltábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká, a segesvári pénzügyigazgatóság *Bethlendi* Ferencz bányászati kir. adóhivatali gyakornok-jelöltet a dicső-szent-mártoni adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjas gyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. A bogsáni (Lugos) járásbírósnágnál albíró, a szegedi járásbírósnágnál aljegyző, a h. szoboszlói (Debrecen) adóhivatalnál ellenőri, a pancsovai törvényszéknél segédelekkönyvvezetői, a lipótszentmiklósi (Alsó-Kubin) adóhivatalnál gyakornoki, a gyulai pénzügyigazgatóság kerületében pénzügybírói főbiztosi, a kapronczi (Varasd) adóhivatalnál adótiszt, a temes-kubini adóhivatalnál adópénztárnoki, az erzsébetvárosi főgimnáziumnál tanári, Pölában hadtengerész-szolgái, a deési adóhivatalnál adótiszt állás van üresedésben.

Magyar név. *Bruck* Bertalan máté-szalkai adópénztárnok, valamint *Teréz*, *Zsófi*, *Leó*, *Zoltán*, *Klotild*, *Andor* és *Margit* kiskoru gyermekei „*Berényi*”-re; *Polák* Zsigmond budapesti lakos „*Palos*”-ra; *Pechán* Lajos magyar királyi postatiszt budapesti lakos, valamint *Lajos* és *Mártha* kiskoru gyermekei „*Pándi*”-ra; *Duller* Miksa budapesti lakos, valamint *János*, *István* és *Erzsébet* kiskoru gyermekei „*Dobó*”-ra; *Schatz* Ármaj budapesti lakos, valamint *Julia* és *Erzsébet* kiskoru gyermekei „*Sas*”-ra; kiskoru *Goldstein* Zoltán ipolysági illetőségű budapesti lakos „*Bodó*”-ra; *Richtárcsik* Márton zagyvárónai lakos, ugyszintén *Gyula*, *Vilma*, *Amália*, *Márton* és *Ilna* kiskoru gyermekei „*Rónai*”-ra változtatták vezetéknevüket.

Árverések a fővárosban. *Fischer* Gyula ingóságai VI. Vörösmarty-utca 69. február 25. *Schwarz* és *Boger* czég ingóságai V. Alkotmány-utca 22. márczius 4. *Pécsi* Manó ingóságai VI. Andrásy-ut 19. és 25. február 24. *Gerstl* Frigyes ingóságai VII. Murányi-utca 59. február 25. *Schand* Imre ingóságai VI. Váci-körut 27. február 25. *Dr. Flatt* Gáspár ingóságai VII. Szalag-utca 16. február 28. *Jäger* Ármaj ingóságai VII. Nagy-dífa-utca 6. márczius 2. *Bloch* Sándor ingóságai VII. Murányi-utca 45. február 28. *Posch* Lajos utóda ingóságai VIII. Aggteleki-utca 2. február 24. *Hoffmann* A. Izrael ingóságai IV. Csömöri-ut 46., VI. Szondy-utca 23. VII. Csömöri-ut 34. IX. Márton-utca 21. és VIII. Nagyfuvaros-utca 27. február 25. *Rosenber* Mária ingóságai VII. Dob-utca 33. és VI. Nagy-mező-utca 26. február 24. *Jászing* Sándor ingóságai VII. Csömöri ut 106. február 25. *Bartalits* Imre ingóságai III. Remete-hegy 3012—3013. sz. február 24.

A vidéken. *Braun* Jakab ingóságai Baracsán (Vaál) február 4. *Korn* Adolf ingatlan Gyöngyösön április 15. *Epstein* Emauel ingatlan Török-Szent-Miklós (Török-Kanizsa) községhezánál márczius 14. *Malina* Katalin ingatlan Puchón márczius 28. *Waszarits* István ingatlan Peresztegen (Sopron) június 1. *Lukics* János ingatlan Tomaszvárc (Perlasz) községhezánál márczius 21. *Feldheim* Izrael ingatlan Nagyváradon május 23. *Klein* Vilmos ingatlan Orosházán május 9. *Klein* Morné ingatlan Egerben április 9. *Kelemen* Mátás ingatlan Nagy Becskerekben május 24. *Miklea* Pál ingatlan Ozora (Pancsova) községhezánál márczius 17. *Füldp* Verona ingatlan Jász-Mihálytelek (Jászberény) községhezánál márczius 16. *Pap* Salamon ingóságai Magyar-Frátán (Mócs) márczius 4. *Regner* Mátás ingatlan Nezsiderben márczius 23. *Gall* István ingatlan Kolozsvárt márczius 16. *Manojlovits* Sándor ingóságai Balassa-Szent-Márton (O-Becse) február 26.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Torontól. Érdekes, megbízható s ami fő, gyors tudósításokat mindig szívesen veszünk.

Pista jogász. Nem az a baj, hogy ön nem előfizető, hanem az, hogy a tárcza nem jó. Nagy mértékben zöldség még akkor sem volna közölhető, ha összes példányainkra ön volna az előfizető.

Klopodja. József főherceg és családja, úgy tudjuk, ez idő szerint Fiumében időzik.

W. S. Nagyvárad. Ábrányi Emil, vagy **Endrédi Sándor** versei közt talál leg hamarabb alkalmas dolgokat. Bármely könyvkereskedésben megkaphatja.

A. F. Kumbaja. Kereszt — illetve utónemek változtatása lehetséges, de semmi köze a névmagyarosításhoz, voltaképpen anyakönyvi kigazítást képezvén. „Manó” jó magyar név, amint e szónak más, mitológus értelemben való használata bizonyítja.

NYILTTÉR.

ROYAL nagyszálló BUDAPESTEN.

Kugler-féle raktár a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bombonórokban. Legfinomabb csokoládék kicsinyben, nagyban árak mellett eladottnak. Színházi előadások után friss étel, naponta hangverseny. **Schmitt Károly igazgató.**

Az Ujlaki tégl- és mészegető részvénytársulat

f. hó 19-iki közgyűlése **2000 darab új részvénynek 210 forint** árfolyam mellett való kibocsátását határozta el úgy, hogy **négy darab régi részvényre egy darab új részvény essék.**

A társulat t. részvényesei ezennel felszólítanak, hogy alapszabályilag biztosított elővételi jogukat a törzs-részvények előmutatása, lehelyeztetése és az 50 forint első részlet lefizetése által a társulat irodájában (Béla-utca 5.) **f. évi február hó 21-től márczius hó 5-ig** annál is inkább gyakorolják, miután f. évi márczius 5-ike után az elővételi jog megszűnt.

Budapest, 1898. február hó 20-án.

Az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, február 23. (C. T. B.)

	február 23. cents	február 22. cents
Buza február	102 3/8	102 7/8
„ májusra	94 3/4	95
„ júliusra	35 3/8	36 1/8

Chicago, február 23. (C. T. B.)

	február 23. cents	február 22. cents
Buza májusra	106	106
Tengeri májusra	30 3/8	31 1/8

Ipar és kereskedelem.

A monarchia áruforgalma. Mint Bécsből jelentik, az osztrák-magyar vámterület külkereskedelmének 1898. január havi statisztikai kimutatása szerint a behozatal, a nemes ércforgalom kivételével, 644 millió, a kivitel pedig 54 millió; így a kereskedelmi mérleg passzívuma 104 millió. A múlt évi január hónapban is passzív volt a kereskedelmi mérleg, de akkor a behozatal csak 09 millió forint értékkel haladta meg a kivitel értékét.

A magyar dongakivitel emelkedése. Több mint háromnegyedévi pangás után januárban végre bekezdett a dongakivitel várva várt fellendülése. Franciaország déli borterme piacain élénk kereslet mutatkozott a magyar donga után s ha olyan rossz nem lesz az idei francia borterme, mint a tavalyi volt, remélhetni, hogy a kivitel visszanyeri normális nagyságát. Míg decemberben csak 535 kocsiromány (100 métermázsájával) ment el Fiuméből tengeren, januárban a kiviteli mennyiség 1275 kocsiromány (127,499 métermázsája) volt. **Franciaországba** 1154 waggonnal exportáltunk, ebből **Bordeauxba** 596, **Cettebe** 421 és **Marseillebe** 137 waggonnal. De élénk volt a kereslet másfelől is, amennyiben **Amsterdamba** 53, **Londonba** 11, **Hamburgba** 6, **Olaszországba** 31, **Máltába** 19 és **Korszába** 1/2 waggont exportáltunk. Nagy könynyebbségére volt kivitelünknek a hajófuvarok csökkenése, amennyiben a nemzetközi piacon az őszi 12 frankról 10 frankra esett le tonnánként a dongafuvar Fiuméből Bordeauxba.

Kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete. Az egyesület a napokban tartotta közgyűlését **Zerkovitz** Emil elnöke alatt. Az előterjeszt

tett jelentések beszámoltak az egyesület tavalyi működéséről és nagy tetszéssel fogadta a többi közt a közgyűlés azt a jelentést, hogy az egyesület minden tagja (április 1-től kezdve) baleset ellen úgy rokkantság, mint halál esetére **1000 forint**ra van **biztosítva.**

Kőbányai sertéspiac, február 23. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 55—56 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 55—56 kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban) 54—55 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 55—56 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 54—55 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 54—55 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. február 21. napján volt készlet 17,825 drb, február 22-én felhajtott — drb, február 22-én elszállított 497 drb, február 23-án maradt készletben 17,328 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertés vásár, február 23. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vására 1898. február 22-én érkezett 251 drb. Készlet 368 darab, összes felhajtás 619 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 316 drb.; elszállított maradt 303 drb. Napi árak: 120—180 kilós 55—57 kr., 220—280 kilós 55—57 kr., 320—380 kilós 56—57 kr., öreg nehéz 50—51 kr., malacz 40—41 kr. A vásár hangulata lanyha volt.

Pénzügy.

Állami kamatgarancia. A magyar királyi pénzügyminiszter az állami biztosítást élvező pécsbarosi vasút részvénytársaságnak, az 1896. évre eszközölt állami biztosítási előleg-leszámolás eredménye alapján, 35,968 forintot folyósított, mint 1896. évre járó póttállamellőleget, a központi magyar királyi állampénztárnál.

Szelvénylevonás. Az első magyar betűn-tőde részvény-társaság abbéli jelentése folytán, hogy részvényeinek 6. számú szelvényét folyó évi február hónap 21. napjától kezdve, 6 osztrák értékű forinttal váltja be, elrendelte a tanács, hogy ezen részvények folyó évi február hónap 23. napjának déli tőzsdéjétől fogva, szelvény nélkül árultassanak s jegyeztessenek a tőzsdén. — **Az ujlaki tégl- és mészegető részvény-társaság** abbéli jelentése folytán, hogy részvényeinek számú szelvényét folyó évi február hónap 23. napjától kezdve 14 osztrák értékű forinttal váltja be, elrendelte a tanács, hogy ezen részvények folyó évi február hónap 23. napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül árultassanak s jegyeztessenek a tőzsdén.

Közlekedés.

Rajeczvölgyi vasut. Az immár évek óta huzódó Rajeczvölgyi vasut ügye végre valahára aktuálissá vált. Smialovszky Valér országgyűlési képviselő, a Rajecz-fürdő részvénytársaság nevében engedélyt kapott a vasutvonal kiépítésére, oly kötelezettséggel, hogy a vasutat nem viczinális vonallá, hanem normális építkezésben köteles előállítani, mert bizonyos időn túl az állam fogja kezelni alá venni, azt összekötni, a privígyei építendő vonallal. A telemekönyvi munkálatok befejezéshez jutottak, a kisajátítás még hátra van. Az építés megkezdése május-juniusra várható. Ha fel lesz építve, Budapestről Zsolnára és viszont, majdnem 6 órával előbb lehet közlekedni.

Vasúti igazgatók értekezlete. Mint Bécsből írják, ott tartott meg folyó hó 17-én, ezuttal a déli vasut, mint az ez időszaki ügyvivő-elnökletét alatt az osztrák, magyar és bosznia-hercegovinai vasutak igazgatóinak ez évi első közös értekezlete. Ez alkalommal is egész sorozata a vasúti belkezelésre vonatkozó és a közönséget is érintő ügyeknek képezte a tanácskozási tárgyat. Tárgyaltattak többek között a közös forgalmu, az ellenőrzési és a díjszábási, állandó bizottságok jegyzőkönyvei, illetve javaslatai; a bizottság részéről több árucikknek is, mint kénasav káli, főtlenolaj, erdei és gyümölcsfa-csemeték stb. osztályozásának megváltoztatására vagy pontosabb megnevezésére vonatkozó javaslatai a közös I. díjszábási részhez legközelebb kiadandó pótlékkal fognak életbeléptetni. Engedélyezett továbbá a szokásos viteldíjkezdemény (az el nem adott tárgyak ingyenes visszaszállítása) a Budapestén folyó évi április hó 15-étől június hó 15-ig, valamint a Bécsben márczius hó 25-től május hó 25-ig tartandó műkiállítások részére; az ugyancsak Bécsben a folyó évben 6 Felsőge ötvenéves uralkodásának ünneplése alkalmából tartandó jubiláris iparkiallítás látogatói részére, ezen kiállítás rendezőbizottsága által kért. viteldíj-kezdemény iránti folyamodvány pedig bizottságnak adatott ki a legközelebb közös igazgatói értekezletnek teendő javaslattal végett, mely értekezlet folyó évi márczius hó 31-én Budapestben fog megtartatni.

Bosnyák vasutak. Mint Szerajevóból jelentik, a bosnyák-hercegovinai államvasutak (745 kilométer) 1897. január elsejétől december harminczegyedi-

kéig 1,214,938 személyt és 555,958 tonna árut szállítottak, amiért összesen 2,465,294 forintot vettek be, azaz kilométerenként 3309 forintot. Ez az 1896. évi bevétellel szemben 32 százalékkal kedvezőbb eredményt jelent.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, február 23.

Ma ugynevezett lanyha napja volt a gabona-tőzsdének és a tavaszi buza három krajczárt vesztett árából. Pedig már vége lehetne a komédiának, mert bizony a farsangot, a csörgősapka uralmát immár eltemettük és ránk virradt a józan advent, a magabaszállás ideje. A hívő nép bűnbánólag járul az oltár elé, irgalmat esedezve, vétkeiért. Ha a szürke valóságban, a rideg üzleti élethez is abszolutoriumot nyernének az emberek, amidőn meghamvaztatva magukat, bocsánatért fohászknak: napestig mormognak, mellüket verdesve, a „moa culpát”. De a Mercur patronátusa alatt álló csarnokokban nem ismerik a kegyelmet, ott másként kell vezetklni. A tőzsdén is beveződik maholnap a dözsölés ideje és küszöbön van, nem ugyan az itélet napja, hanem — a mai realiztikus korszakban ez talán még borzalmasabb — a leszámolás órája, a leszámolásé, a maga betűszerinti értelmében.

Holnap estig még redukálhatják valamelyest a fennálló kötelezettséget, de már péntekre kiméletlenül bekövetelnek a spekuláció tévelygéseinek, vagyis eladási pozíciójának lajstromát. Már szelvényben készítik az ominózus iveket, mert az indiscret új rend kegyetlenül nekimegy a lappangó „titkos betegségnek” és holnapután, akár csak Röntgen-sugarakkal vizsgálnák, belevilágítanak mindenkinek szíve legelrejtettebb zugába. Volt alkalmunk néhány ilyen listát látni. Nem egynek baloldalán az „átveendő” tételek rovata szüzies érintetlenségben virrit, míg a jobb oldal nemcsak, hogy sűrűn tele van irva „szállítandó” kötésekkel, hanem a végén oda-kellett biggyeszteni, hogy a „folytatása következik”, mert egy iven nem futotta ki. Könnyű azt odairni, hogy szállítandó husz-harminczezer métermázsas, ép a milyen könnyű volt annak idején az eladás, de már bajosabb, sőt lehetetlen az elvállalt kötelezettségek teljesítése.

Az utolsó időben történt jelentékeny fedezések daczára még mindig közel nyolczszáz kötést — ennyire becsülik legalább a tőzsdén — tesz ki az engagement tavaszi huzában, vagyis a kontremineknak a legközelebbi hetekben háromnegyed millió métermázsánál több buzát kell előteremtenie. Persze a hausseisták átvételi kötelezettsége egy kilogrammal sem kevesebb és mégis mily merőben más e két spekulációs párt chancea. Tudjuk — és ez már nem taksálás, hanem el nem vitázható tény — hogy az eladók egy szem gabona fölött sem rendelkeznek és ha akárhonnan és akárhogyan szerezhetnének is készárut, csak nem tetézik üzleti balsikerüket még azzal az ügyefogyottsággal, hogy odaadják a mintegy háromnegyed forinttal nagyobb értéket képviselő készárut a terminvevőknek.

Igy néz ma farkasszemet a két ellenfél, az egyik nyögve szállítási impenójának terhe alatt, a melynek képtelen eleget tenni, a másik, zsebében az ugyanoly méretű átvételi joggal, amelylyel — hiába is titkolnák — ha arra kerül a sor, szintén nem igen volna hajlandó vele élni. El lehetünk készelve igen érdekes és elkéseredett küzdelemre, a melyből — ez nincs kizárva, a tapasztalat legalább mellette szól — esetleg megtörve kerül ki mindkét viaskodó fél. Győztes alkalmasint csak a passzív harmadik marad és ez a legörvendetesobb jelenség, a közgazdasági szempontból különben semmi fontossággal sem bíró ádáz harcban, győztes marad valószínűleg a készáruforgalom, amely nem törődve a párviadal változó esélyeivel, halad a maga természetes utján.

Amerikából ma nem kaptunk jelentést, mivel tegnap nemzeti ünnepet ülték (az utolsó számunkban közzétett tengerentuli kurzusok nyomdai hiba folytán kerültek a lapra.)

A kontinentális piacok szilárd irányt jelentenek, különösen Berlinben volt élénk kereslet. Caupán Liverpoolban hanyatlottak az árak egy negyed pennnyel.

Buza.

Elkelt néhány kocsirakomány valamivel olcsóbb áron.

Előfordult eladások búzában.

Table with columns: Mennyiség mázsaiban, származás, átlagár, átlaghely, ár nettó 100 kg-ért, készp. vagy 8 óra.

Hivatalos jegyzések búzában.

Table with columns: F A J, Minős. suly hektol., 100 kilogr. készp. ára, 100 kilogr. készp. ára.

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 90.300 métermázsa buza és 78.300 métermázsa liszt.

Határidőüzlet búzában: Ugy tavaszi mint őszi buza irányzata ingadozó.

Előfordult határidőkötések búzában.

Table with columns: Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámloló árfolyamok.

Rozs.

Készárüzlet rozsbán: Elkelt néhány wagon változatlan áron.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns: mennyiség mázsaiban, származás, minőség megj., átlagár, ár nettó 100 kg-ért, készp. vagy 8 óra.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: Ó vagy új, faj, hektoliterenkinti suly kilogrammban, 100 kilogramm készpénz ára.

Raktárállomány rozsbán: A közraktárban 22.300 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 4100 métermázsa.

Határidőüzlet rozsbán: Tavaszi rozsbán csekély üzlet volt, s változatlan áron.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámloló árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárüzlet takarmányfélékben. Zab, árpa, tengeri változatlan, csekély forgalom mellett.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség mázsaiban, faj, minőség, átlagár, ár nettó 100 kg-ért, készp. vagy 8 óra.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, Ó vagy új, Faj, Hektoliterenkinti suly kg-ban, 100 kg. készp. frtól, frtig.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 28.200 métermázsa árpa, 7500 métermázsa zab, 49.600 métermázsa tengeri.

Határidőüzlet. Zabban és tengeriben csekély forgalom volt, árak emelkedtek, különösen tengeriben.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, határidő, déli tőzsde zárlata, Leszámloló árfolyamok.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi február hó 21. este 6 óráig február 23. este 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Table with columns: Az áru megnevezése, Erkezett, Elszállított.

Table with columns: Buza, rozs, árpa, zab, tengeri, összesen.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, február 23.

Kedvező politikai hírek, melyek külföldről érkeztek, föntartották a szilárd hangulatot ma is, melyet csak perczekre tudott megintatni az a körülmény, hogy Bécsben prolongáció közben a riportdíjak tetemesen megrugáltak.

Az utóéjszák: Magy. hitelrészv. 381.75-382.00. Jelzálogbank 268.75-269.00. Osztrák hitelrészv. 364.00-365.00. Osztrák-magyar államvasut 337.50-338.50. Közüti vaspálya 402.00-403.25. Villamos vasut 277.00-277.50.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 364.80, Magyar hitelrészv. 382.50, Aranyjárdék 122.25, Koronajárdék 99.50, Leszámloló bank 255.25, Jelzálogbank 264.50, Rimamurányi 245.50 Osztr.-magy. államvasut 338.25,

Ipar- és kereskedelmi bank 104.--, Déli vasut 80.50, Közüti vasut 403, Villamos vasut 278.--. A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1899.50, Salgótarjáni 583.--, Közüti vasut 40.275-401.50, Villamos vasut 277.--

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2-2.50 frt; 8 napra 5-6.-- frt; február utóljára 11-12 frt.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámoló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közüti vaspálya, Villamos vasut.

A utóéjszák osztr. hitelrészvény 364.75-364.40 frton, magyar hitelrészv. 382-381.50 frton, magyar hitelrészvény 382.--381.50 frton közüti vasut 400.50-401.75 forintot kötetett.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámloló bank, Jelzálogbank, Rimamurányi vasmű, Közüti vaspálya, Villamos vasut, Ipar és keresk. bank, Déli vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, február 23. Terményekben az üzlet jelentéktelen volt, az árak nem változtak.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammonként, Pénz, Áru.

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, febr. 23. A vásári forgalom: Használ a forgalom csendes, árak emelkedtek. Baromfinál igen lanyha, árak változtak. Halban csendes árak emelkedtek. Tej és tejtermékek nál ólónk. Tojásnál ólónk, árak szilárdak. Zöldszégnél csendes. Gyümölcsnél csendes. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárosarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahus hátulja I. 46-56 frt, II. 40-46 frt. Birkahus hátulja I. 30-38 frt, II. 28-30 frt. Borjúhús hátulja I. 62-64 frt, II. 48-52 frt. Sertéshús elsőrendű 55-56.0 frt, vidéki 50-54 frt. (Minden 100 kilonként). Kolbász füstölt 70-80 kr (kilonként). Sertésszár hordóval 56.0-56.5 frt (100 kilonként). Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10-1.60 frt. Csirke 1 pár 80-1.30 frt. Lud hízott kilonként 54-60 kr. Különfélék: Tojás 1 láda (1440 db) 33.5-35.7 frt. Sárgarépa 100 kötés 2-4.-- frt. Petrezselyem 100 kötés 3.00-4.00 frt. Lehenca m. 100 kiló 14-18 frt. Bab nagy 100 kiló 8-16 frt. Paprika I. 100 kiló 30-45 frt, II. 18-30 frt. Vaj közöns. kilonként 70-96 frt. Vaj-tea kilonként 0.80-1.20 frt. Burgonya-rozsa 100 kiló 2.20-3.-- frt. Burgonya szára 100 kiló 2.60-3.20 frt. Énák. Harcsa (élő) 0.60-1.20 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.80-0.90 frt 1 kiló. Ponty dumai 0.80-0.90 frt.

Szesz.

Budapest, február 23. Irányzat változatlan szilárd. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 18.25—18.50, Finomított szesz nagyban 56.50—56.75, Finomított szesz kicsinyben 59.75—57.—, Élesztőszesz nagyban 56.50—56.75, Élesztőszesz kicsinyben 56.75—57.—, Nyersszesz adózva nagyban 55.50—55.75, Nyersszesz adózva kicsinyben 55.75—56.—, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.50—15.75 Dénaturált szesz nagyban 20.50—20.75, Denaturált szesz kicsinyben 21.——21.25. Az árak 10.000 literfokozatig hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzlettel mellett értendők.

Bécs, febr. 23. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 18.90—19.30 frt. Zárlet jegyzés 19.——19.25 frt.

Prága, febr. 23. Adózott tripló szesz nagyban 55.——55 1/2 forinton kelt el. Adózatlan szesz 18.25—18.50 frt azonnali szállításra.

Trieszt, febr. 23. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban 11.— frt azonnali és 10 3/4 forinton február-áprilisi szállításra.

Berlin, febr. 23. Szesz helyben 43.80 márka = 25.75 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként a 10.000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, febr. 23. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 42.80 márka = 25.16 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszlo, febr. 23. Szesz (50-es) pr. február 61.50 márka = 36.17 frt; szesz (70-es) pr. február 42.— márka = 24.70 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 23. Szesz február 22.75 márka = 13.37 frt; febr.—márcz. 22.50 márka = 13.24 frt; márcz.—ápril 21.75 márka = 12.79 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, febr. 23. Szesz folyó óra 44.75 frk = 23.58 frt; márcz.-ra 44.25 frk = 23.33 frt; négy első óra 43.25 frk = 22.80 frt; májustól 4 óra 39.75 frk = 20.96 frt. Az árak 10.000 liter százalékonként 1/4% leszámítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Czukor.

Prága, febr. 23. Nyers czukor 88% cukortartalom franco Aüssig. Azonnali szállításra 12.72 frt, okt.-decz.-re 12.82 forint.

Hamburg, febr. 23. Nyers czukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.37 márka, márcziusi szállításra 9.37 márka, májusi szállításra 9.55 márka, augusztusi szállításra 9.72 márka. Irányzat nyugodt.

Páris, febr. 23. Nyers czukor (88 fok) kész árú 28.75—29.25 frk, fehér czukor folyó óra 32 1/2 frk, márcziusra 32.25 frk, 4 első óra 33 1/2 frk, 4 óra májustól 30 3/4 frk. Finomított készárú 101.50—102.— frk.

London, febr. 23. Jávaczukor 10.75 shilling. Ártartó.

Olajok.

Páris, febr. 23. Repceolaj folyó óra 52.75 frk (= 24.83 frt); márcz.-ra 52.75 frk (= 24.83 frt); 4 első óra 54.— frk (= 25.42 frt); négy óra májustól 54.— frk (= 25.42 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, febr. 23. Repceolaj helyben 53.— márka (= 31.16 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, febr. 23. Repceolaj májusra (hordóval). 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Petroleum.

Hamburg, febr. 23. Petroleum helyben 4.90 márka = 2.88 frt.

Antwerpen, febr. 23. Petroleum fin. helyben 14.— frank = 6.65 frt.

Bréma, febr. 23. Petroleum fin. helyben 5.— márka = 2.94 frt.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, február 23. A gabonapiacson ma nyugodtabb hangulat uralkodott és a buza ára 5 krral olcsóbbodott, jóllehet a kínálat nem volt nagy. Rozs és zab ártartó, tengeri szilárdabb. A határidőpiacson tengeri emelkedett, egyéb gyenge. Kötetett: buza tavaszra 11.94—11.92, rozs tavaszra 8.95—8.94, tengeri máj.—jun. 5.68—5.69—5.67 frton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 11.91—11.92, rozs tavaszra 8.93—8.94, tengeri május-juniusra 5.66—5.68, zab tavaszra 6.90—6.92 frton.

Boroszlo, febr. 23. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.80 márka (= 8.70 frt). Tengeri

helyben 11.75 márka (= 6.91 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 23. Buza holsteini 182—194 márka (= 10.70—11.41 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (= 8.23—8.82.) Rozs orosz 110—111 márka (= 6.57—6.53 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, febr. 23. (Megyvitás.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza márcziusra 28.80 frank (= 13.72 frt). Buza 4 első óra 28.80 frank (= 13.72 frt). Buza májustól 4 óra 27.90 frank (= 13.29 frt). Rozs folyó óra 17.25 frank (= 8.21 frt). Rozs márcziusra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs 4 első óra 17.75 frk (= 8.44 frt). Rozs májustól 4 óra 17.— frank (= 8.09 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, február 23. (Zárlet.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza márcziusra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza 4 első óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza 4 óra májustól 27.90 frank (= 13.29 frt).

Liverpool, február 23. Fehér buza ártartó. piros buza 1/2—1, tengeri 1/3 pennyvel magasabb, liszt változatlan.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, február 23. A chinai kölcsön megörzése, valamint Salisbury nyilatkozatai kedvező befolyást gyakoroltak ma a tőzsdén. Jobb keresletnek örvendettek Tramway, Lemberg, csernovitzi, alpesi-bánya és fegyvergyári részvények.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.25—364.75, Lemberg csernovitzi 301.75—302.50, Magyar jelzálogbank 263.50—264.25, Magyar hitelrészvény 382.——382.50, Osztrák-magyar államvasut 337.37—337.87, Déli vasut 80.50—80.75, Tranway 516—518, Magyar villamosági 140—140.50, Alpesi bánya 151.10—150.50, Brixi kőszénb. 284.50, Fegyvergyár 303.—308.—, Török sorsjegy 58.25—58.75 forinton kötötett.

Dél előtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 364.62, Magyar hitelrészvény 382.50, Anglo-bank 161.50, Union-bank 303.—, Länderbank 217.—, Osztrák-magyar államvasut 337.75, Déli vasut 80.50, Alpesi bánya 151.10, Rimamurányi —, Májusi járadék 102.55, Török sorsjegy 58.75 frton kötötett.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.75, Magyar hitelrészvény 382.50, Länderbank 217.—, Unionbank 303.—, Anglo-bank 161.50, Bankverein 265.75, Osztr.-magy. államv. 337.75, Déli vasut 80.50, Elbe völgyi vasut 262.—, Északnyugati vasut 249.50, Alpesi bánya 151.10, Prágai vasipar 707.—, Májusi járadék 102.55, Magyar koronajáradék 99.50, Török sorsjegy 58.75, Német márka 58.77, Török dohányrészvény 133.50 forinton kötötett.

Délután 2 óra 30 perccor jegyezték: Magyar aranyjáradék 122.30, Magyar koronajáradék 99.50, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.25, Magyar földterhementesítési kötvény 97.25, Magyar hitelrészvény 381.50, Magyar nyereségekölcsön sorsjegy 157.50, Kassa-oderbergi vasut 192.75, Magyar kereskedelmi bank 1400.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.75, Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10, Magyar leszámítóló és pénzváltóbank 255.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 245.50, 4-2% papírjáradék 102.60, 4-2% ezüstjáradék 102.50, Osztrák aranyjáradék 122.80, Osztrák koronajáradék 102.80, 1860. sorsjegyek 143.75, 1864. sorsjegyek 190.50, Osztrák hitelsorsjegyek 199.50, Osztrák hitelrészvény 364.50, Angol-osztrákbank 162.—, Unionbank 302.—, Bécsi Bankverein 265.75, Osztrák Länderbank 216.75, Osztrák-magyar bank 930.—, Osztrák-magyar államvasut 337.75, Déli vasut 80.50, Elbe völgyi vasut 262.25, Dunagőzhajózási részvény 450.—, Alpesi bányarészvény 150.30, Dohányrészvény 133.50, 20 frankos 9.53, Császári királyi vert arany 5.68, Londoni váltóár 120.15, Német bankváltó 58.75. Az irányzat gyengébb.

Bécs, február 23. (Utótőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 364.80, Magyar hitelrészvény 384.—, Anglo-bank 161.72, Bankver. 266.—, Union-bank 302.—, Länderb. 217.—, Osztrák-magyar államvasut 338.25, Déli vasut 80.75, Elbe völgyi vasut 263.—, Északnyugati vasut 250.—, Török dohányrészvény 134.25, Rimamurányi vasut 245.75, Alpesi bánya 150.40, Májusi járadék 102.60, Magyar koronajáradék 99.50, Török-sorsjegy 58.60, Német márka azonnali szállításra 58.78.

Berlin, február 23. (Zárlet.) 4-2% papírjáradék 102.60, 4-2% ezüstjáradék —, 4% osztr. aranyjáradék 104.30, 4% magyar aranyjáradék 104.—, osztrák hitelrészvény 229.20, magyar koronajáradék 100.20, déli vasut 35.50, osztr.-magyar államvasut 144.—, Károly Lajos vasut 107.50, orosz bankjegy 216.70, bécsi váltóár 170.10, 4% osztr. kölcsön 101.90, magyar beruházási kölcsön 102.70, olasz járadék 94.70. Az irányzat gyengült.

Berlin, február 23. (Utótőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 229.23, magyar koronajáradék 100.20, déli vasut 53.60, magyar aranyjáradék 104.—,

osztrák-magyar államvasut 143.90. Az irányzat meg lehetőszen szilárd.

Frankfurt, február 23. (Zárlet.) 4-2% papírjáradék 87.05, 4-2% ezüstjáradék 87.10, 4% osztrák aranyjáradék 104.40, 4% magyar aranyjáradék 103.95, magyar koronajáradék 100.10, osztrák hitelrészvény 308.87, osztrák-magyar bank 791.50, osztr.-magy. államvasut 291.75, déli vasut 72.—, bécsi váltóár 170.07, londoni váltóár 20.43, párisi váltóár 80.916, bécsi bankverein 225.25, villamos részvény 141.—, alpesi bányarészvény 126.—, 3% magyar aranykölcsön 91.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 23. (Utótőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 308.62, osztrák-magyar államvasut 291.50, Déli vasut 72.25.

Hamburg, február 23. (Zárlet.) 4-2% ezüstjáradék 86.90, osztrák hitelrészvény 308.50, 1860. sorsjegy —, osztrák-magyar államvasut 727.—, déli vasut 172.50, olasz járadék 94.85, 4% osztr. aranyj. 104.50, 4%-os magyar aranyj. 104.—. Az irányzat gyengült.

Páris, február 23. (Zárlet.) 3% francia jár. 103.77, olasz járadék 94.70, osztr. Göttingen 1270, osztr. magyar államv. 725.—, francia Göttingen járadék 102.12, 4% osztrák aranyjár. 559.50, párisi bankrészvény 937.—, osztrák Länderbank 481.—, Alpesi bányarészvény 288.— Az irányzat nyugodt.

London, február 23. (Zárlet.) Angol consolok 112.75, déli vasut 7.50, spanyol járadék 60.75, olasz járadék 93.1/2, 4% magy. aranyjáradék 101.75, 4% rupia 63.5, Canada pacificvasut 85.—, leszámítolási kamatláb 2.75, ezüst 25 3/8. Bécsi váltóár 12.12, Az irányzat szilárdult.

New-York, február 23. Ezüst 55.7/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. február 23-án reggel 7 órakor.

Állomások	Légnymás min. 700 +	A hőmérséklet Celsius skálán szélint	Csapadék mm	Állomások	Légnymás min. 700 +	A hőmérséklet Celsius skálán szélint	Csapadék mm
Árvavárja	58-1	2.6		Póla	52-8	11.2	
Selmeczbánya	58-1	2.1		Lesina	56-9	12.0	
N.-Szombat	55-1	3.0		Sarajevo	58-2	5.5	
Magyar-Ovár	55-0	2.8		Torino	51-6	1.9	
O-Gyalla	58-0	2.9		Flórencz	51-5	9.4	20
Budapest	57-9	2.4		Róma	54-1	12.6	5
Sopron	54-2	2.2		Nápoly	56-4	10.8	
Herény	54-3	0.0		Brindisi	60-2	10.4	
Keszthely	55-6	3.2		Palermo	57-9	8.2	
Zágráb	55-6	4.2		Malta	60-3	13.3	
Fiume	58-3	11.7	1	Zürich	53-3	1.9	6
Cirkvenica	54-3	18.0		Biarritz	52-0	10.2	13
Pancsova	59-4	3.4		Nizza	49-6	4.6	31
Zsombolya	58-6	4.4		Páris	51-5	0.2	8
Arad	59-0	3.8		Kopenhága	64-9	1.8	
Szeged	58-2	2.0		Hamburg	51-4	2.1	1
Szolnok	60-1	1.2		Berlin	51-1	0.0	
Eger	58-8	4.2		Christiansund	56-3	0.1	
Debreczen	57-3	3.2		Stockholm	48-9	5.0	
Késmárk	58-0	3.5		Szent-Pétervár	73-4	12.3	
Úngvár	60-1	3.9		Moszkva	71-7	12.0	
Szatmár	59-2	4.2		Varsó	58-1	0.5	
Nagy-Várad	57-7	8.0		Kiev	63-7	6.5	
Kolozsvár	60-9	0.2		Odessa	—	—	
Nyir-Szabán	62-2	2.2		Sulina	64-5	5.9	1
Bécs	52-2	3.0		Szofia	62-4	2.8	
Salzburg	48-9	1.0		Konstantinápoly	63-1	12.3	
Klagenfurt	54-2	1.9	1				

A légnymás cioszlása annyiban változott, hogy a minimum a La Manche-csatorna fölött Közép-Európába nyomult, a maximum azonban Oroszország fölött helyét megtartotta. Egy második minimum a genouai öböl felett van a Közép- és Felső-Olaszországban bő esőt okoz.

Az idő egyáltalán a kontinens nyugoti felén esős, míg egybűt többnyire száraz. A hőmérséklet eloszlásában nincs ényeges változás.

Hazánkban az idő változóan felhős, többnyire száraz és enyhe. A hőmérséklet csak a keleti részekben súlydít néhány fokkal a fagypontra alá.

Keleti szelekkel enyhe idő várható, nyugaton esővel.

VIZÁLLÁS.

— Február 23-án. —

Folyó	Vizmérs	Vizállás reggel	Aradás v. apadás v. apadás	Folyó	Vizmérs	Vizállás reggel	Aradás v. apadás
100	Schärding	42	25	Tisza	M.-Sziget	18	
100	Passau	210	12		Tisza-Ujlak	50	
	Eöcs	58	12		V.-Namény	60	4
	Pozsony	210	26		Csep	40	
	Komárom	208	26		Tokaj	75	5
	Budapest	280	26		Szolnok	99	5
	Ercsi	104	26		Csongrád	90	5
	Paks	170	26		Szeged	80	5
	Mohács	247	26		Titell	102	1
	Újvidék	123	26		Dees	17	
	Zimony	192	26		Szamos	56	1
	Pancsova	91	26		Székely	56	
	Bárádszék	50	26		Latoros	16	
	Orsova	124	26		Latoros	16	
	M.-Fajva	—	—		Úngvár	—	
	Zsolna	—	—		Ógyás	—	
	Szered	—	—		Ódava	—	
	Ersekújvár	—	—		Ózdi	—	
	Sárvár	—	—		Ózdi	—	
	Győr	—	—		Ózdi	—	
	Zakány	—	—		Ózdi	—	
	Eszék	—	—		Ózdi	—	
	M.-Szerdah.	—	—		Ózdi	—	
	Zágráb	—	—		Ózdi	—	
	Sziszek	—	—		Ózdi	—	
	Mitrovicza	—	—		Ózdi	—	
	Károlyvár.	—	—		Ózdi	—	
	Novi	—	—		Ózdi	—	
	Banjaluca	—	—		Ózdi	—	
	Doboj	—	—		Ózdi	—	
	Zwornik	—	—		Ózdi	—	

Jelöl magyarázata: * = Jéges víz; + = 0 felett; — = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = kötségek.

Feladós szerkesztő: Lipcsey Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. február 23-án.

Main table containing market data for various securities, including bonds, bank shares, and exchange rates. It is organized into multiple columns and sections.

I. Államadósság.

a) Magyar Államadósság.

Table listing Hungarian government securities such as Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, and various loan certificates.

b) Osztrák Államadósság.

Table listing Austrian government securities including various bond types and interest rates.

Idegen Államadósságok.

Table listing foreign government securities like Bolgar államv. zálogkölcsön and Szerb. nyar.-kölcsön.

II. Más közkölcsönök.

Table listing other public loans such as Bosnyák-Herzegov. orsz. kölcsön and Budapest főváros 1890-ki kölcsöne.

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

a) budapesti intézetek kibocsátásai.

Table listing securities issued by Budapest institutions, including Belvárosi takarékpénztár and various municipal bonds.

b) Vidéki és külföldi int. kib.

Table listing securities issued by provincial and foreign institutions, including Albina takarékpénztár and various international bonds.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Table listing priority bonds such as Adria m. kir. t. hajóz. r.-t. and various bank-related securities.

V. Bankok részvényei.

Table listing bank shares from various institutions like Angol-osztrák bank, Budapesti bankgyűlés, and others.

VI. Takarékp. részvényei.

Table listing savings bank shares from Belvárosi takarékpénztár, Budapesti, and other local banks.

VII. Biztosító-társ. részv.

Table listing insurance company shares such as Bécsi biztosító társaság and others.

VIII. Gőzmalmok részv.

Table listing steam mill shares from Concordia-gőzmalom and other industrial enterprises.

IX. Bányák és téglagy. r.

Table listing shares from mining and brick-making companies like Brassói bánya- és kohó-gyűlés.

X. Vasművek és gépgy. r.

Table listing shares from iron works and machinery companies such as Danubius-hajó- és gépgyár.

XI. Könyvnyomdák r.

Table listing shares from printing houses like Athenaeum-nyomd. és nyomd. r.-t.

XII. Különtételei. részv.

Table listing shares from various other companies and organizations, including Apolló-kezelőintézet and others.

Table on the right side of the page listing exchange rates and other market data, including 'Mai záró-árfolyam' and 'Osztrák 1898-ra'.

XIII. Készletek. vált. részv.

Table listing shares from companies like Adria m. kir. teng. hajóz. r.-t. and others.

XIV. Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets (sorsjegyek) from various institutions.

XV. Pénzmekek.

Table listing gold and silver coins and banknotes, including Arany, ez. és kir. vert. and others.

XVI. Váltók árfolyamai (látra).

Table listing exchange rates for various locations like Amsterdam, Brüssel, and London.

XVII. Határidőre kötött értékp.

Table listing forward contracts for gold and silver, including Magyar aranyjárdék and others.

Table listing exchange rates for various banks and locations, including Magyar Áll. hitelbank and others.

A note at the bottom right of the page regarding the accuracy of the data and the source of the information.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre szótendők kézirtenben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Ha a hirdető ezimét is közli a hirdetésben, vagy a választ postarendben kéri, akkor minden közlés után még 80 krajczár kincstárbeli levél is szótendő. — Csészertől az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közismertes levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beiktatni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

reszére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Özv. Balásovits Györgyné** nagytözsde,
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos,** fűszerkereskedése,
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már,** dohánytözsde
- IV. „ Farsich-bazár **Déval Józsefné,** dohánytözsde
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemetsek A. J.,** dohánytözsde és újságáru.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula,** fűszerkereskedése,
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos,** dohánytözsde
- V. „ Váci-körút 6. szám **Morano Janka,** dohánytözsde
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond,** dohánytözsde
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Breuer nővérek,** dohánytözsde,
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Rohonczy Ilona,** dohánytözsde,
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Heisler Róza,** dohánytözsde.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.,** dohánytözsde,

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

LEVELEZÉS.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettje el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti. 2178-1

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekben a válaszlás bélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1

Csinos fiatal leány óhajt ez uton megismerkedni szintén csinos és vigkedélyű úrral. Leveleket „Nőkényszemű” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2900-1

Egy jóállású hivatalnok szórakozás céljából levelezni óhajt egy fess fiatal és szép kisasszonnyal. Leveleket „Szórakozó Doró” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2920-1

Egy 16 éves szép szőke bűbösű egy szinten fiatal ember barátját keresi, erkölcsökkel barátságát óhajtja. Leveleket „Kékszemű” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2818-1

Állás. Végre valahára fithon vagyok. Tegnap este a gyorsvonattal érkeztem. Kimondhatatlanul szeretnék már látni és bármi történjék, én holnap reggel ott leszek. . . . Hallom, mennyire megváltoztál és mennyire szebb lettél, pedig szebb, aranyosabb és kedvesebb mint te vagy, nincs még egy ezen a világon. Már 3 órákor ott leszek és vár csokló Zsűlöd. 2824-1

Piros kendő örömmel várom otthon. 6535-1

Mely csinos fiatal „halkis” óhajtaná egy fiatal emberrel közösen a legjobb barátságot kötni, az írjon **Szecciem** jellegre e lap kiadóhivatalába. 2743-1

Pajkos, eleven, humoros és mindenekelőtt csinos, okos kis leány, hasonló tulajdonságokkal rendelkező szellemes fiatal emberrel kíván levelezni. Ki mer erre vállalkozni? Leveleket a kiadóhivatalba kéri „Yvette” című alatt. 2736-1

Kedves barátom! Ugy-e igaz volt a cigányok? Szinte örülök, hogy ezt **Önök** megmondhatom, különben hogy van? Reményem már rég Pesten van, hanem azért üdvözléteit küldi a cigány. 2982-1

HÁZASSÁG.

Vagyonos csinos külsejű fiatal földbirtokos vagyok ki nagyobb utazásból hazatérve, ismeretség lányában, házasság céljából ez uton óhajtok megismerkedni egy csinos művelt és jó családból való fiatal leánnyal. Leveleket „Diskret” jelleg alatt a kiadóhivatalba kerek, melyet azonban az apróhirdetések között jelezni kérek. 1794-2

Házasság céljából szeretnék ismereteket kötni oly 18-20 év közötti csinos leánnyal, kinek 10-15,000 ft hozomány van. Leveleket „Mérnök” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 2630-2

ÁLLÁST KERES.

Egy 23 évi gyakorlattal bíró és a gazdaság minden ágában járatos fiatal betterés gróf uradalmi gazdaságot, ki a német nyelvet is tökéletesen bírja, megfelelő gazdasági állást keres. 50t közzététel is illő jutalomba részesít. Levélben megkereséseket „Képzett gazda” jelleg alatt a kiadóhivatalba kerek. 2798-3

Intelligens fiatal kintű sikerrel végzett, jelenleg külföldön alkalmazva van, egy nagyobb intézmény feltételek mellett állást keres. Szives ajánlatokat „Ügyes és szorgalmas” jelleg alatt kéri a kiadóhivatalba. 2706-3

Gargon lakással bíró intelligens urak figyelmébe! Egy intelligens idős úri hölgy takarításért szót keres, esetleg a főzést is elvállalja. Levelet „Tiszta otthon” cím alatt a kiadóba kéri. 2940-3

Nagyobb háztartás vezetésére ajánlok egy ebben jártas nő. Cím a kiadóhivatalban. 2223-3

Házvezetőnői állást keres intelligens özvegy nő, kinek magának is mindig nagy háztartása volt és így igen jól érti a háztartás vezetését. Címre megválaszoló a kiadóhivatalban. 2200-3

Nős gyermektelen, 34 éves műkeresés, mint ilyen, alkalmazást keres, lehetőleg a fővárosban, de a vidékre is el megy. Cím a kiadóhivatalban. 2223-3

Fűszerkereskedőség, hadmentes, jó bizonyítványokkal, beszél magyarul, németül, tótul, magyar alkalmazást keres. Hajlandó esetleg egy fűszerüzletet átvenni. Szives megkereséseket „Megbízható” cím alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2252-3

Egy intelligens szép irasú fiatal ember irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2638-3

Házfelügyelői állást keres gyermektelen házaspár, a férj műlakatos. Szives megkeresést „Rendszeres” jelleg alatt a kiadóhivatalba továbbít. 2780-8

Érettségii kintű sikerrel végzett fiatal ember gyakornoki állást keres. A magyar és német nyelvet szóban és írásban teljesen bírja. Cím a kiadóhivatalban. 2816-3

Kereskedelmi szaktanfolyamot kintű sikerrel végzett kisasszony, ki jelenleg is alkalmazva van, állását változtatni óhajtja. Szives megkeresést „Yost” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéri. 2922-3

Egy fiatal leány, ki az írógépet is kezeli, irodai alkalmazást keres. Szives ajánlatok „Irodai alkalmazás” alatt a kiadóba kérének. 2204-3

Papi házhoz ajánlok háztartónőnek, intelligens csinos 40 éves asszonyt, ki a vidéki háztartást tökéletesen érti, és reprezentatív megjelenése van. Cím a kiadóhivatalban. 2256-3

Bármily irásbeli munkát elfogad szépírásu fiatal ember. Szives megkeresést kéri a kiadóhivatalba „Szorgalmas 60” jelleg alatt. 2844-8

ÁLLÁST KAPHAT.

Egy igen kedvelt gyümölcs termesztéséhez, mely bebizonyíthatólag igen szép jövedelmet hajt, olyan földbirtokos keresetek társul, ki az elérhető óriási előnyök ellenében földet bocsátana rendelkezésre. Ajánlatok kérének „Nagy jövedelem” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2800-4

Egy igen praktikus és nagy jövedelmet hajtó vállalkozás 500 ft-tal társ keresetlik. Levélben ajánlatokat „Biztos jövő” jelleg alatt a kiadóhivatalba kerek. 2798-4

Magános urhoz azonnali belépésre kerestetik egy csinos külsejű gazdasszony. Levélben ajánlatok „Magyar konyha” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2812-4

Nevelőnőt keresek leányaim mellé. Cím a kiadóhivatalban. 2298-4

OKTATÁS.

Czimbalmozni! Két hónap alatt bárkit is megtanítok az általam feltalált legújabb és legkönnyebb magyar rendszer (methodus) szerint, házánl és házon kívül, ugyintén vidékre is tanítok pontos és kimerítő magyarázat után (posta fordulattal). Cím a kiadóhivatalban. 2850-5

Gyakorlott okleveles gyermekkertész órák adására vállalkozik. Elemi osztályokra is előkészít. Cím a kiadóhivatalban. 2402-5

Fiatalszolgálat ki a délutáni órákban szabad, elvállal egy-két gimnázista tanuló oktatására mersékelt díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2714-5

Okleveles francia nő, ki már állami iskolában tanított, még néhány szabadórátval rendelkezik. Szives megkeresést „Alaposan” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 2724-5

Okleveles tanítókeresek két leányom mellé 15 ft havi fizetés és teljes ellátás mellett. Ajánlatok „Vidék” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába kerek. 2894-5

Tanításban jártas, jolcsen érettségizett, orvostanhallgató, tanítványt keres. Ajánlatok „Lelkiismeretes” jelleg alatt kerek a kiadóba. 2208-5

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Ujpesten egészen újonnan épült ház, 1250 ft jövedelemmel, 14500 ft-ért eladó. 10 évig adómentes. Bankteher 8000 ft, 4 1/2% kamat-törlesztéssel. Cím a kiadóhivatalban. 2601-7

Háztelkek Kossuthfalván, kispesti határnál, 150 és 200 négyzetöngölenként parcellálva, ára 2 ft 30 krtól 4 ftig, havi 10 ft, vagy heti 2 ft részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szecepanowski Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 13. 6449-7

ELADÁS.

Kitűnő, jó karban levő „Styria” kerékpár jutányos áron eladó. Megtekinthető 2-8 óra között. Cím a kiadóhivatalban. 2752-8

Elegáns butorok. Ebédli, háló, úri és szalon berendezés, olajfestmények, szőnyegek, rövid zongora stb. eladó 9-1 és 3-5 óra között **Andrássy-ut 66.** 6538-8

Eladó egy igen jó karban levő bicykli igen olcsó árt. Cím a kiadóhivatalban. 2216-8

Jókarban levő zongora 40 ft-ért eladó, cím a kiadóhivatalban. 2664-8

VÉTEL.

Kávéházat keresek megvételre, lehetőleg az Erzsébet-városban. Ajánlatokat kerek „Erzsébetvárosi kávéház” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2484-9

Jó karban levő zongorát keresek megvételre. Ajánlatok „B J” jelleg alatt a kiadóhivatalban küldendők. 2792-9

Keresek megvételre, használt, de jó állapotban levő Mignon-féle zongorát. Eladó kérétek velem az árt és pontos címét „Mignon” jelleg alatt a kiadóhivatal után tudatni. 2422-9

Szöllőt keresek megvételre a Balaton vidékén, lehetőleg épülettel. Ajánlatokat a kiadóhivatalba küldendők „Szőlő” cím alatt. 2456-9

KIADÓ SZOBÁK.

Egy szépen butorozott udvari szoba a Lipót-városban egy vagy két ur részére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2790-10

Szobák butorozva, klinika közelében, hetenkint 2 ft-ért kiadandók. Cím a kiadóhivatalban. 705-10

Kiadó egy szépen butorozott szoba, esetleg teljes ellátással özvegy úri nőnél. Cím a kiadóhivatalban. 2122-10

Teljes ellátást kaphat úri családnál intelligens nő kinek „Biztos” cím alatt a kiadóhivatalban. 2196-10

Kiadó a Wesselenyi-utczában egy külön bejárattal szépen butorozott szoba első emeleten. Cím a kiadóhivatalban. 2578-10

Elegánsan berendezett butorozott tiszta szoba, esetleg teljes ellátással és fűdőszoba használattal, kiadó azonnal. Cím a kiadóhivatalban. 2214-10

Kényelmesen berendezett szoba csinos bútorral, fűdőszoba használattal, havi 15 ft-ért kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2804-10

Szoba kiadó fiatal magános úri nőnél. Cím a kiadóhivatalban. 2788-10

Intelligens fiatal nő, kinek szépen berendezett lakása van, keres hasonló lakótársnőt (külön szobát ad). Megkeresést kéri e lap kiadóhivatalába, „Comme il faut 20” jelleg alatt. 2408-10

Egy különbejárattal tiszta utcai szoba, igen elegáns berendezéssel, fűdőszoba használattal, a Király-utczába kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2712-10

Csinosan butorozott utcai szoba özvegy úri nőnél azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2690-10

Egy csinosan butorozott szoba első em. utcai. Özvegy úri nőnél kiadó, utazó úgynök vagy úri ember részére ki nem a kiadóban tartózkodik a fővárosban. Cím a kiadóhivatalban. 2796-10

Elegánsan butorozott nagy utcai szoba alcovval, fűdőszoba használattal II em. egy ur esetleg úri nő részére teljes ellátással is kiadó. cím a kiadóhivatalban. 2700-10

Sándor-utczában: kiadó szép utcai szoba intelligens fiatal embernek 18 ft-ért. Cím a kiadóhivatalban. 275-10

LAKÁS KERESTETIK.

Egyszobás lakás márczius elsőjére kerestetik az Erzsébet-város Józsefvárosban, kb. 160-200 ft-ért egy lakás. Ajánlatot kerek a kiadóba „G. M.” cím alatt. 2682-11

Az Erzsébet-városban 5 szobából első és fűdőszobával lakást keresek. Ajánlatok az ár megjelölésével „Tapettás” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 2678-11

SZOBA KERESTETIK.

Szépen butorozott szobát keresek fiatal özvegy nő. Ajánlatot kerek „Tiszta szoba” címen e lap kiadóhivatalába címezni. 2782-12

Kiadó egy kétalakos szépen butorozott utcai szoba külön bejárattal. Cím a kiadóhivatalban. 2788-12

Szépen butorozott udvari szobát keresek a Józsefvárosban. Ajánlatok az ár megjelölésével „M. G.” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 2802-12

Szobát keresek a Józsefvárosban, lehetőleg külön bejárattal és fűdőszoba használattal. Levélben ajánlatokat kerek „Allandó” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2159-13

Teljes ellátást keres egy fiatal nő, előkelő úri családnál, külön szobával. Ajánlatokat „Teljes ellátás” címen a kiadóhivatalba továbbít. 1974-13

Házassulandóknak! Egy gyönyörű szép 5 szobás lakás a környeten májusra az ott lévő lakás berendezésével együtt átvehető. Levelek „Házassulandók” cím alatt e lap kiadóhivatalába kérének. 2524-18

Különbejárattal utcai szobát keresek a Belvárosban. Ajánlatokat „Doktor” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2808-12

Elegánsan butorozott szobát keresek, fűdőszoba használattal. Ajánlatok „Világos” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2810-12

Külön bejárattal utcai szobát keresek az „Országos Hirlap” környében. Ajánlatok az ár megjelölésével „L. S.” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 2696-12

Lakást keresek teljes ellátással intelligens irasú családnál. Ajánlatokat kerek az ár kitételével „Barátságos” címen a kiadóhivatalba. 2694-12

Zuglignben szép 4 szobás nyaraló gyümölcsösökkel, fenyvesséssel és gyönyörű kilátással, a villamos vasút mentén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2346-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Kiadó az Andrássy-uton, egy elegáns nagy urasági lakás, mely 6 szobából áll és a hozzátartozó mellékhelyiségekkel. A lakás május 1-re lesz kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2280-13

Május 1-ére kiadó az Erzsébet-körúton egy lakás, mely áll: 3 utcai, 3 udvari, első és fűdőszobából, konyha és egyéb mellékhelyiségekkel. Cím a kiadóhivatalban. 2814-13

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetlen a legrovidebb idő alatt, előkötés nélküli intézmény, csekély utólagos honorárium fejében. Teljeskörnyű kivonat és kataszteri birtokviszükség. Érkezhetni d. u. 1-3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850-14

KÖNYVEK.

Eladók könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1772-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Nagy bolthelyiség (esetleg kávéháznak vagy vendéglőnek alkalmas) a József-körúton. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2514-17

20,000 lakossal bíró városnak a legjobb utczájában levő sarokházban egy bolthelyiség, mely nagy utczára nyíló jó forgalmu helyen van, mely már hat éve, hogy jó forgalmuak örvend, folyó évi május hó 1-től évi 800 ft-ért kiadó. Van hozzá három szoba, konyha, kamara és pinceszobák. Fűszer- és borüzletre igen alkalmas. Erdek ödöknök e lap kiadóhivatala utbizásgittás nyújt. 717-17

Kiadó bolthelyiséget keresek május 1-ére. Levelet „Dohánytözsde” jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal. 1690-17

Műhelynek vagy raktárnak alkalmas pinceszobát kiadó a kiadóhivatalban. 2652-17

KÜLÖNFÉLE.

Egy ügyes nőruha szabónő elfogad elegáns utcai ruhákat 8 ft-ért, esetleg házhoz 1 ft 50 krajczárért. Cím a kiadóban. 2530-18

A legjobb magyar élelzap az „Útiskola”. Most sorra közli pompás karikatúrákban a nevezetesebb írókat és művészeket. 745-18

Elegáns női ruhák és fess blouszeket olcsón készit, valamint szabni és varni tanít mersékelt áron. Markbreit Ilona nő szabónő, József-körút 20. 6501-18

Ingyen-biztosítás 4000 koronától kezdve, halál-sztra, munka-képzetlenségre; bélyeg kérétek. Földvilágost **Koronkeltetési Képviselet, Nyusztva.** 745-18

Egy igen nagy jövedelmet hajtó, kedvelt gyümölcs termesztéséhez igen nagy kerestetik olyan földbirtokos, ki hajlandó az elérhető előnyök ellenében földet bocsátani rendelkezésre. Cím a kiadóhivatalban. 2906-18

Egy igen tehetséges festő művésznevendők ismeretség hiányában ez uton keres olyan műbarátot, ki öt egy a 16lt tartatott dícséretet nyert festményének átengedése ellenében 60 ft-tal sűrűszen kiegészít. Leveleket kéri „Igazi művész” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2554-19

Ügyes varrónő ajánlok házakhoz; elvállal otthoni munkát is szerény feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2734-18

Ügyes szabónő készit olcsón elegáns ruhákat, valamint fehéreneműket is. Cím a kiadóhivatalban. 2450-19

MINDENFÉLE.

Vigjátéktárgy. Bécsből írják a következő mulatságos históriát. B. grófnak, aki többszörös miliomos, beleszeretett a fia egy színésznőbe. A szerelem a nézőtérben kezdődött, a színpalak mögött, majd az öltözőben folytatódott, azután egészen kijött a napvilágra: nyilvános titok lett, mindenki tudott róla. A gróf apát nagyon hántotta a dolog, de, mert nagyon szerette egyetlen fiát, nem akarta őt durván elválasztani szerelmétől, hanem vett a fiának egy köztudatos jegyet Észak-Európába, aztán tetemes összegről szóló hitellevelet adott neki. A fia ugyan meg volt lepette, mikor megtudta, hogy el kell utaznia, de egész nyugodt maradt. Nem ellenkezett. A szülők boldogok voltak, hogy fiuk olyan könnyen ráállt a dologra. Remélték, hogy ilyen módon hamarosan el fogja felejteni a hozzá nem méltó leányt, akit most bolondalásig szeret. A fia becsomagolta mindent, érzékeny bucsút veszt szüleitől és elutazik. Néhány napra rá Stockholmból jön a levele. A szülők szerencséseknek érzik magukat, hogy a fiuk olyannyira el van ragadtatva a természet csodás szépségeitől és biztatják, hogy menjen csak följebb, tovább. A következő levelet Helsingforsból kapták.

— Milyen fölséges a tenger! Milyen jók a finnek és milyen szépek az asszonyaik! (Óh, óh, a a hamis! mondta az anya.)

Aztán följebb utazott. Következő levele Trondheimből jött, azután Hammerfestből, a legszabakibb európai városból. A szülők egyre biztatnak; csak előre, messze, messze, ne kiméld a pénzt, ha elfogy, majd kapsz újat. Egyszerre aztán, váratlanul, mint a tiszta égből a bomba, hirtelen levelet jön a szülőkhöz. Ebben a levélben el van mondva, hogy a fiuk nem jár az északi sarkon, sőt az egész időt egy bécsi szállóban töltötte a kisasszonnyal és ha kijárt, áruházban elváltotatott arccal ment ki. A gróf magához csi- tálja fiát és keményen rá dörög:

— Mi vagy te? Férfi vagy gyermek?

— Szerelmes vagyok.

— Mondd meg őszintén, mi a véleményed arról a csalásról, amelyet velem szemben elkövetél? A fiu hallgat.

— Férfias eljárásnak tartod?

— Nem, de ti vagytok az oka, hogy így kellett cselekednem.

Miért akartatok olyan gyerekes módon eltávolítani attól, akit szerettek? Miért akartatok tőle eltérni? Én nem szóltam nektek, amikor elküldtetek, tudtam, hogy az hiábavaló beszéd volna. És kénytelen voltam bujkálni, áruházban járni, arcomat elváltotatni három teljes hónapig!

— Jó. Én nem szólok semmit. Várjunk egy pár hétig, aztán meglátom majd, hogy mit tegyek. Napok, hetek mulnak. Egyszer azt mondja a fiu:

— Apám, vegy nckem egy köztudatos jegyet a délvidekre. Utazom.

— Helyes, de utitársat is adok melléd.

Ugy is történt. A fiu elutazott kísérőjével újra, a nagy izgalomban azonban elfelejtette a levelek íróját értesíteni a történetéről s míg ő a meleg napon sütkérezett valahol a Rivierán, a levelei még egyre jöttek az északi sarkról. A szülők most már kíváncsiak voltak, hogy miért fordult el a fiu kedvesétől és kísértették, hogy a leány megcsalta. A levelek pedig egyre jönnek, jönnek a legutóbbi már a Varanger-fjordtól érkezett.

A párisi cselédek. A legtöbb cseléd vidékről, vagy a külföldről jó Párisba. A párisi leányok nem igen mennek szolgálatba. Legfeljebb komornának állanak be gazdag házakba és 60 franknyi fizetésért felügyelnek a ruhákra, sőt maguk is összeállítják urnőjük toiletté-jeit, de mindenestre arra törekcsenek, hogy urnőjük szépsége teljesen érvényre jusson. Az ilyen jóízű komornákat a színbázakba is elküldik, premiére-ekre, hogy új divatot és eleganciát tanuljanak s az új ruhákról vázlatokat is készítenek, hogy így otthon teljes részletességgel beszámolhassanak tapasztalataikról. Ilyen komornákat csak a leggazdagabb és legelőkelőbb házakban találunk. Csinos fehér főkötőkben, ketyekékben nagyon kedvesek,

mindig barátságosan mosolyognak, találó válaszokat adnak — és nem nagyon kegyetlenek.

Mindenütt külön szobájuk van, azonban a szolgaszemélyzettel együtt étkeznek.

Ezeknek a komornáknak és a komornyikoknak saját mulató-helyiségük van, ahol vasárnaponként táncvizalmat rendeznek. Beszélik, hogy a komornák elhozzák ide a rájuk bízott kis gyermekeket is, akiket bárczák ellenében külön teremben egy asszony felügyeletére bíznak, míg ők a bálteremben a tánc szenvedélyének hódolnak.

A vidékről jött szobaleány Párisban vagy párisi nővé fejlődik, vagy pedig teljesen érintetlenül hagyja őt a főváros kulturája. Ezek a faragatlan, a fukarságig takarékos, de ragaszkodó, hűséges leányok sokkal alkalmasabbak is szolgálóknak. Egész éven át kikeményített ruhákban, sajátosság főkötőkben járnak s valóságos rémcsik a szállítóknak, akik őket meg nem csálhatják és meg nem vesztegethetik és ahol — sepernek, ott nem marad por még a butorok alatt sem. — Természetesen nem is valami kellemesek ezek a leányok.

Ezeket kívül aztán a polgári és szegényebb családoknál egész légiói szolgálóknak a többé-kevésbé használható s a többé-kevésbé lelkiismeretlen cselédnek. Ezek közül nagyon soknak nehéz a szolgálata. Számtalanszor naponként négy-öt emeletet kell járniok, hogy bevásárlásokat tegyenek, ami pedig már csak azért is gyakran történik, mert a párisiak kis adagokban szerzik be a szükségleteiket. A szolgálók dolga a főzés, takarítás, cipő és ruhatisztítás, gyermekápolás, sőt a fehérnemű javítása is. Amellett, ha az urnője gonosz, a gazda annál nyájasabb iránta. Ezért érthető, hogy a többnyire tulságosan fiatal, műveletlen leányokban erősen kifejlődik a szabadság és a függetlenség szeretete, regényes ábrándjaik vannak és saját lovokról, kocsikról, vagy legalább is jó házasságokról álmodoznak.

Párisi szokás szerint a szolgálók szobái a házak legfelső emeletén vannak. Itt találkoznak egymással a ház összes cselédei, aztán feccsnek, tánczolnak, mulatnak és terveket szőnek, vagy pedig barátaikkal sétálni mennek.

A fizetésök 30—40 frank havonként és szabad lakás. Ezenkívül azonban mellékjövődelmük is van. A kereskedőktől minden franknyi bevásárlás után egy sous-t kapnak.

Nagyon szeretik Párisban a német szolgálókat, mert szelidek, türelmesek és hűségesek. „Les Gretchen“: ez a névük. Ugy is járnak gyakran, mint Goethe Gretchene a Faustban. A párisi kórházak és menhelyek bizonyosságul szolgálóknak erre.

Ovidius — idegbeteg volt. Dr. Heitlernek hívják azt az urat, aki azzal a nagyszerű fölfödéssel áll most a világ elé, hogy Ovidius idegbajos volt. „Ovidius száműzetésben“ című műveletében elmondja, hogy mikor Augustus császár száműzte Ovidot, mert nem akarta az ő harézi tetteit megénekelni, a költő Tonsiban telepedett le. A sok nélkülözés, az erős visszavágózkodás Rómába, a kellemetlen éghajlat, csunya környezet, az életért való rettegés, súlyos neurastheniába döntöttek, amely évről-évre fokozódott. Látnivaló dolog tehát, hogy a neurasthenia nem új betegség. Ovidius nem viselte férfiasan szenvedéseit. Folyton panaszkodott, kesergett. De ha meggondoljuk, hogy betegségén kívül még sok más baja is volt és hogy a legerősebb karakterek is összetörnek egy súlyos betegség terhe alatt, akkor Ovidiusnak is megbocsáthatjuk ezt a gyöngécséget.

Az időjós. — Mama, rossz időnk lesz.

— Honnan gondolod ezt, jó kis fiam?

— A légsúlymérő leesett.

— Hogy tudod ezt?

— Épen most vertem le a falról.

Tulzott gyöngécség. Calinot nagy zivatar érte el barátjánál s hogy ne kelljen az esőben elmenni, köszönettel elfogadja a házi ur meghívását, hogy töltse az éjt nála. Hirtelen azonban eltűnik. Egy óra múlva bőrig átázva állít be barátjához.

— Az Istenért, honnan jössz így állapotban?

— Én? Csak a feleségemnél voltam, tudtam vele, hogy nem megyek haza éjszakára.

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

(Politikai és társadalmi tréfás rajz.)

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (9)

Ezalatt a földszített indóházban türelmetlenül várták a vonatot az illetékes személyek, kik csak külön-jegygyel mehettek a peronra. Igen sok kanapé-processus folyt a fogadtatás dolgában. De az természetes is. Mindig úgy volt és úgy lesz.

Hiszen evidens volt, hogy a főpolgármester fogadja a székes főváros vendégeit, de ilyen nagy eseménynél még se vonhatja ki magát a kormány sem. A közvéleménnyel szemben sem volna opportunus. A mult szerdai minisztertanács tehát elhatározta, hogy a miniszterek közül is mondjon valaki néhány üdvözlő szót. De melyik? Hát természetesen a ressort-miniszter. A ressort-miniszter pedig báró Fejérváry, minthogy Zrinyi Miklós a hadügyi szakmában jeleskedett.

Mind bölcsen volt ez kifundálva és protokullumba véve a Tarkovich ő excellenciája lapidaris stílusában; de mit ért, mert báró Fejérváry, aki másnemű elfoglaltsága miatt nem vett részt a szerdai minisztertanácsban, kijelentette, hogy ő csak katonát üdvözölhetne, de miután a Zrinyi Miklós neve elő nem fordul semminemű katonai schematismusban, tehát éppenséggel nem tekinthető katonának és ő (tudniillik ő excellenciája) nincs hivatalban.

Ezt belátta a kormány; ami igaz, igaz. De valakinek mégis csak szólania kell és valami jogcímre kell találni, hogy formája legyen. A nagy töprengésben most is, mint igen sokszor, a Darányi főújság esze segítette ki a töprengő kollegákat.

— Zrinyi kétségtelenül vitéz ember — mondá — de a szigetvári kirohanása nem annyira katonai aktus, inkább az emberi bátorság egyik csodálatos példája. Tehát a bátorságot kell ünnepelni. S ha erről van szó, akkor ez a báró Dániel szakmája, ki majdnem hasonló bátorságot tanúsított a tárczavállalással.

— Helyes, hadd mondja az üdvözlő szavakat báró Dániel.

Ez a couliszák mögötti lefolyása azon furcsának látszó ténynek, hogy az indóházban a kereskedelmi miniszter várta a berobogó vonatot. Természetesen jelen volt Márkus főpolgármester, Pekáry helyettesfőkapitány és sok mások. A gróf Csáky családból néhányan, kik ösüket fogadták. A Batthyányiakból többen, kik rokonságot tartanak Zrinyivel.

Ott láttuk gróf Zichy Jenőt (mert ő mindenütt jelenvaló), Rohonczy Gedeont (mert ő is kirohant), Szana Tamást, aki a legújabb kor minden temetésén megjelent — most, változatlanság okáért, egy feltámadásnál akart jelen lenni. Továbbá ott volt Fadrusz János (a szobortárgy okáért), Kossuth Ferencz (aki szintén világhistóriai nevet visel), Pichler Győző, Kathangi Menyhért és Fenyvessy Ferencz országos képviselők, Beniczky Ferencz pestmegyei főispán, Jókai Mór a „Szigetvári vértanúk“ költője, Sturm Albert magyar díszruhában és az összes budapesti napi lapok reporterai, közülük Lakatos Sándor, az „Országos Hírlap“ tudósítója. (Ő a felelős, ha rosszul van megírva ez a dolog.)

Távolabb álltak egy csoportban a klérus tagjai, élükön az épen Budapesten időző Galimberti pápai nunczius kedélyes tömzsi alakjával. A köztisztviseltekben álló nunczius nagy erdeklődéssel nézgette az összegyűlt főrangú hölgyeket, kik virágcsokrokat tartottak kezükben. A hölgyek különösen Jurancsik Lőrinczre voltak kíváncsiak, aki azon kor legszebb leány-

téje volt; a háttérben poro-zkált Szász Károly evangélikus-református püspök, nagy aggodalmakat kelte, hogy nem-e fog ő is beszélni.

Kivülről keresztülszűrődött a falakon és az üvegfedelen át tompán a távoli embermoraj. Az óriási tömegek zivaja, melyek elélték az utvonalat az indóháztól kezdve a kerepesi-ut mentén egész a József-körútig: s átkanvarodva a körútra, az Andrássy-úton lesz a bevonulás a Hungáriába.

Mindenfelé tribünök emelkedtek ezernyi kíváncsi hölgyközönséggel. De meg a toronyablakokban is álltak emberek, fej fej mellett. E tornyokból úgy tűntek fel alatt e tribünök, a színes napernyők sokaságával, mint egy mákkal bevetett tábla, mely épen most virágzik. A lovasrendőrök nagy káromkodással ugrándoztatták paripáikat, mire a megriadt hátraszoruló tömegben hullámozás és feszkelődés támadt. Ez, úgy látszik, nagy gyönyörűséget okozhat a rendőröknek. A hordárok rekedt, rikácsoló hangon árulják négykrajczáros füzeteket: „Zrinyi Miklós hősi kirohanása, vagy a száz arany.” Száz arany négy krajczárért! kiáltják az ő piaci elmésségükkel és a tömegben kitör a röhej és vihangolás. Mert a nagy tömegek vagy nagyon haragosak, vagy nagyon kedélyesek.

De ki győzné leírni a tarkábbnál-tarkább jeleneteket, a lengő zászlókat, a póznákat díszítő Zrinyi-czimereket egy várbástya a pajzs jobboldalán, — két szárny kék mezőben a balon. Mi ihlette meg azt a régi királyt, aki a cimert rajzoltatta, hogy eltalálja Zrinyi Miklós jövődjét, a bástyával a kirohanást, a szárnyakkal a föltámadást? Ha a Muzsának szárnya volna, és hiba, hogy nincs, mert annak a szárnyából kellene kitépni a calamusnak való tollakat, — de ha ilyen tollam volna, se bírnám kiszínezni azt a lelkesedést, ami itt volt. Hát még a meghatottságot, mikor Budapest minden tornyán megkondultak a harangok, még a Bazilikáé is, a harangok apja, főséges ünnepélyességgel: Bim, bam! bim, bam! Az öreg Gellérten megdördült az ágyu.

• — No, most érkeztek meg!

Egy perczig eltartanak a beszédek. (Jaj, csak ne beszélnének hosszasan.) A tömeg megmozdul, nyugtalan, izgatott. Most, most, szorítsd! Mindenki jobb helyet akar elfoglalni. A rendőrök örült vágatással sűrűnek tisztást a menetnek, aztán egyszerre fölzug az orkán-szerű éljen az indóház tájékán és hömpölyög idebb, idebb, növe és nagyobbodva, mint a lavina.

(Folytatása következik.)

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszról fordította SZABÓ ENDRE (35)

— Nem gratulálok ehhez Olgának.
— Igaz, de mégis csak jobb lesz. Mámát, mint rendesen, kávé mellett találtam. Ott volt még Ivanyics Szokratesz és Nalhanov.

— Ki az? Valami új ismerős?
— Uj? Hallod, Vjéra? hahaha! Nalhanov még gimnazista korában járt hozzánk.

— Soha se láttam.
— Bizonyosan láttad, de nem ügyeltél rá. Hiszen hozzánk igen sok fiatal ember járt.

— Miféle? Mi a foglalkozása?
— Hivatalnok. Nagyon érdeklődik irántad. Szeretne veled megismerkedni.

Szergejevna Nagyezsda elejtette a kését ezért vagy más egyébért nagyon elpirult.

— Meg akar velem ismerkedni? Mit akarhatna ő én velem? Egyébiránt, amint ő akarja — felelt Sztepanics Péter lehajolva a tányérja fölé.

— Hát persze! Jóravaló ember. Aha,

megszólat az én kis királyném is, mondá Szergejevna Nagyezsda, meghallván a hálószoba felől a kis Nágysa hangját, — no, uraim, én most önöket itt hagyom; Vjéra rendelkezél kávé iránt.

— Nyikodimycs Vaszilj, nem fejezzük be a játszmát? — kérde Rynyájev.

— Szívesen! Már csak szeretném megkapni a revanche-ot. Csak egy kis kérdéském van Szergejevna Vjérához.

— Csak gyorsan — szólat meg az — mert sietek a konyhába.

— Szokott ön holttesteket is boncolni?
— Igen.

— De igazán, személyesen?

— Természetes, hogy személyesen, én is, a barátneim is.

Kirilocsin kicsinylő grimace-t csinált a szájával és megesóvalta a fejét.

— Nem fél? nem undorodik?

— Eleinte, a szokatlanság miatt, bizony undorító volt, de most már fel sem veszem.

— Csodálatos! — szólt Kirilocsin válat vonva, aztán visszament az asztalhoz.

— Mi csodálatos volna abban? — kérde Rynyájev.

— Hát hogy a leányok hullákat vagdalnak.

— De mi közöd neked ahhoz? Tanulnak és boncolnak.

— De kérlek, gondold meg csak, — mondá suttogva Kirilocsin — ember volt, hullává lett és egyszerre csak... brrr! szörnyűség! Tudod mit, Sztepanics Péter, én annyira félnék az ilyen leánytól, hogy nem merném feleségül venni.

— Hiszen tehozzád ilyen leány nem is menne, Nyikodimycs Vaszilj.

— Úgyan miért ne? — kérde Kirilocsin magát illegetve, mit gondolsz, hogy én tán... Nos? Miért?

— Összevissza beszélj. Te majd csak egy kereskedő leányát vedd el, azzal boldog leszel.

— De csak úgy, ha művelt lesz, mert én a műveltséget nagyra becsülöm.

— Jól teszed. Most pedig lépj.

— Rögtön, abba a szögletbe.

Kirilocsin odasandított, ahol Vjéra Doronyinnal beszélgetett; felsóhajtott s el kezdett játszani. Egy merész húzást csinált és nagy csodálkozására azt vette észre, hogy ellenfele nem tulajdonított annak fontosságot. Kirilocsin merően nézett Rynyájevre.

Az elgondolkozva ült, fejét feltámasztotta kezével s a sakktáblára kerekre nyitott szemmel, mozdulatlan tekintettel nézett.

— Mi lelte ezt? miről gondolkodik? — gondolta magában Kirilocsin — Ez igazán furcsa.

Doronyin és Vjéra beszélgetéséből meghallott egyetmást.

— Igaz volna? — kérde Vjéra s elgondolkozva hozzátette — ezt nem tudtam, de ha ez mind így van...

— Sztepanics Péter — szólat meg Kirilocsin — mit csinálsz?

— Mindjárt — felelt az tompán — sakk a királynénak.

— Mit csinálsz! — kiáltott fel Kirilocsin, szinte nekipurulva és felugorva a helyéről — hiszen így egy lépésre matt vagy.

— Ah, igazad van.

— ... Vannak mindenesetre emberek, akik csak egoisztikus célokat követnek, de azért... — hallatszott a Vjéra szava.

Okos beszédet folytatnak, gondolta Kirilocsin s hogy Rynyájev felébressze elmerültségéből, így szólt:

— Tudod-e, hogy Kubrikov új hivaltalt kap?

— Ki mondta?

— Mindenki arról beszél. Hát te nem hallottad?

— Nem.

S Sztepanics Péter újra elmerült gondolataiba. Maga sem tudja miért: mindig csak a felesége nevetését hallotta s azt a nevet, hogy „Nalhanov.”

„Nathanov” — ismételte magában, — mi is az a Nathanov? Vagy igaz: hiszen éppen az imént emlegette a feleségem, azt mondta, hogy találkozott vele.

— Sakk! — szólt végre Rynyájev.

— De kérlek, ez már képtelenség, — kiáltott fel Kirilocsin, — hiszen kiütöm a toronnyal a királynédát.

Sztepanics Péter visszahuzta a lépését.

„Elveszi a királynét... a mi „királynénk” a kis Nágysa — ötlött az eszébe — miért ment ki most hozzá rögtön s miért marad ott, miért nem jön vissza? Miért nevet úgy?... Már megint... Hiszen ennyit ő soha sem nevetett. Igen ritkán és igen csendesen szokott nevetni.”

— Most már három lépésre matt vagy — jelentette ki diadalmasan Kirilocsin.

„Igen, igen... rögtön, — motyogott Sztepanics Péter.

— Nalhanov? — Hiszen ez az a fiatal ember... igen, igen, az, aki a templomban volt s olyan különösen nézett... Véletlenség, persze minden csak véletlenség... Nem, a templomban nem volt csak úgy véletlenül s ma... És ő még mindig nem jött ki! mi akar ez lenni?”

— Matt! — kiáltott Kirilocsin — no, pajtás, ezt elvesztetted.

— Megkapta a revancheot? — kérde Vjéra.

— Tökéletesen! Tönkre van téve az el-lenség! Urrah!

S Kirilocsin kipirultan hadonászott kezével a levegőben.

— A fejem fáj — mondá Sztepanics Péter, visszarakva a sakktáblát s leejtve a földre néhány figurát.

— Nem játszunk tovább?

— Fáj a fejem.

Sztepanics Péter felkelt, az ablakhoz ment s elkezdte nézni a szomszéd ház fedelét, amely a leszálló nap rózsaszínbe vont.

Két évvel ezelőtt ép így állott golohov-utcza lakásának ablakánál, nézte a leszálló naptól megvilágított házfedelet. S elérte azt, amiről akkor ábrándozott: van felesége, gyermeke, boldog lehet; de honnan van az, hogy most épen úgy, mint akkor, valami titkos bánat nehezedik a szívére. Talán sajnálja már azt az elmúlt, szomorú egyedülletet, az elvesztett szabadságot, melynél nem kellett sem jogait mással megosztani, sem kötelességeit megkettőztetni?

„De mily gondolatok! — füzte tovább elmélkedését, — hiszen ő a legtisztább angyal, hogy mertem én ő rá panaszszal gondolni? Nem, nem megkettőztetni, de megháromszorozni, megtízszerezni kell most már az én kötelességeimet. S félre a gyanukkal, hogy még nyomuk se legyen. Oh, Istenem, ma egészen bolond vagyok!”

Sztepanics Péter lassan megsimitotta a homlokát s lassu, merengő tekintettel nézett Vjérára.

Ime, ez a tiszta, ártatlan leányka, aki csak a jóra törekszik, akinek gyenge testében oly erős lélek: míg ez itt van, addig nincs mitől tartani. Ugy van, ugy!

Sztepanics Péter egész öntudatlanul épen abban a pillanatban ment oda Vjérához, mikor ez a Doronyinnal folytatott disputában fel-emelte kékeres, sovány kezét, s megfogván ezt a kezét, hevesen megszorította.

Rövid időre kellemetlen zavar keletkezik. Vjéra és Doronyin bámulva néznek reá.

— Ön egyetért velem, ugy-e bár? — kérde Vjéra.

— Én? Természetes, hogy én teveled mindig egyetértek, Vjérácska! — kiált fel hévvel Sztepanics Péter.

— Ha a fejed fáj, — szólat meg Kirilocsin, — akkor legjobb, ha egyet sétálsz.

— Azt hiszed?

— Természetesen! Ez a sok üléstől van Jerünk, sétáljunk egyet.

— Nem, nem érek rá.

— Csak nem hoztál haza megint egy csomó munkát?

— De igen.

Kirilocsin vállat vont.

— Nem értem, hogy mi a célod. Senki sem dolgozik annyit. Jöss-e hát?

— Nem, nem megyek.

— Egy órára.

— Nem, ne kísérsz.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1898. február 24-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 45. Havi bérlet 21.

Czifra nyomorúság.

Számú 4 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

Személyek:

Pálnai Gusztáv Gyenes Cs. Alszei
Bella, Luga Cs. Alszei
Sudró Antal Egressy
Zsófia, Neje Boer H.
Keszler, rokona Hegyesi M.
Csoma Balint Gabányi
Madi Simon Zilahy
Fopracsi Náday

Kezdeté 7 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 59. Havi bérlet 11.

Otthon.

Duóma 4 felv. Irta: Sudermann Hermann. Ford. Markus Miksa.

Személyek:

Schwartz Ujhazi
Magda Jaszai
Mariska Nagy Ibolya
Augusta Felekiné
Wendlovsky Hákösi Sz.
Wendlovsky Miksa Dező
Hefterdink Erosényi
Dr. Keller Császár
Beckmann Szászváry

Kezdeté 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Evi bérlet 32. Havi bérlet 14.

Bohéme.

Opera 4 felvonásban. Szövegét (Murger nyomán) írta és zenéjét szerzőtte Leoncavallo Ruggero. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Marcel Larizza
Rudolf Beck
Schaunard Takáts
Colline Varday
Barbemuche Kornai
A kis gróf Mihályi
Célestine Dalnoki
Musetta Abrányiné
Mimi Kaczer M.
Eufémia Valent V.
Kulalia néni de Pónty B.
Hivatalnok Kárpát
Fűszerkereskedő Fekete

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

612. szám. 612. szám.

A nőszabó

Bolhózat 3 felvonásban. Irta Feydeau G. Ford. Komor Gy.

Személyek:

Moulineux Göth
Yvonne Kalmár
Aigrevilléné Hunyadi
Aubin Gál
Susanne Deil
Cassinet Balassa
Róza Varsányi
Pompenette Pécsi
D'Herblayne Berzsetei
Etienne Szerémi

Kezdeté fél 8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kikapós patikárius.

Bolhózat 4 felvonásban. Irta: Gandillot. Fordította: Heltnai Jenő.

Személyek:

Fourgeot Szilágyi V.
Paujeite Aranyossy
Ferdinand Balla K.
Bertinet Boros E.
Bertinet-né Hettyey A.
Paturin Mátyás
Paturin-né Sz. Szilágyi
Caroli Iványi

Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaža L. asszony mint vendég.

Talmi hercegnő.

Eredeti operette 3 felvonásban. Írták Makai Emil és Kövesi A. Zenéjét szerzőtte Konti József.

Személyek:

Dárius Németh
Mirabella M. Csatai
Gaston Raskó
Margarita Hegyi
Kazimir Vidor
Ivonne Blaha
Cognac báró Solymosi
Rigobert Ujvári

Kezdeté 7 óraker.

Ritka alkalom. Házfeladás Budapesten.

30 évig adómentes, 1 klasszis építés 70% tiszta jövedelem 100.000 frt szükséges. Továbbá egy 3 emeletes bérház 15 évig adómentes, 100% tiszta jövedelemre 70.000 frt készpénz szükséges; esetleg pesti házra avagy telekre elcsereendő. Agens kizáratik: csakis komoly vevők nyernek felvilágosítást, szóbelileg vagy levélileg.

Reich József BUDAPEST, Csokonai-utca 10/a szám. Szálló- és kávéház-tulajdonos.

VERESCSAGIN kiállítása
a városligeti új műcsarnokban.
I. NAPOLEON
Graszorvában 1872-ben.
1898. febr. 20-án — márc. 28-ig.
Nyitva reggel 9 órártól este 8 óráig.
Belépő díj 30 kr. Világvilágítás. Budapest.

Előfizetések és hirdetések
felvételnek lapunk kiadóhivatalában
VIII., József-körut 65. szám.

Olcsó társas-utazás RÓMÁBA és NÁPOLYBA
Velence, Flóranzen át. Indulás márc. 22.
Részvételi árak:
Rómaig és vissza I. oszt. 195 frt. Teljes
II. 150 " szállodai
Nápolyig és vissza I. 250 " ellátással.
II. 200 "
Prospectust kívánatra küld: 316
a Gyógyfürdők, Üdülőhelyek és Utazási Központi Iroda
Budapest, IV. ker., Mária Valéria-utca 5. sz.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Munkácsy Színház
Péntek	Marcelle	A pillangócsata	Lohengrin	A nőszabó	A talmi hercegnő	A gésák	—
Szombat	Lear király	—	She	Vége a szerelemnek	Felhőszakadás	Bölcsődal	—
Vasárnap d. u.	Stuart Mária	—	—	Szöke Katalin	Hoffmann mesei	A könyvtáros	—
Este	Folt, amely tisztít	—	Carmen	Vége a szerelemnek	Felhőszakadás	A gésák	—

Luiza gőzmalom részvénytársaság Budapesten.

MEGHÍVÓ

Budapest, 1898. évi március hó 12-én délelőtt 10 óraker, a „Magyar fővárosi malomegyesület” tanácskozó termében (Erzsébet-tér 19., II. emelet) megtartandó **rendes közgyűlésére** a Luiza gőzmalom részvénytársaságnak Budapesten.

A gyűlés tárgysorozata:

1. Az igazgatóság jelentése és az 1897. évi zárméreg előterjesztése. — 2. A felügyelő-bizottság jelentése. — 3. Az osztalék megállapítása. — 4. Egy igazgatósági tag választása két év tartamára. — 5. A felügyelő-bizottság megválasztása egy év tartamára.

A szavazati jogaikkal élni kívánó t. részvényesek kéretnek, saját neveikre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében legkésőbb a közgyűlés előtt három nappal a társaság irodájában Budán letéteményezni. Ugyanott a t. cz. részvényeseknek folyó évi március 1-től fogva az üzleti jelentés, valamint a nyomtatott mérleg rendelkezésére fog állani.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

BLICKENSERFER
amer. gyors-írógép (klaviatur rendszer, mint a Remington, Hammond, Yost) a legújabb. A létező összes rendszereket felülmúlja tartósság és megbízható gyors munka tekintetében. Egyszerű, romolhatlan szerkezet. Nincs festékszagja. Írása látható, 60%-al olcsóbb, 324

SCHULHOF GYULA
V. ker., Váci-körut 80. sz.

Ha beteg a nő
sok esetben a rendellenes vérzés egyedül okozója. Biztos sikerű gyógyszer ellene a „HYDRATIS LABDAONOK” ára 1 adag 2 frt 50 kr., fél adag 1 frt 50 kr.
Verticillatásnál bujakóros s egyéb bajoknál páratlan hatású a „Sztrachivona” ára 1 üveg 8 frt, fél üveg 1 frt 80 kr. Epilepszia (rosszbetegség) idegesség, ideges szív- és főfájásoknál rendkívül hatással használtatik a „Liquor contra epilepsiam”. Számos elismerő levél. 1 üveg 3 frt, fél üveg 1 frt 80 kr. — Egyedüli készítője: (1897)
Váradi-féle gyógyszer-tár Szolnyvársfalva.

Ellen. betegségek ellen.
Páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmegelőzőbben ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar
hydro-elektrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Teréz-körut 44. l. em.

Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejülő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs borbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfokú gyengeségi állapotoknál az általam alkalmazott **Kataphorese** gyógymód **összes gyöngymódot hasonlíthatatlanul s messze felülmúlja**, a mennyiben gyógyszerektől menten **nehány nap alatt gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.**

Intézetem a modern higiénia és orvosi technika előrendű vívmányai szerinti nagyszabású gyógytermekkel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredmények folyóan honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Külön váróterem. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 9-11-ig, d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetősége Miskolcz.
3180/98. sz. **Pályázati hirdetmény.**

A m. kir. államvasutak miskolczi műhelytelepén építendő gép és kazánház, öntő-műhely és különálló gyárkémény s a hozzávető fűtéstornák létesítésének biztosítása céljából ezzel nyílvános versenytárgyalás hirdettetik. A gép- és kazánház beépítendő területe kerekben = 442.70 m²; az öntőműhely = 324.28 m²; a különálló nagy kémény 45 méter magas és a földszinten = 4.5 m. átmérőjű.

Eme építményekre vonatkozó tervek, az ajánlati költségcsanítás, a szerződés és ajánlat mintája, ugyszintén a pályázat feltételei a miskolczi üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. em. 20-23. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

E pályázatra vonatkozó ajánlatok 1898. évi március hó 8-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség (I.) általános osztályánál nyújtandók be.

Az 50 kros bélyeggel ellátandó ajánlat és a hozzátartozó mellékletek ivenként 15 kros bélyeggel felszerelve pecsételt borítékban következő címzéssel látandók el: 3180/98. sz.-hoz: Ajánlat a miskolczi műhely telepen építendő gép- és kazánház, öntőműhelyre és a külön álló nagy kéményre s a hozzávető fűtéstornákra.

A pályázat határidejét megelőző napon, vagyis 1898. évi március hó 7-én déli 12 óráig 1800 frt azaz egyezernyolcszáz forint biztosíték teendő le a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

Az értékpapirok budapesti tőzsdén f. é. március hó 5-én jegyzett árfolyam 90%-ával számíthatnak, de soha névértéken felül.

A tárgyalás alapjául csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak. Távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkező ajánlatok felett gyakorolandó szabad döntést a m. k. államvasutak igazgatósága tartotta fenn magának.

Miskolcz, 1898. évi február hó 22-én.

Az üzletvezetőség.

MŰSZAKI IRODA
Engelsmann
Rezső
Magánmémor.
BUDAPEST
Múzeum-körut 15.
Elfogad
MŰSZAKIMUNKÁK
kivitelét
ÁLLAMNYELV. SZABADALMAK
Műszaki
KIDOLGOZÁSA
értékcsinálása

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték húzás márczius 9-től április 6-ig.

30.000 nyeremény **9.550.000** korona készpénzben.

Főnyeremény a legkedvezőbb esetben

1.000.000 korona.

Vételsorsjegyek a következő eredeti árakon kaphatók:

Egy nyolczad sorsjegy	10 frt	Egy fél sorsjegy	40 frt
Egy negyed "	20 „	Egy egész „	80 „

BEIMEL LAJOS bankháza, a m. kir. osztálysorsjáték főelárusítója

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 13. szám.

Mauthner-féle magvak.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
 Ültetés távolsága: 15-20 cm.
 Talaj minősége: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
 Pflanzweite: 15-20 Cm.
 Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-FÉLE
 hírneves
 konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban a törvényesen bejegyzett **medve-védjeggyel**

valamennyi nagyobb vidéki fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapest Andrassy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön czég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, amely csomagok **ragasztva**, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve vannak, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

5960—V. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Selyp, Bátöny, Pálfalva és Salgó-Tarján állomásain létesítendő magas építmények helyreállítására céljából ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

A tervek a költségvetés, a szerződési tervezet, a feltét füzetek és a pályázati feltételek Budapest jobbparti üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályánál (külső kerepesi-út) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Jogérvényes és közzé tett ajánlatok legkésőbb **f. évi márczius hó 15-én déli 12 óráig** I. osztályunknál nyújtandók be, lepecsételve eme felirattal: „Ajánlat a hatvan-salgó-tarjáni II. vágánnyal kapcsolatban létesítendő magas építményekre.” Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. márczius hó 14-én déli 12 óráig 2500 forint kettőezeröttszáz forint készpénzben, vagy állami letételek alkalmas értékpapirokban gyűjtő-pénztárunknál (külső kerepesi-út) lefizetendő.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén a legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebbi árfolyam szerint számítanak, de névértékben felül számításba nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térítve-vétnyvel adandók fel. Az ajánlatok között a szabadválasztási jogot magának tartandók. Budapest, 1898. február hóban.

Az üzletvezetőség.